

Erdészeti Lapok

Alapítva: 1862-ben

CXLVIII. évfolyam
2013. július-augusztus

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata

www.oee.hu

EBBEN AZ ÉPÜLETBEN
AZ ESTERHAZY UTCAI ALATT
MŰKÖDÖTT 1940 - 45 KÖZÖTT
A MAGYAR ERDÉSZETI
ÉS VADÁSZATI
MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET
ORSZÁGOS EGYESÜLETE

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI
EGYESÜLET
144. VÁNDORGYŰLÉSE
ALKALMABÓL ÁLLITTATTA
A VÉRTESI ERDŐ ZRT.
2013. JÚLIUS 12.

AZ OEE 144. VÁNDORGYŰLÉSE

Arcélek, mosolyok

„Nagyon fontos dolog, hogy találkozzunk egyszer, ne csak mindig a munkáról beszélve! Legyen az erdészeknek is legalább egy napja, amikor magunkkal is foglalkozhatunk, amikor fehér asztal mellett is beszélgethetünk. Hiszen gyönyörű szép eseménye az erdész társadalomnak az évenkénti vándorgyűlés. S ahogy a szakmánkat csak erdész szívvel lehet csinálni, úgy erre a rendezvényre is csak erdész szívvel lehet eljönni teljes értékűen.”

Fritsch Ottó tavaly Miskolcon elhangzott szavai jutottak eszembe miközben a tatai vándorgyűlés lapszámához, a sok ezer kép között igyekeztem a szerkesztő szemével válogatni. S mi az, amivel a képekben is gondolkodó szerkesztő Ottó bátyánk fenti szavait a legjobban meg tudja fogni? Az őszinte mosolyok, melyből sohasem lehet elég!

Nagy László

A harmadik oldal

Június hónapban a Balassagyarmati Helyi Csoport megtisztelő meghívására a lapszerkesztési munka sokrétű mélységeibe avatbattam be a megjelent hallgatóságot. Hiszen, tegyük a szívünkre a kezünket, nébány érdeklődőtől eltekintve vajmi kevesünknek van konkrét fogalma arról, hogy a hónapról hónapra kézbe vett egyesületi folyóiratunk milyen „szerkesztői tolofájások” közepette születik meg. Egyfajta „Hogyan készül az Erdészeti Lapok?” műhelytitkokat látbattak a rendezvény résztvevői, mely témaölet nem előzmények nélkül való. Pápai Gábor is igyekezte hasonló céllal és módszerrel megmutatni e munka sokszínű elemeit, kibívásait.

Az előadásra készülve azon gondolkoztam, milyen mérbetetlenül gyorsan múlik az idő. Tíz lapszámmal aze-lőtt éppen az első általam jegyzett szám előtt álltam, több évtizedes tapasztalattal rendelkező főszerkesztő elődöm nébány tanácsa ellenére, valljuk be „remegő kezekkel”. S nem fordult teljesen körbe a Nap járása az ekliptikáján, már a szerkesztés újdonságairól, a fejlesztés lépcsőfokairól tartbattam előadást a tagságnak. Félreértés ne essék: ez messze nem jelenti azt, hogy minden ismerettel felvértezett az elmúlt röpke tíz-tizenegy hónap! Sőt, vallom, hogy ebben a székben csak tanulni lehet és kell!

Az Egyesület 144. Vándorgyűlésének kronologikus eseményeit, az ünnepi közgyűlésen kitüntetteket, illetve számos egyéb szakmai és egyesületi tartalmat bemutató össze-vont nyári lapszámunk, újabb mérőldkönek tekintbő a Lapok megújításának átgondoltan és tudatosan előrebala-dó folyamatában.

Az Elnökség február 8-i batározata alapján a 2013. évi július-augusztusi lapszámtól az Erdészeti Lapok teljes szí-nes kivitelben fog megjelenni a jövőben. A pontos postai terjesztés bevezetése, a rendszeres mellékletek, a Lapok bel-ső kobézióját, az egyes rovatok, szakmai, egyesületi cikkek rendszerét érintő finom bangolások és a márciusi új cím-lap megjelenés után, úgy gondolom, ismét teszünk egy lé-nyegi lépést. Azon cél felé, melyet maga elé kitűzött az Egyesület: jó érzés legyen a Lapokat kézbe venni, forgatni és olvasni! Minden szerkesztői szakmai megfontoláson és indokon túl, elsősorban ezt kívánjuk szolgálni ezzel is. Mert ne feledjük: az Erdészeti Lapok a másfél évszázados múltjával, a jelenben és a jövőben is az erdész szakmát, az egyesületi tagságot szolgálja, mint az Egyesület életének közlönye, és mint az egyetlen havonta megjelenő, hazai, nyomtatott erdészeti szakfolyóirat!

Nagy László

Tartalom

Az OEE 144. Vándorgyűlése209–238

Keresztes György: Az Év Erdése Verseny 2013-ban239

Horváth Ákos, Nagy Attila, Simon André:

A 2013. júniusi dunai árvíz időjárás   háttere.....241

Iványi Ákos: Árvíz a Szigetközben242

Rittling István, V  gh Andrea:

  rv  z a Pilisi Parkerdő terület  n243

Koczka Zoltán: Dunai árvíz a KEFAG Zrt. terület  n244

Sípos Sándor:

  rv  z a Gemenci erd  n245

Koltay A., Kolozs L., Janik G., Kov  csevcics P., Hirka A., Csóka Gy.: Erdeink egészségi állapota 2012-ben247

Prof. Dr. Horváth Béla, Dr. Cz  p   Imre:

Vágástakarító gépfejlesztés erd  s  t  sekhez250

Major Tamás: Gépesítési technikák és technológiák az energiaerd  kben.....252

Pápai Gábor: Felkészülni, vigyázz, kész, STIHL!.....254

Zétényi Zoltán:

Kettős szakoszt  lyalkalom az   szakerd  n  l255

Kovács Miklós:

Történelmi m  lt   f  k nyomában Lengyelors  gban256

Megyeri Ákos, Bányai Péter: Az OEE Miskolci Helyi Csoportja az Aggteleki-karszton.....260

Aranyos Péter: Tapasztalatcsere Veszprém megy  ben263

Mib  lyka Tibor:

Emlékezés a Magyar Királyi Alerdész Szakiskol  ra265

Wágner Tibor:

V  ndorgy  l  s  k az Egri Erdőgazdaságnál I.266

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CXLVIII.   vfolyam 7–8. szám (július–augusztus)

FŐSZERKESZTŐ: **NAGY LÁSZLÓ** • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: **HARASZTI GYULA**

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Bartha Dénes, Detrich Miklós, Lengyel László, Lomniczi Gergely, Oroszi Sándor, Puskás Lajos, Sárvári János

SZERKESZTŐSÉG: 1021 Budapest, Budakeszi   t 91. Telefon: 06 (1) 201-6293 • Mobil: 06 (20) 330-3462 • e-mail: erdlap@oee.hu • www.erdeszetilapok.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1021 Budapest, Budakeszi   t 91. • Levélcím: 1021 Budapest, Budakeszi   t 91. • FELELŐS KIADÓ: **ZAMBÓ PÉTER** elnök

T  rd  ls  szerkeszt  : Balog Zoltán • Olvasószerkesztő: Rimóczi Ir  n • Nyomdai munkák: F & F Print Line K  t., Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2013. július 30.

ISSN 1215-0398

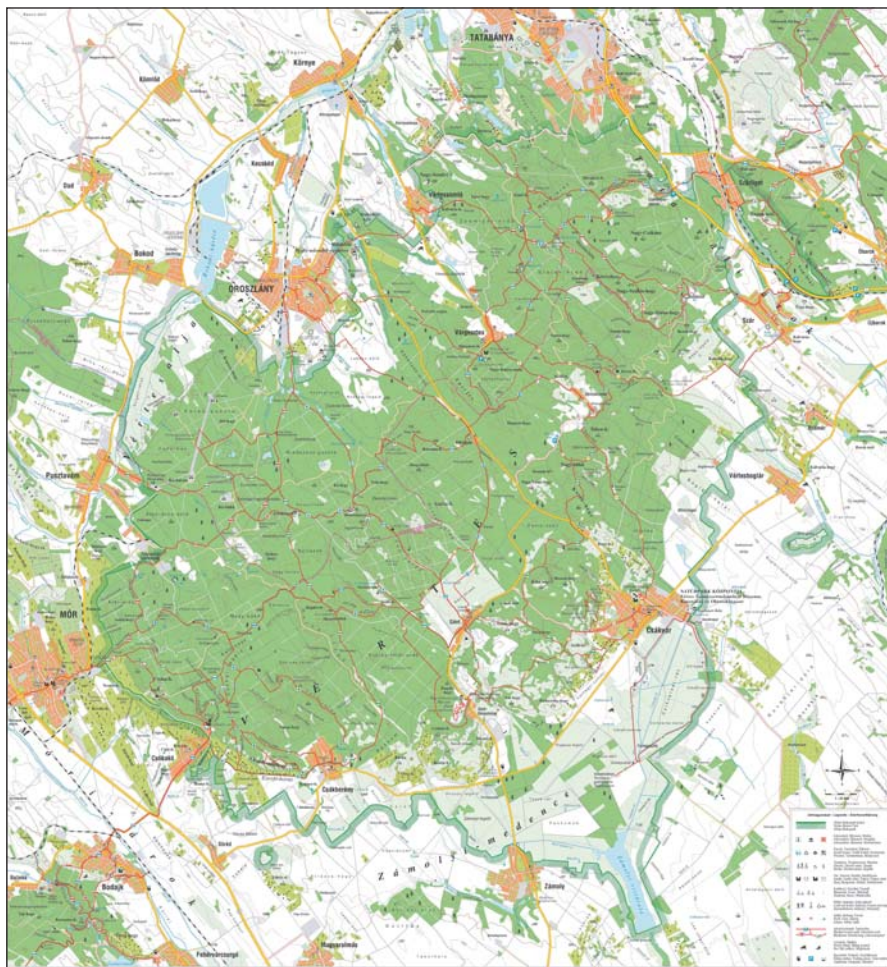
Terjeszt   a Magyar Posta Zrt. Felvilágosítást a lappal l  pcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalm  ert min-denkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

A címlapon: Pillanatképek koll  zs  . – Fotó: Greguss László Géza, M  cs  nyi Miklós, Nagy László, Pápai Gábor, Zétényi Zoltán.

A sokszínű Vértess-hegység

Az OEE 144. Vándorgyűlésének helyszínt adó hazai tájegységünk egykori elnevezése a monda szerint valamikor Bodóhát volt, s mai nevét 1051-ben kapta, amikor a Salamont támogató III. Henrik német-római császár katonái, vértjeiket eldobva, erre menekültek Béla herceg katonái elől. A földrajzi etimológiai valóság azonban ennél némileg prózaibb és kevésbé kalandos. A Vértess-t a történeti időkben majd minden oldalról mély fekvésű, mocsaras rétek vették körül. Neve is innen ered, mivel a kelta eredetű „wertus” vízenyös területekkel körülvett kiemelkedést jelent, utalva a tájra.

A Vértess-hegység. Forrás: Vértess Natúrpark

szurdokszerű szűk völgyek, köztük a Horog- és a Kápolnapusztai-völgy és a közöttük kiemelkedő széles fennsík.

A különböző fennsíkrészeket árkos medencéket, hegyközi medencéket fognak közre. A fennsík peremi része meredeken szakad le a Vértess-aljára, de ezt a peremvidéket a száraz asszövőlgyek felszabdalták sűrű, szerteágazó völgyhálózattá vidékké.

Domborzata jól tagolt, nagyfokú változékonyság jellemzi. Legmagasabb pontja a Nagy Csákány (487 m) és a Körtvélyes (480 m). Az említett felszínalaktani jellemzők miatt a Vértess-fennsík csak erdőgazdálkodásra alkalmas, illetve a szőba jöhető mezőgazdasági termőhelyek a medencékre korlátozódnak. A kistáj – a dolomit, mészkő és a karsztosodás miatt – alapvetően száraz, vízhiányos, ezért csak sekély termőréteg alakulhatott ki, így szinte teljes egészében rendszina talaj borítja.

A Vértess déli oldala dolomit alapkőzetből épül fel, de az északi Vértessben helyenként megtalálható a dachsteini mészkő alapkőzet is. A dolomitfelszín lepusztulásával, táblás töredezésével meredek letörések, sziklafalak, sasbércek, szakadékok, keskeny szurdokvölgyek alakultak ki, melyek a viszonylag alacsony tengerszint feletti magasság ellenére vadregényes megjelenést kölcsönöznek a Vértessnek.

A karbonátos kőzetek karsztosodásának következményeként barlangok is létrejöttek a hegységben, melyek közül a leghíresebb a csákvári határban található Báracházi barlang. Ennek feltárása során a barlangi üledékben 10 millió év növényi lenyomatait és állati csontmaradványait találták meg a kutatók. Összesen mintegy 70 barlang, vagy barlangszerű képződmény található a Vértessben.

A Vértess hegység korábban híres volt gazdag bauxit-lelőhelyeiről, melyek azonban mára már kimerültek. A

Kibukkanó szálkőzet. Fotó: Farkas Ferenc

Földrajzi határok, kiterjedés

A Vértess 314 km² kiterjedésű hegyvidéke a délnyugat-északkelet csapásirányú Dunántúli-középhegységnek a Bakony-vidék és a Gerecse közé eső hegytagozata. Nyugatról kelet felé két jelentős geológiai törésvonal húzza meg a határait.

A hegység gerince követve a befoglaló nagytáj fő csapásirányát délnyugat-északkelet irányban húzódik, a Móri-árokától a Tata-Váli árokig. Délről a Zámolyi-medence süllyedéke határolja, míg északon a Bársonyos dombvidéken át a Kisalföld síkságába megy át. Szerkezetileg és a kialakulását tekintve a hegységhez soroljuk még a Bársonyost, a Móri-árkot, az Által-ér-völgyét,

a Zámolyi-medencét, a Sörédi- és a Lovasberényi-hátat is. Így a tágabb értelemben vett Vértess-hegyvidék kb. 1200 km² területű.

Felszín, domborzat

Átlagos tengerszint feletti magassága alig 350 m, de peremeinek meredek letörése miatt magasabb hegyvidék benyomását kelti. Ennek köszönhetően az alapvetően alacsony, lepusztult felszínű Vértess központi része, fennsík- vagy platószerű morfológiai képet mutat, melyet a geológiai korok szerkezeti mozgásai sasbércekre és árkokra daraboltak fel. Vonulatát haránttörések tagolják, amelyek közül a legszebbek a

Árvalánybajas dolomit sziklagyep a Dél-Vértesben

bauxitbányászat története és emlékei áttekinthetők a Gánt-Bányatelepi Bauxitbányászati Múzeumban. A visszamaradt bauxit-külfejtésekben mint nyitott könyvben tanulmányozhatók a különböző korokban lerakódott földtani rétegek. A geológiai érdekességek bemutatására szolgál a Bauxitbányászati Múzeum mellett létesített Bauxitföldtani Park tanösvénye. A Vértes északnyugati pereme, Oroszlány-Pusztavám térsége barnaszén-lelőhelyeiről híres.

A hegyvidék és vele hazánk kevésbé ismert kistája a Bársonyos. A Vértes északi előterében található enyhén hullámos, alacsony fekvésű dombság, amely valaha a hegyláb felszínéhez tartozott, míg az Által-ér völgye le nem választotta. A hullámos felszín deráziós-eróziós völgyek és deráziós dombhátak tarkítják. A kistájra a löszön és alárendelten jégkörnyéki üledéken létrejött agyagbemosódásos barna erdőtalaj a jellemző, míg az alacsonyabb térszíneken barnaföld és csernozjom barna erdőtalaj jött létre. Növényzete keveredik a Dunántúli-középhegységi és az Alföldi flórávidék növényzetével, mely egyértelműen a peremi helyzetnek köszönhető. Így jellemzőek a gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, a cseres-molyhos tölgyesek és a cseres-kocsánytalan tölgyesek. A magasabb térszíneken az erdőségeké, lejjebb a szántók aránya a nagyobb.

Éghajlat

A Vértes a mérsékelt hűvös – mérsékelt száraz éghajlatú területhez tartozik. A Vértes-vidék éghajlatát két tényező befolyásolja, mégpedig az óceáni hatás, amely északnyugatról délkelet

felé mérséklődik, valamint a magassági viszonyok változása. Az évi csapadék mennyisége a legmagasabb térszíneken is csak 700-800 mm közötti. Ha az átlagértékeket tekintjük, akkor 550 és 650 mm között ingadozik. A januári középhőmérsékleteket vizsgálva, a 300 m fölötti térszíneken $-2 - -4^{\circ}\text{C}$, az alacsonyabb dombsági tájakon $-1,5 - -2^{\circ}\text{C}$ a jellemző érték. A júliusi középhőmérséklet a délkeleti területeken meghaladja a 21°C -ot, az északi fekvésű területeken pedig a 20°C -ot. A magasabb régiókban a $19,5^{\circ}\text{C}$ -ot is alig éri el.

Vízrajz

A hegység vízrajzára rányomja a bolyegét a hegységet felépítő mészkő és dolomit összlet. A dolomitműzet ugyanis kitűnő víztároló, a lehullott csapadék rajta keresztül a mélybe szívárog. A

Vértes természetes vizekben szegény, több kistája vízhiányos, mérsékelt vízhiányos terület. A hegység belsejében kevés a patak. A Vértes-fennsíkon időszakos vízfolyások, illetve kisebb források a jellemzőek, összefüggő talajvízszintje nincs. Peremi területek felé megjelennek az állandó vízfolyások, mint a Gallai-patak, a Farkasvölgyi-patak, Szépvíz-ér és az Oroszlány-Kecskédi-vízfolyás. Az alsóbb térszínekről az ismertebb nagyobb vízfolyások szállítják el a vizet, mint a Császár-víz, a Gaja vagy a Váli-víz. Állóvizekben viszonylag szegény, néhány természetes tó (Száki-tó, Mező-tó), és annál több – és nagyobb – mesterséges tó (Zámolyi-víztároló, Pátkai-víztároló) tarkítja csak a képet. Déli meredek leszakadású dolomitszikláinak lábánál, a Sárrét és a Velencei-hegység által határolva helyezkedik el a Zámolyi-medence, melynek déli és nyugati határa a Velencei-hegység és a Sárrét. Keresztülhalad rajta a Vértes déli oldalánál több ágból eredő Császár-víz, amely a Pátkai-víztárolón, majd a Velencei-hegységen áttörve, a Velencei-tóba vezeti a térség vizeit. Ezek a patakok alakították ki a mára már feltöltődött sekély vízű tavat, amelyik valaha a Csíkvarasai-rétet, a Csukatorétet és a Zámolyi-Pátkai-völgyet borította. A térséget az alföldi jellegű és a középhegységi tájak találkozása, rendkívül változatos felszíni és éghajlati hatások, valamint az ezekhez kötődően kialakult változatos növény- és állatvilág jellemzi. Növényritkaságai, jellegzetes élővilága miatt a hegység déli részét 1976-ban védetté nyilvánították.

Forrás: Sztabura János: A Vértes hegység természetföldrajzi jellemzése
Szerkesztette: **Nagy László**

A Vértes fennsíkja. Forrás: Országalbum.hu/smallg

A Vértess hegység növényvilága

Prof. Dr. Bartha Dénes – intézetigazgató egyetemi tanár, NYME EMK NTVI

Vörösmarty Mihály Szép Ilonka c. költeményéből már mindenki hallott a Vértess erdőrengetegéről, ahová Mátyás király is szívesen járt vadászni. E hegység több mint 1200 edényes növényfajt felmutató növényvilága és növénytakarója sajátos vonásokat, jellegzetes keveredést mutat! Ennek főbb okai a nyugatról érkező szubatlanti, a délről, délkeletről jelentkező szubmediterrán klímahatásokban keresendő, amihez a Bársonyos nevű kistájunkon át nyugatról felkapaszkodó kisalföldi homoki, illetve a Mezőföld irányából benyomuló kontinentális löszflóra is járul. Ezen hatások eredőjeként a természetes vegetációban északnyugatról délkelet felé haladva három fontosabb sávot lehet megfigyelni. Az északnyugati sávban az üde lombos erdők (bükkösök, gyertyános-kocsánytalan tölgyesek) a legjellemzőbbek, előbbieik állományai ma már főként csak északias kitettségekben jelennek meg. Ott találjuk a legszebb égerligeteket is, továbbá a szurdokerdők java részét, s meredek hegyoldalokon a törmeléklejtő-erdőket. A délkeleti sáv flórája és vegetációja homlokegyenest különböző, ugyanis mészkedvelő tölgyesek és bokorerdők uralják, amelyek állományai sziklagyepekkel és lejtőgyepekkel mozaikoltak. A középső sáv – az említettekben következően – átmeneti jelleget mutat, amelyben uralkodnak a cseres-kocsánytalan tölgyesek, s a mély völgyekkel sűrűn szabdalta, változatos felszín miatt ott a legszembeötlőbb a

E hegyvidék változatos, értékes fajok alkotta növényvilágáról jellegzetes képek, benyomások élnek bennünk. A dolomit kopárok cserszömörécétől izzó vörösén át, a kis virágú hunyor zöldjébe öltözött kora tavaszi párás völgyekig, széles a természet nyújtotta paletta.

Primula auricula – medvefű kankalin.
Fotó: Korda Márton

flóra és a vegetáció keveredése. Emiatt nem meglepő, hogy az üde lombos erdők állományai közelében száraz tölgyeseket, gyepeket lehet felfedezni. E középső sáv különleges erdőársulása az elegyes karszterdő.

A bükkösök és a gyertyános-kocsánytalan tölgyesek legnevezetesebb növénye a babérboroszlán (*Daphne laureola*), amely jól jelzi a szubatlanti–szubmediterrán klímahatást. Meg kell még említeni a sasharasztot (*Pteridium aquilinum*), népi nevén a pátrácot, amely a nevezetes „Pátrácsi bükkös” névadója, s egyben a korábbi erőteljesebb tájhasználat jelzője is. A szurdokerdők sajátos, magashegységi és jégkorszaki elemekkel színesített flórát rejtetnek. 1932-ben a hegység fáradhatatlan kutatója, Boros Ádám találta meg a medvefűt vagy más néven cifrafűt kankalint (*Primula auricula*), amelyről bebizonyosodott, hogy a hazai populációk önálló alfajba (subsp. *hungarica*) tartoznak. A Dunántúli-középhegység hat pontján, s ebből a Vértessben egy helyen felbukkanó növény testvér alfaját (subsp. *auricula*) a Kárpátokban és az Alpokban havasi gyepekben, 1500–2000 m magasan találjuk meg.

Ezen a területen az erdőársulások között a mészkedvelő tölgyesek és különösen a bokorerdők érik el a legnagyobb fajgazdagságot. Számos fajuk közül a keleti gyertyánt (*Carpinus orientalis*) kell kiemelni, amelyet szintén Boros Ádám fedezett fel. Meglehetősen későn, csak 1953-ban találta meg ezt a különleges fafajt. Haraszt-hegyi előfordulását jégkorszak előtti maradványnak tekintik a botanikusok. Vegetációtörténeti szempontból az elegyes karszterdő a legkülönlegesebb, amely a Keleti-Ba-

Bokorerdő őszi pompájában. Fotó: Konkoly-Gyuró Éva

Sorbus vértessensis – vértessi berkenye.

kony mellett itt fordul elő a legnagyobb kiterjedésben. Az északias kitettségű börcökön található állományok jellemző fafaja a bükk és a virágos kőris. E két ellentétes klímaigényű fafaj egymás melletti megjelenése arra vezethető vissza, hogy a jégkorszak utáni melegebb időszakban a virágos kőris vert itt tanyát, majd a hűvösebb időszakban benyomult a bükk is, de a szélsőséges termőhelyi adottságok következtében lecsökkent versenyképessége miatt nem tudta kiszorítani fényigényes társát.

A flóra keveredését, különösen a tagolt felszíni középső, átmeneti sávban, szemléletesen jelzik az ún. berkenye

Daphne laureola – babérboroszlán. Fotó: Bartha Dénes

kisfajok is. A lisztes berkenye és a déli berkenye, illetve a barkócaberkenye bonyolult hibridizációját a különféle, egymástól ökológiai szempontból lényegesen eltérő élőhelyek közvetlen közelsége tette lehetővé, amelynek eredményeképpen eddig 14 kisfaj került elő a Vértésből. Mindennek köszönhető, hogy a hazai 27 kisfajból a legtöbb ebben a hegységben él.

Fotó: Németh Csaba

Végezetül a Vértés délkeleti részén megfigyelhető, s onnan leírt jelenséggel kell megismerkednünk! Az ottani dolomit sajátossága, hogy a rajta kialakult flóra nagyszámú reliktumot őriz. Ennek oka a *Zólyomi Bálint* által 1942-ben felismert jelenségcsoport, amit dolomitjelenségnek nevezett. A mészkővel ellentétben erre a kőzetre az erőteljes fizikai aprózódás és a kismértékű kémiai mállás a jellemző. Ennek következtében a dolomitból felépülő hegyek sajátos geomorfológiájúak, éles gerincekkel, meredek, közettörmelékes (szemcsés) lejtőkkel. Az ezeken állandóan lefelé mozgó közettörmelék akadályozza a talajok képződését, a talaj fejlődését, s ezáltal a beerdősülést. Így a dolomitgerincek, gerinchez közeli meredek oldalak, sziklafalak évtűzezredeken keresztül erdőtlenné voltak. Rajtuk ma a délies kitettségű oldalakon nyíltabb, az északias kitettségű oldalakon zártabb gyepek vannak. A mikrodomborzat nagyon sok és nagyon különböző mikroklimatikus zugot hoz létre. Ezeknek az egymás közvetlen közelében található eltérő mikroklimájú zugoknak abban rejlik a jelentősége, hogy a makroklima változása (felmelegedés vagy lehűlés) esetén a növények már néhány méteres „vándorlással” is megfelelő körülményeket találnak ahhoz, hogy a számukra kedvezőtlen időszakot átvészeljék. Így fényigényes, de hidegtűrő és melegkedvelő növények egyaránt megmaradhatnak dolomitterületeinken, sok és több időszakból fennmaradt reliktumok gazdagítják azok flóráját. A dolomitterületek tehát flóracspadként működnek, több vegetációtörténeti időszak fajait gyűjtik össze, magas a reliktum megőrző képességük. Az elmondottakat további, de alárendeltebb

Carpinus orientalis – keleti gyertyán termés. Fotó: Bartha Dénes

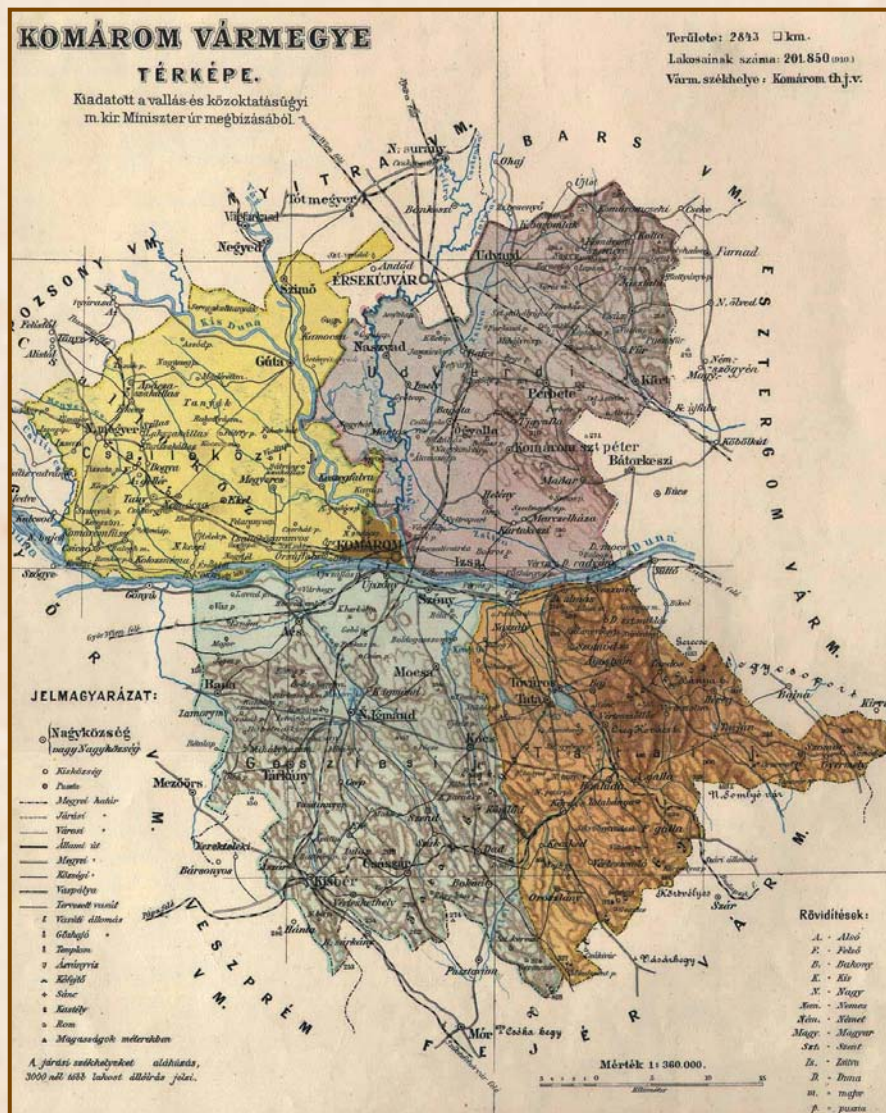
jelentőségű járulékos hatás is erősíti. A dolomit magas magnéziumtartalmának enyhén mérgező hatása is „fékezheti” a fű- és sásfélék növekedését, ezáltal a gyeperősségét, így kedvezőbb lehetőséget – kisebb konkurenciát – teremtve a magas magnézium-koncentrációhoz alkalmazkodott, de azt rendszerint nem igénylő „dolomitnövények” számára.

A dolomitjelenség a hazai tájaink közül a Dunántúli-középhegység egyes területein (Keszthelyi-hg., Keleti-Bakony, Vértés, Budai-hegység) figyelhető meg a leglátványosabban. A leírtak tudatában bizonyára érthető, hogy az itt végzett fenyvesítések és a muflon betelepítése miért okozott gondot, s váltotta ki sokak rosszallását. 🌿

Élbhelykomplex a Vértés délkeleti részén. Sziklagyep, lejtőgyep, bokorerdő, mészkedvelő tölgyes, cseres-kocsánytalan tölgyes. Fotó: Bartha Dénes

Egy ország, egy nép, egy város, vagy bármely kisebb település, ha elfelejti múltját, elveszett a jövőnek is. Ezért idézzük a vándorgyűlésnek helyszínt adó települések hajdanvolt emlékeit.

Ágostyán, (Augustin), német f. Komárom most Esztergom vármegyében. Hegyes határa 2700 holdra terjed. Északi fele erdőség; halmos szántóföldjei agyagosok; van egy Kovácshegyből eredő patakja. Lakosai 480 lélekre mennek, s r. katolikusok, s a würzburgi püspökségből és Alsatiából származtak ide 1731-ben, gr. Eszterházy József telepítvén meg. Van fiók templomuk Szomodhoz tartozó. Bírja gr. Eszterházy Miklós.

Csákberény, magyar falu, Fejér vármegyében, a csókakői hegy tömbjében, igen szép vidéken. Lakja 2007 lélek, kik reformátusok, és kevesebb r. katolikusok, ref. és kath. anyatemlomokkal. Dombos, völgyes határa mindennel megáldott; van szép buzája, szőlőhegye, erdeje, friss forrásai, jó rétei. Bírja gr. Lamberg család.

Kis-Kozma (Vérteskozma), német falu, Fejér vármegye szélén egy mély völgyben,

Csákvárhoz 1¼ órányira: 400 kath. lak., kik többnyire favágásból keresik élelmüket. Kath. paroch. templom. Bírja gr. Eszterházy Miklós.

Ondód, vagy **Pusztavám**, magyar-német-tót falu, Fejér vármegyében; Komárom vármegye szélén, 898 kath., 813 evang., 10 zsidó lak., kath. és evang. anyatemlomokkal. Határa nagy, de főleg dombos és erdős; bort termeszt. Bírja a b. Lusinszky család.

Süttő, német falu, Esztergom vármegyében, a Duna mellett, pest—bécsi fő országútban. Határa 4382 hold, mellyből 887 h. szántóföld, 197 h. rét, 587 h. szőlő, 15 h. kert, 2696 h. erdő, melly egyuttal legelő. Földe hegyes, fejez homok s agyag, igen silány terméssű, bora azonban a neszmélyihez hasonlitható. Van egy az erdőben eredő patakja, s a magas Gerecs hegynek egy része szinte ide tartozván, ebből márványköveket

ásnak, s ezek simítása egyik fő foglalatossága a süttőieknek. Lakja 1054 rom. kath., saját paroch. templommal. Derék vendégfogadó. Bírja az esztergomi érsek, de majorsági föld itt csak 5 hold az erdőn kívül.

Alsó-Galla derék és rendes német falu, Komárom, az uj r. sz. Esztergom vármegyében, néhai országbíró gr. Eszterházy József által 1735-ben würtzburgi és alsácziaiakkal népesítve, határa hosszant északnak nyúlik; keletről felső Galla, délről Bánhida, nyugotról Szöllős, Tolna és Tarján veszik körül. Határkiterjedése 2800 hold körül. Vidéke északról hegyes, erdős. Bánhida felé kevés változatú róna. Szántófölde hideg természetű fekete föld s szorgalmas mívelést kíván. A helység az északon hosszant nyúló hegysorhoz közel déli hajlaton fekszik. Keresztülfoly rajta a Tolnáról jövő gallai ér, a Tatából Budára vezető országút szinte keresztülmegy. Egy hosszú utcája rendes, házai csinosak, udvarain a tisztaság szembetűnő s rajtuk a pajták szinte szorgalom jelenségeit szolgálnak. A nevezett folyó a határ északi részén jöven be, az erdőség közt szép rét-völgyet képez, s innen a két Galla közti erdőkön keresztül von határt, még ismét rétséget képezve átér keletnek az alsó-gallai határba. Szőlőhegye kettő van. Határának azonban felénél többet erdőség foglalja. Lakja 679 kath. 8 ref. Anyaszentegyházuk 1800-ban keletkezett, templomuk bold. asszony fogantatása s s. Gál tiszteletére.

Felső-Galla, hegy alatt hosszant elnyúló német falu, Komárom, az uj r. sz. Esztergom vármegyében, a Tatáról Budára vezető országútban. 4250 h. körül foglaló határa a falutól inkább északnak terjed s az egésznek 2/3-át erdőség teszi; vannak azonban csekély emelkedésű dombjain középszerű szántóföldei, a hegyek közt, leginkább az erdőségek völgyein jó rétei, több apró patakja, mellyek mind az alsó-gallai érbe sietnek. A falu felett északnak a délre dülő nagy-kesseli hegy alatt, igen szép fekvésű szőlőhegye. Erdőségének nevezetesebb tetői: nagy Keselő, Herkályos, Mesterberek, Pusztahegy. Van egy hamuszírfőző-háza, 903 r. kath. 1 ágost., 4 ref. 11 zsidó lak. Néhai országbíró gr. Eszterházy József által

1733-ban würzburgi püspökségből és Alsacziából jött német lakosokkal telepítetvé meg a helység; az eredeti nyelv ugyan német, de többnyire a magyar nyelvet is értik a lakosok. Hozzá tartozik a körtvélyesi pusztá. A falu utcái rendesek házai csinosak s kerített udvaruak, mi e megyében ritka helyen van divatban s azokat néhol gyümölcsfák, többnyire pedig gazdasági pajták ékesítik.

Komárom, németül Comorn, magyar királyi város. Fekszik a Duna bal partján a Calóköz legvégső csucsában, hol t.i. a Vág-duna az öreg Dunába ömlik, lapályos róna vidéken. Erdeje a városnak ugyyszólván semmi sincs. Telekkönyv ezelőtt Komáromban nem volt. A város áll a várból, várerősségből, és a tulajdonképpeni városból.

A várerősség az úgynevezett nádori vonalon, nyugaton az öreg Dunánál kezdve, éjszakknak egész keleten a Vágh-Dunáig körülveszi a várost, úgyhogy ez három felől vár és erősség által körülvéve áll középett, s csak déli része lévén nyíltan alsó részen az öreg Dunára, felsőn a győri kis Dunára. Az ó-vár épen a vizek sarkánál áll belülről négyszögre, körül földszint épült nagy lakatanyákból, ugyanitt vannak sütőkemenczék és éléstár; kívülről az épületeket széles sánczok, kőbástyák és tetejükön földbástyák védik. Az ó-vártól nyugatra csak egy széles sáncz által választatik el az új-vár, hová nagy felvonó híd viszen által. A vár 1808 óta több ízben erősítettett, terv szerint Komáromot kő- és földbástyákkal vonandja körül a Csalóköz felől, s már nagyobbára be is végeztetett.

Egyszóval Komárom az egész osztrák birodalomnak legfontosabb erőssége, s ez a legutóbbi magyar forradalomban is bebizonnyult.

A polgári telken levő házak száma 1325, népessége lelt 1847-ben 20,660 lakost, melly szám jelenleg mintegy 13,000-re olvadt le. Nyelvet illetően igen kevés kivétellel mindnyájan magyarok. A nép eredetére nézve kúnfaj, s mind jellemben, mind szókiejtésben nagyon hasonlít a kunokhoz. Kézműves van 497; 491 legénnyel és 235 inassal. A kereskedés fő tárgya a gabona, liszt és épületfa.

A dunai hajóvontatók száma, gőzhajózás óta csökkent. A boltos kereskedést főleg a zsidók folytatják. Hetivásárok tartatnak szerdán és szombaton; országos vásár pedig 4 ízben esik, de nem nagy fontosságúak. A városnak a vidékkel közlekedését eszközli az öreg Duna és a Vág-Duna, és 4 fő országut. A dunai forgalmat a számos kereskedési hajók és gőzösök élénkké teszik, s télire sok hajó és gőzös szokott az itteni kikötőben maradni.

Tata. A város 3 részből áll: Tatából, Váraljából, és Tóvárosból. Mindenik külön tanácsal lévén ellátva. Maga Tata egy különálló, s több hajlatokat képező magasabban emelkedett dombon fekszik, alatta mindenfelé elterjedő márványréteg felett. Legemelkedettebb pontja e dombnak a kálvária, az úgynevezett Sz. Jánoshegy, honnan észak és keletre keskeny rónán túl a Vértes erdő koszorús bércei zárják a dél és nyugotnak végtelenig nyíló láthatárt. Kedves haza ez népének mert áldott és kellemes, s a nép hite szerint is legszebb a megyében. Az egész határkiterjedésből Tatára esek 11.900, Váraljára 850, Tóvárosra 2540 hold. A tulajdonképpeni Tata déli részét teszi a városnak, urbéri hely: közepe a Váralja, északi része Tóváros. A váraljaiak földesúri udvarteleken lakó zsellérek, szolgáltatni tartozásaikat, jelenleg szerződés mellett pénzül váltják meg. Van itt uradalmi gazdaság, birka és szarvas marha tenyésztés, Tatában 2 Tóvároson 1 téglakemencze. Tatában darázs-kő- s a Sz. János hegy alatt kisebb rétegekben törő márványkőbánya, s

Felső-Galla

márványkő-simitás, és faragás, egy egyszerű sör és pálinkaház, Tóvároson egy kisebb pálinkaház, mellyekben kemény élesztő is készítettik, melly különös jószágáról híres és Budára s Pestre is hordatik. Fő figyelmet érdemelnek Tatának vizei. Tata és Tóváros közt terül el a 600 holdnál többet magába foglaló nyugatról keletnek tojásdad kerekű tatai nagy tó, mellynek tengerfeletti állása 180 láb. E tó 1730-ik s következő években gr. Eszterházy József által épített nagy töltés által nyerte mostani formáját. 1821-ben egy költséges és a tudomány újabb szabálya szerint készített fenékszűróvel láttatván el, mellyen annak vizei egészen leeresztethetvén, a tónak tökéletes kihalászása lehetővé tétetik. Ezen tó

minden 3-ik évben halásztatván, ad 1000-1200 mázsa halat, leginkább pontyot, de csukát, kárászt, sügért, sőt czipót is. A tett próbák szerint szépen tenyésznek a tok és harsa is: legutóbb 1847-ik évi decemb. 1-én halásztatott ki.

Ezen tónak nyugati partján áll a vár.

Legnevezetesebb forrása van azonban épen a vár tövében, hol emberkarnyi vastagságban buzog fel a kristály víz. A források egyike, melly emberderéknyi vastagságban lövelli melegen buzgó vizét ki, s melly az általa alakított tavacskaival a kert legregényesebb részét teszi, néhány ölnyre mindjárt egy kétkerekű malom gépeit hozza mozgásba.

De nevezetesebbek ezeknél a Naszály felé eső rétségen buzgó úgynevezett fénysforrások: itt van a híres feneketlen tó is, melly ugyan alig foglal magában 40 négyszöglet, mélysége azonban 9 öl, 2 láb, de kifolyása kevés. Az imént említett fényes források száma négy: azoknak mélysége figyelmet érdemlő, tekintve főképpen azt: hogy a Duna színe felett nem nagy emelkedéssel, és így nem nagy esettel bíró síkon fakadnak.

A szép erdőségek kiméletére, a természet kimeríthetlen kőszénrétegekkel is pótolta.

Azonban a természet e dús ajándéka még aránylag gyéren van használva. Deszkametsző van Tóvároson 1, malom Tatában, és Tóvároson 11, 33 kerékre, kalló pedig 8, 11 kerékre: van ezen kívül 1 fejtő cserépedény és bőrgyár.

Lakosainak száma: 12581, ebből Tatára, és Váraljára esik 7681 lélek, u. m. 4146 kath. 12 evang., 279 ref., és 72 zsidó. Tatán a kath. egyház keletkezésére nézve igen régi, azonban a sors viszontagságai miatt, közbejött változatokon menvén át 1719-ben újlag alapított: anyakönyveit 1690-től vezeti

Kézművesek száma 1000-en felül megy, ezek közül legtöbb lakik Tóvároson. Tatán van egy gyógyszerár, úgyszint Váralján: helyben van egy megyei s uradalmi orvos. Továbbá mind Tatán, mind Tóvároson derék piacz, vásáros, posztós, fűszeres, vegyes kereskedésből számos boltok. Van mindenik helyütt egy vendégfogadó, s egy casinó.

Az itt és a vidéken kiasott régiségek bizonyítják, hogy hol most a vár és a város áll, a rómaiak idejében is város volt. Melynek neve azonban az eddig talált maradványokból ki nem vehető. Ily maradvány az angol kertben egy 9 láb magas 3 láb széles, és szép metszéssel készített római kőtábla.

Fényes Elek: Magyarország geográfiai szótára, 1851
(szerkesztette: Pápai Gábor)

Az OEE 144. Vándorgyűlése

Ünnepélyes megnyitó

2013. július 12-13-án tartotta az Egyesület az immár 144. Vándorgyűlését, Tata-Tatabánya központi helyszínén. Több mint négy évtized telt el 1972 óta, amikor utoljára látogathattak el a Vértes erdeibe az OEE vándorgyűlés résztvevői. Az egyesületi tagok hagyományos éves országos találkozójának idei házigazdája a Vértesi Erdő Zrt. és az OEE Vértesi Helyi Csoportja és szakmai partnerként a HM Budapest Erdőgazdaság Zrt. voltak. A rendezők a Vértesbe és a Gerecsébe szervezett programok során a múlt felidézésével együtt kívánták bemutatni az itt gazdálkodó erdészek munkáját, aktuális feladatait és térségi szerepvállalásuk eredményeit.

A július 12-i ünnepélyes megnyitóra a vándorgyűlésnek helyet adó tatai Öreg-tó Kemping területén felállított rendezvényátorban került sor. Ott *Lomniczi Gergely* főtitkár üdvözölte a megjelenteket, a színpadon felsorakozott meghívottakat és a Kínai Állami Erdészeti Szolgálat vezetőit, köztük *Chen Shuxian* igazgatóhelyettesét.

Az ország minden szegletéből összesereglett erdészeket elsőként – a rendezők nevében – *Kocsis Mibály* vezérigazgató köszöntötte.

„A Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt. valamennyi dolgozója nevében nagy tisztelettel köszöntöm Önöket Tatán!

Elszántan és lelkesedéssel szerveztük meg az elkövetkező másfél napot. Bízom benne, hogy mindenki számára emlékezetes programot sikerült összeállítanunk.

A Vértesi Erdő és Fafeldolgozó Gazdaság 1972. augusztus 11-12-én, tehát 41 évvel ezelőtt volt házigazdája a vándorgyűlésnek.

A mai nap helyszínei mindennapi munkánk bizonyos részleteit mutatják be, de utalnak a múltbeli tevékenységekre és a jövőbeli szakmai elképzeléseinkre is.

Erdészettörténeti meglepetéssel is szeretnénk színesíteni az idei találkozónkat. Megemlékezünk a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületéről, röviden a MEVME-ről. Lehetőséget biztosítunk az említett alerdész egyesület utolsó elnöke, *Vitéz Szekeres Károly* emlékének felidézése kiállítás megtekintésére az Esterházy-kastélyban. Köszönjük *Inokai Balázs* erdőmérnök kollégánknak, az unokának segítő közreműködését.

Az említett egyesület történetének feldolgozásában kulcsszerepet vállaló *Schweighardt Ottó* tagtársunknak innen is elismerésemet fejezem ki a Helyi Csoport nevében.

Kocsis Mibály vezérigazgató

A vándorgyűlés közönsége megismerheti a MEVME jelképeit is. A ma délutáni programunk végén kerül sor a valamikori székház előtti emlékkő avatására. Holnap az ünnepi közgyűlésen pedig tiszteleghetünk az 1938-ban felszentelt eredeti zászló előtt. A vándorgyűlés résztvevői ajándécsomagjukban megtalálják az egyesület jelvényének hiteles másolatát emlékül.

Bizonyára vannak Önök között néhányan, akik részt vettek a 41 évvel ezelőtti vértesi vándorgyűlésen. Őket külön köszöntöm! Számukra 41 év után valószínűleg még nagyszerűbb ez a mai nap.

Bizonyítani szeretnénk nekik, hogy a mai aktív kollégáik méltó örökösei az elődöknek.

Az OEE 144. Vándorgyűlését ezúttal hivatalosan megnyitom.

Érezzék jól magukat, minden résztvevőnek kellemes időtöltést kívánok!”

Ezt követően *Dr. Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes tartotta meg ünnepi beszédét, melynek első részében arra utalt, hogy a seregszemlének helyet adó tájon és egyben az itt megjelent erdészek között is, mindenkor otthon érzi magát. Kiemelte, hogy az erdészek a válságos történelmi időszakokban mindig bebizonyították hazaszeretetüket és önfeláldozásukat. Egyben vezető szerepet vállaltak a magyar vidék életében, hagyományának és kultúrájának megőrzésében. Hangsúlyozta az Országos Erdészeti Egyesület szakmán belül betöltött feladatának fontosságán túl, a határon átnyúló erdész kapcsolatok ápolásában betöltött elvülhetetlen szerepét és ezzel a magyar nemzet összetartozását erősítő törekvéseit. Beszédében megemlítette, hogy a vidéki életforma, a természet harmóniája, az elődök tisztelete, a munka alapú gazdaság és a gyermekvállalásra épülő hagyományos családmódel az, amely az erdészeket mindig is jellemezte. Ezt az életformát akarja a nemzeti kormányprogram is erősíteni. „A ma erdészei komplex, sokszor önellentmondásos társadalmi igényrendszer szolgáltatában állnak. Úgy gondolom ennek Önök kiválóan képesek megfelelni” – hangsúlyozta a miniszterelnök-helyettes. Beszédét végül az idei vándorgyűlés jelmondatára utalva fejezte be, mely szerinte egyszerűen

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes

re tükrözi a múlt tiszteletét és a jövőbe vetett bizakodást. Ennek fényében személyesen igyekszik majd elősegíteni, hogy az erdészek munkája és eredményeik megkapják az értékükhöz méltó elismerést.

A miniszterelnök-helyettes beszéde után *dr. Kardeván Endre*, a Vidékfejlesztés Minisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért és agrárgazdálkodásért felelős államtitkára köszöntötte a résztvevőket.

„Tisztelt Vándorgyűlés! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Erdészársadalom!

A Vidékfejlesztési Minisztérium vezetője és a magam nevében is meg szeretném köszönni megtisztelő meghívásukat a magyar erdészársadalom eme jeles eseményére, az Országos Erdészeti Egyesület 144. vándorgyűlésére.

Fenntartható erdőgazdálkodás, mondjuk nap, mint nap az erdőgazdálkodással kapcsolatos közérdekű elvárások összefoglalásaként. „Fenntartható megélhetés”, hirdeti a rendezvény mottója.

Az üzenet érthető. A vidékfejlesztés fontos része az erdőgazdálkodás, így nem mindegy, hogy az erdő javait milyen mértékben, és hogyan lehet hasznosítani. Nem mindegy az erdő tulajdo-

nosának és gazdálkodójának, az erdei kétkezi munkásnak, az erdő javait felhasználó vállalkozásoknak, a helyi lakosságnak, illetve nem mindegy magának a társadalomnak sem.

Az elmúlt két évtized az erdő három legfontosabb közérdekű funkciója, a gazdasági, a védelmi és a közjóléti funkciók közötti helyes arány kialakításáról szólt.

Küzdelmes folyamatnak lehettünk és lehetünk részesei. Az erdőgazdálkodók igyekeznek a korábbi gazdálkodási lehetőségeik közül minél többet megőrizni, a környezet- és természetvédelem hivatalos és civil szereplői pedig igyekeznek a nemzetközi szinten is elfogadott védelmi célokat hazánkban mind magasabb szinten érvényesíteni, de a társadalom különböző szereplői is egyre növekvő közjóléti igénnyel fordulnak az erdők felé.

A folyamat eredménye, hogy az erdőgazdálkodók összességében egyre nagyobb mértékben alkalmazzák a természetkímélő erdőgazdálkodási módszereket, szélesítik közjóléti tevékenységüket. Ehhez nagyban hozzájárult a magas színvonalú erdészeti közigazgatás, valamint az állami erdészeti társaságok példamutatása is.

Ahhoz, hogy ez a fejlődés tovább folytatódjon, az erdészeti ágazat, a természetvédelem és a társadalom képviselői közötti párbeszédben a kategorikus kijelentéseket egyre inkább a megfelelő adatokkal alátámasztott szakmai érveléseknek kell felváltaniuk. Ebben a munkában a minisztérium kiemelten számít az Egyesület aktív közreműködésére is.

Az új évszázad további kihívása a megújuló, illetve megújítható alapanyag- és energiaforrások kérdésköre.

A faanyag olyan természeti erőforrás, amelyet rendkívül széleskörűen lehet felhasználni, és emellett újra lehet termelni. Használatával sok káros kibocsátással jár, vagy szűkösen rendelkez-

zésre álló ipari, illetve energetikai alapanyag kiváltása válik lehetővé.

Ebben a tekintetben is fontos azonban a komplex szemlélet. A faanyag megnövekedett energetikai hasznosítása mellett az energetikai hasznosítás hatásfokának növelése, valamint a faanyag tartós beépítésével járó egyéb hasznosítási módok fejlesztése terén is előbbre kell lépünk.

Engedjék meg, hogy néhány gondolat erejéig kitérjek az erdőkhöz és az erdőgazdálkodáshoz szorosan kapcsolódó, aktuális, nemzetközi eseményre is. Európa az erdőkre vonatkozó egységes szabályozással, az ősz folyamán elfogadásra tervezett Európai Erdőegyezménnyel ismét példát mutathat a világnak. Európa egésze úgy tűnik elkötelezett abban a tekintetben, hogy egy joghatással bíró nemzetközi egyezményben fogalmazza meg, mit várunk ezen a kontinensen a fenntartható erdőgazdálkodástól, miben látjuk az erdők védel-

Dr. Kardeván Endre államtitkár

mét. Az egyezmény megnyithatja az utat az erdők világméretű problémáira is választ kereső legszélesebb körű egyezmény megalkotása előtt is, amelyen eddig több mint 20 éve hiába dolgoznak. Az egyezmény elfogadása a hazai erdőgazdálkodás szerepét és jelentőségét is meg fogja erősíteni.

Végül visszatérve a mai nap jeles eseményéhez, azt kívánom, hogy a Vándorgyűlés a szakmai feladatok ellátása mellett szolgálja a kapcsolódást, az új szakmai ismeretek megszerzését és a baráti összetartozás erősítését! A Vándorgyűlést követő hétköznapiakra pedig kívánok Önöknek erőt, kitartást és jó egészséget!

Jó szerencsét! Üdv az erdőnek, üdv az erdésznek!”

Ezután *Popovics György*, Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés elnöke és *dr. Medgyasszay László*, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat elnöke tartott üdvözlő beszédeket.

Nagy László

Szakmai programok

Az ünnepélyes megnyitón elhangzott beszédek, köszöntők végén a vándorgyűlés résztvevői elindultak a választott szakmai programok helyszíneire. A rendezők öt programlehetőséget állítottak össze, melyekkel a Vértesben gazdálkodó erdész szakemberek feladatait, kihívásait, mindennapi munkájuk egy-egy sarkalatos, általuk a térségre jellemzőnek tartott részét igyekeztek bemutatni.

Kultúrtörténeti emlékek nyomában

Az első program hagyományosan kulturális jellegű volt, mely során a komáromi Monostori erődrendszerrel lehetett megismerkedni. A Monostori erőd a komáromi erődrendszer része, Közép-Európa legnagyobb újkori erődítménye. Korának legfejlettebb haditechnikai elvei alapján a legigényesebb építési technikával készült, 1850-1871 között a Bécset, a Dunántúlt és a Dunát védő komáromi erődrendszer egyik utolsó tagjaként. Mire építését befejezték haditechnikailag már elavult. A két világháború között a Magyar Királyi Honvédség laktanyaként és kiképzőközpontként használta. 1945-től 1991-ig a szovjet csapatok legnagyobb fegyverraktára volt. A program során rövid séta keretében lehetett megcsodálni az erőd leglátványosabb pontjait, megtekinteni a Lőoktató termet, az Ágyú-, valamint a Hadtörténeti kiállítást, és a Kenyermúzeumot. Az új Dunai-bástya Klapka-terméből pedig, még a legforróbb napon is, 20-22°C hőmérsékleten lehet gyönyörködni a Dunai látképben.

Az erőd látogatás után a tatai Eszterházy-kastélyban berendezett, Tatán egyesületi székházzal rendelkező Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédyszemélyzet Országos Egyesülete (MEVME) és vitéz Szekeres Károly élet-

története emlékkiállítását lehetett megtekinteni. Ebből az alkalomból tartott beszédében Dr. Sárvári János, a Könyvtár őre a MEVME zászló fordultatos történetének segítségével röviden bemutatta, hogyan kísérte végig és kíséri ma is ez a lobogó a MEVME és az OEE múltját, jelenét és 75 év után ma is hogyan kapcsolja

össze e két szervezetet. Beszédének végén felidézte az OEE 2011. december 8-i közgyűlési határozatát, mely deklarálta,

hogy az Egyesület a történelmi kényszerrek miatt megszűnt MEVME szellemi örökösének tartja magát. 🌿

Dr. Sárvári János emlékezik

A Déli-Vértes erdőgazdálkodása

A megnyitót követően, bő egyórás utazás után megérkeztünk a Juhdöglő-völgyi Erdőrezervátumhoz. Ott *Pintér István* erdőművelési ágazatvezető általános tájékoztatót adott társaságunk tevékenységéről, majd *Tamás Antal* műszaki vezető bemutatta a Juhdöglő-völgyi Erdőrezervátumot. Előadása során kitért a rezervátum kialakulásának történetére, valamint az ott végzett botanikai, *Sorbus*-taxonómiai és mikológiai tudományos kutatásokra.

Csókáné Dr. Szabados Ildikó

A Juhdöglő-völgyi Erdőrezervátum magterülete 25,7 ha, a védőzóna 55,1 ha, változatos termőhelyeken, változatos edafikus és mikroklimatikus környezetben, változatos összetételű és korosztályú, idős és igen idős (bükk és tölgy) fákkal, lábbon álló elhalt fákkal, facsonkokkal, helyenként jelentős fekvő holtfával és lékdinamikával jellemezhető erdő. Az idős állományrész kora az erdőterv alapján 227 év.

A Vértesben folyó, illetve az általános ERTI kutatásokról *Csókáné Dr. Szabados Ildikó* főigazgató-helyettes tartott előadást, majd közös sétát tettünk az ősbükkösben.

Az előadást követően, a bagolyvölgyi faszénégetőt kerestük fel. Ehhez kb. negyedórás gyalogutat tettünk meg a buszoktól a Gánti Földtani Tanösvényen. A faszénégető egy felhagyott külszíni bauxitbányában működik. A gánti bauxitbányászat az 1925-ös próbatermelés után 1926. november 22-én kezdődött meg és megszakításokkal 1987-ig tartott. A gánti bauxitbányák a trianoni Magyarország legelső bauxitbányái lettek. Ekkor a gánti bányák a világtermelés egynolcadát adták.

A gánti bauxitbányászat történetét *Tamás Antal*, a faszénégetés történetét, munkarendjét, munkafolyamatait *Schäffer Balázs*, műszaki vezető ismertette. A faszénégetés hagyományos boksafaszénítési eljárással történik. Célja az előhasználatokból származó, gyenge minőségű tűzifa feldolgozása és ezáltal többletbevétel elérése. A munkát az első néhány évben saját dolgozók végezték, később vállalkozók vették át a helyüket. Jelenleg egy farkaslaki brigád éget, a csoportvezető felmenői is szénégetéssel foglalkoztak. Az égetési alapanyagot bükk, gyertyán, kőris és cserfafajok adják.

Ezután Vérteskozma irányába haladva a Kaszap-kútnál megtekintettük a vértesi harcokban elesett magyar huszárok és honvédek emlékművét. Itt került sor *Právetz Antal*, erdészeti igazgató előadására, mely során röviden bemutatta a II. világháborús vértesi har-

cokat és Kápolnapuszta tragédiáját. Végezett vendéglátással, kötetlen baráti beszélgetéssel, közös fényképezéssel zárult a szakmai program, majd a buszok visszaindulnak Tatára a baráti találkozó helyszínére. 🌿

Megújuló energiaforrások hasznosítása

A Vértesi Erdő Zrt. több hazai céggel együtt élen jár az erdészeti biomassza hasznosításában, ezért a program célja elsődlegesen az erdőgazdaság által elért eredmények bemutatása volt, ezen felül az egyéb megújuló energiaforrások, így a napenergia, a geotermikus energia és szélenergia hazai felhasználási területei, eszközei is ismertetésre kerültek.

A programnak a Pusztavámi Erdészeti fűrészüzemének bemutató területe adott otthont. A rendezvény során a konferenciasátorban kilenc előadás hangzott el, melyekben betekintést adtunk a megújuló energiaforrások hasznosításának területeiről, az oktatástól egészen a végfelhasználásig. A Nyugat-magyarországi Egyetem ismertette az energetika oktatás jelenlegi struktúráját, valamint előadás hangzott el a fás szárú energiaültetvények termesztéstechnológiájáról. Előadást halhattunk a tatabányai Edutus Főiskolán működő megújuló energiatermelő rendszerek üzemeltetési tapasztalatairól. A NyME által szintén bemutatásra került egy környezetudatos energiahatékony épület. A Siva-

Solar Kft., valamint a Magyar Napenergiás Szövetség ismertette a napelemes és napkollektoros rendszerek felhasználási területeit. A fapellet energetikai célú hasznosításáról a Jákófa Kft., a hőszivattyúk vadászházakban történő fűtési célú felhasználásáról az Oktoklíma Kft. tartott színes előadást.

Az előadások mellett kiállításra kerültek a megújuló energia hasznosításában használt fontosabb technológiai eszközök: aprítógép, forwarderek, szállítóeszközök, rakodógépek, hasító-daraboló gépek, napkollektorok, pellet és faapríték tüzelőberendezések, valamint energetikai faültetvényhez alkalmazható dugványozógép.

A program során közel 40 perces gépbemutatót tartottunk, melyben láthattunk egy Man tehergépkocsira szerelt Biber 84 típusú mobil hasító- és aprítógépet, egy MAN TGS 35.480 BL típusú pneumatikus ürítésű faapríték-szállító kamiont, egy Ponsee Buffalo tömörítő felépítménnyel rendelkező erdészeti közelítőgépet, a NyME által fejlesztett BPT-10-MOZ típusú mozgórakoncás kihordót, valamint egy S&Ü SSA 700 típusú hasító-daraboló gépet munka közben. A rendezvény külön érdekessége volt a Liget Gatter Kft. által kiállított ETA faapríték tüzelőberendezést bemutató kamion, melyben a faapríték-felhasználás teljes folyamatát szemléltették.

A programot színesítette a Vértesi Erdő Zrt. termékbemutatója, ahol az erdőgazdaság által forgalmazott termékek: ipari és energetikai faaprítékfajták, kandallófa, tömbösített fabrikett, grillfaszén és egyéb energiahordozó faalapú termékek voltak láthatók.

A rendezvény zárásaként a résztvevők megtekintették a vértesszentkereszti kolostor ma is impozáns romjait. 🍁

Közjóléti tevékenység és lőtéri gazdálkodás

A programra jelentkezők párhuzamosan vettek részt a társaságunk, valamint a HM Budapest Zrt. által szervezett bemutatón. A megnyitó helyszínéről két busszal indultunk a helyszínekre. Az első buszon a házigazda szerepét Császár Károly, a Tatabányai Erdészet kerületvezetője, az Agostyáni Arborétum egykori vezetője töltötte be. A HM Budapesti Erdőgazdaság Süttői Erdészetének meghívására a csoport a szomódi honvédségi lőtérré indult, ahol Szimicsek László, a Süttői Erdészet igazgatója és kollégái a lőtéri erdőgazdálkodás rejtjelmeit mutatták be az érdeklődők számára.

A másik busszal az Agostyáni Arborétumba indultunk. Az Agostyáni Arborétum a Vértesi Erdő Zrt. működési területén, a Gerecse Természetvédelmi Tájegységben az egyik legkedveltebb és legfrekvenciáltabb kirándulólélek, ezért e 30 hektáros kert közjóléti szerepe kiemelkedő. Éves programjainkat úgy állítjuk össze, hogy ki-kik megtalálja az érdeklődési körének legmegfelelőbbét. Az említetteknek köszönhetően látogatóink száma az utóbbi években többszörözött, és úgy tűnik országunk legtávolabbi részeire is eljutott jó hírünk. Ennek a mikéntjéről, hogyanjáról, a közjóléti tevékenység súlyáról és fontosságáról beszélgettünk kötetlenül sétánk során az Agostyáni Arborétumban. Egy helyen megszakítva azt, hogy az arborétum területéről kilépve átlátogassunk a szomszédos erdőrészletbe, ahol Keresztes György, a HM Budapesti Erdőgazdaság vezérigazgató-helyettese fogadott bennünket.

A HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. erdőgazdálkodási tevékenysége a Honvédelmi Minisztérium vagyonneve-

lésében lévő, állami tulajdonú erdőkre terjed ki. A 2013. évi Vándorgyűlésre az Erdőgazdaság két programmal készült: bemutatta a katonai erdőgazdálkodás sajátosságait és ismertette válaszáat a jelentkező kihívásokra. A program első részének a Magyar Honvédség 25. Klapka György Lövészdandár adott helyet a szomódi lőtér bázisán. A honvédség részéről Dr. Benda László ezredes tolmácsolta Sándor Zsolt dandártábornok, parancsnok üdvözlését. Az erdészeti részéről Szimicsek László erdészeti igazgató mutatta be a honvédelmi rendeltetésű erdők kezelésének történetét. Külön fejezetet érdemelt a természetvédelmi rendeltetés (Gerecsei Tájvédelmi Körzet), ami szinte minden négyzetméter esetében párosul a honvédelmivel, néha megelőzve is azt. A „társadalmi nyomás” eredményekép-

pen – amit a különleges honvédelmi és természetvédelmi igények is jeleznek – az állandó borítottságot biztosító erdőgazdálkodás igénye a Budapesti Erdőgazdaság szakmai munkájában már a 90-es évek közepén megfogalmazódott. Ezt több ok, több tényező is szükségessé tette: de a legerősebb ok a hagyományos erdőfelújítási eljárások egyre nehezebb megvalósítása. Mindezek a körülmények arra ösztönözték az Erdőgazdaságot, hogy tovább keresse azokat a lehetőségeket, amelyek révén a vágásterület nélküli erdőgazdálkodás megvalósítható.

A törekvések eredménye – az immár erdőgazdasági szinten 200 hektár fölötti átalakító és szállaló állományon kívül – egy kíméletes közelítőgép megalkotása. A gép létrehozását az a szándék vezérelte, hogy egy olyan közelítőeszköz álljon rendelkezésre, amelynek alacsony az üzemeltetési költsége (a működési költsége és az értékcsökkenése egyaránt), és amely a megmaradó állományban – gyérítésben, szállalásban – kevés kárt okoz. Emellett nem sérti meg a törzseket, a felszíni gyökeket, alig tömöríti a talajt, nem indít eróziót, nem szennyezi az erdőt gázolajjal, hidraulika-olajjal, kipufogógázzal, zajjal. Üzembe helyezéséhez nem kell nagyobb tőke, magas határfokkal dolgozik, a szigorú munkavédelmi és ergonomiai követelményeket is kielégíti, más célra is használható, működtetéséhez nem kell magas képzettség. A munka során – az NYME ERFARET közreműködésével – olyan gépet sikerült kifejleszteni, amely mindegyik feltételnek megfelel. 🌿

A kíméletes közelítőgép bemutatása terepen

Bányarekultiváció

A bányászat és az erdészet gyökerei különösképpen összefonódtak a tatai szénmedencében. A Vértes erdeire, az erdőgazdaság működésére a 20. század folyamán legnagyobb hatást a helyi bányavállalatok gyakorolták. Ez óhatatlanul számos természetet károsító jelenséghez vezetett. Az aknák, üzemek nagy része erdős területen épült. A meddőhányók, bányagödrök, külfejtések, kötél- és szalagpályák, iszapgödrök mind-mind a termőterületeket csökkentették. A mára felhagyott bányaterületeket ütemesen és igényesen

A program a tatabányai szénbányák utolsó és talán legnagyobb külszíni szén-, illetve bauxit-kitermelése nyomán hátramaradt bányagödrök és meddőhányók biológia helyreállítását mutatta be, ahol az erdőgazdaság a rekultivációt három ütemben végezte:

1. ütem (1993) 33,4 ha 1. kivitel befejezéséig 15,2 ha pótlással
2. ütem (1994) 43,3 ha 1. kivitel befejezéséig 1,0 ha pótlással
3. ütem (1999) 15,5 ha 1. kivitel befejezéséig 1,4 ha pótlással

Mivel a közeljövőben hasonlóan népes szakembergárda látogatására nincs esély, ezért gondoltuk megfogalmazni vendégeinknek a „Hogyan tovább?” kérdést. Az akácok, a feketefenyves és az ezüstfás részek megtekintésekor a kialakult műhelybeszélgetés során vendégeink megerősítették a helyi szakemberek véleményét, miszerint az elérendő állapot egy lassan növekvő, keménylombos, „örök erdő”.

Könnyű sétánkat a Nagygyézházi Hangistálló hűvösében pihentük ki, ahol *Tarjáni Antal* fotóművész kollégánk, egyesületi tagtársunk kamaratárlata a természet apró szépségeit tárta

állították helyre. A termelés megszűnésével az átlagosnál több rekultivációs feladat hárult az erdőgazdálkodóra.

Vértessomlón nyitották meg az ország első mélyművelésű barnaköszén bányáját. Az akkori döntés előkészítésébe bevonták a kor polihisztorát, *Mikoviny Sámuel*t is. Ennek az aknának a meddőhányói spontán erdősültek be, illetve fűvesedtek el. Az avatott szem légi fotókról még felismeri a jellegzetes térformákat.

A létrehozott kevert talajok a köves sziklás váztalaj és a sekély rendzina kombinációjára hasonlítanak.

A gyenge termőhelyen akácaink kezdenek csúcsháradni. Véghasználatuk szükségsszerű lesz a következő erdőtervi időszakban. A károsodott részek 100-120 m³ véghasználati fatömeg mellett sarjzattal, kerítés védelmében, kis haszonnal lesznek felújíthatók. A felújítás során megjelent természetes vegetációt kíméljük.

elénk játékos, könnyed technikai megoldásaival.

A délutáni melegben uzsonnánkat a helyi termelők „gyümölcsei” adták, majd ezt követően Erdészetünk szarvas-gazdálkodásáról adtunk ízelítőt egy hullottagancs-kiállítás keretében.

A program nagygyézházi része után Tatára utaztak a résztvevők, ahol a MEVME egykori székházának emléket állító szobor avatása zajlott. 🌿

MEVME emlékműavatás Tatán

Michl József, Kocsis Mibály

A terepi programok végén az első és az ötödik program résztvevői előre tervezetten korábban érkeztek vissza Tatára, a többi szakmai programhoz képest, így jelen lehettek az egykori, 1926. június 30-án Esztergomban, az ottani Erdészeti Szakiskolában megalakult Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete emlékművének avató ünnepségén. *Lomniczi Gergely* főtitkár felvezetője és a felhangzó vadászkiáltások után, *Zambó Péter*, az OEE elnöke köszöntötte a megjelenteket és tartott ünnepi megemlékezést. *Györffy Balázs* a Nemzeti Agárgazdasági Kamara elnöke is szólt az avatásán megjelentekhez, majd az

OEE elnökével kölcsönösen kicserélték a NAK és az Egyesület között megkötött együttműködési megállapodás aláírt dokumentumait. Az emlékműavatás kapcsán beszédet mondott *Czunyiné dr. Bertalan Judit*, a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal kormány megbízottja és *Michl József* Tata polgármestere is. Az emlékművet *Kocsis Mibály* vezérigazgató és *Michl József* leplezte le, majd a tisztelet koszorúit Czunyiné dr. Bertalan Judit, Zambó Péter és Györffy Balázs helyezték el a talapzat tővében. Az emlékmű a MEVME egykori Eszterházy u. 1 szám alatt álló székházának a helyét jelöli.

Nagy László

Zambó Péter elnök

dr. Rakonczay Zoltán, Keresztes György

Balról jobbra: Kocsis Mibály, Michl József, Czunyiné dr. Bertalan Judit, Zambó Péter

Baráti találkozó a Tatai-tó partján

A 144. Vándorgyűlés eseményei egy rövid, a terepi programokat követő felfrissítő pihenés, átöltözés és a többi programon résztvevők megérkezése után a hagyományos baráti találkozóval és ünnepi vacsorával folytatódtak, az Öreg-tó Kemping területén. A találkozó fesztelen és jó hangulatát alapozták meg – a Vértesi Erdő Zrt. támogatásával – a pusztavámi Malomerdő vendégház területén évente megrendezésre kerülő ún. Kormorán-Kobak nyári tábor gyerek résztvevői és maga a Kormorán zenekar. A vérpezsdítő, lábdobogtató, néptáncbetétekkel fűszerezett látványos koncert a magyar népzenei és rockzenei hagyományokat övözte egybe. A zene ezután sem távozott a rendezvénysátorból, ahol a jó hangulatú résztvevők mondhatnánk, „hajnalig ropták a táncot”. A baráti találkozó kedves eseménye volt az 1972-es Vándorgyűlésen résztvevők színpadra hívása.

Nagy László

A Kínai Állami Erdészet képviselői

Az 1972-es vándorgyűlés résztvevői

Ünnepi közgyűlés Tatabányán

Az ünnepi közgyűlés nyitányaként felcsendültek a Himnusz hangjai, majd *Lomniczi Gergely*, az OEE főtitkára a következő szavakkal lépett a pulpitushoz:

„Tisztelettel köszöntöm az Országos Erdészeti Egyesület 144. Vándorgyűlésének résztvevőit Tatabányán, a Jászai Mari Színházban. Lomniczi Gergely vagyok, az Egyesület főtitkára. A Vándorgyűlés minden évben egyesületünk életének legfontosabb programja. Idén 144. alkalommal gyűltünk össze, hogy egyesületünk alapértékei, a Szakértelem-Erkölcs-Összetartozás jegyében szakmánkat és kitüntetett kollégáinkat ünnepeljük. Ünnepi programunk kezdetén külön tisztelettel köszöntöm az elnökségben helyet foglalókat: *Németh Lászlóné* fejlesztési miniszter asszonyt, *Baranyay Lászlót*, a Magyar Fejlesztési Bank elnök-vezérigazgatóját, *Schmidt Csabát*, Tatabánya megyei jogú város polgármesterét, *Zambó Pétert*, az Országos Erdészeti Egyesület elnökét, *Dr. Kosztka Miklóst*, az Egyesület Díj Bizottságának elnökét, *Kocsis Mihályt*, a házigazda Vértesi Erdő Zrt. vezérigazgatóját. Külön köszöntöm a Vidékfejlesztési Minisztérium és a Magyar Fejlesztési Bank megjelent képviselőit, az erdészeti szakigazgatás, oktatás és kutatás, valamint az állami és magán erdészeti társaságok vezetőit, az erdészeti és a faipari szektort képviselő szervezeteket, Erdélyből és a Felvidékről érkezett tagjainkat és kollégáinkat, Egyesületünk tagságát és valamennyi kedves vendégünket.

Ünnepi programunk megnyitásként felkérem Zambó Pétert, az Országos Erdészeti Egyesület elnökét, beszédének megtartására.

„Tisztelt Vándorgyűlés, Kedves Vendégeink, Tisztelt Külföldi és Magyar Erdészek, Házigazdák, Hölgyeim és Uraim!

Köszöntöm Önöket a Vértesi lábainál, Egyesületünk 144. vándorgyűlésén!

Köszönöm illusztris Vendégeinknek, hogy a személyes részvételükkel tisztelték meg a magyar erdészek rendezvényét!

A kitüntetetteknek, az Erdészverseny díjazottjainak mindannyiunk nevében gratulálók!

Házigazdáink meghívása most olyan vidékre hozott el bennünket, amely jól példázza *Hérakleitosz* legismertebb bölcsességét: „*Semmi sem állandó, csak a változás maga.*”

Negyvenegy éve Tatán, a műszaki technológiára alapozott termelés vezér-

Az OEE 144. Vándorgyűlésének második napján, 2013. július 13-án került sor az Egyesületünk ünnepi közgyűlésére, a Tatabányai Jászai Mari Színházban. Az ünnepi program kezdetén a Közgyűlésen megjelent tagság és a meghívott vendégek, fanfárok hangjai mellett, felállva köszöntötték az Egyesület hivatalos zászlainak bevonulását.

fonalával szervezett vándorgyűlést a jogelőd Vértesi EFAG.

Azóta markánsan megváltoztak a működésünkre ható igények. A társadalmi és piaci környezet teljes egészében átalakult.

A felgyorsult tempójú 21. század minden korábbinál nagyobb kihívások elé állítja az erdészetet.

A mai rendezvényünk jelmondata arra világít rá, hogy szakmánk életben maradásának feltétele a folyamatos megújulás képessége. Egy bő évszázaddal korábban Selmecen, a közelmúltban pedig ezen a vidéken adta fel a leckét az erdészeknek az élet: *Hogyan, merre tovább a bányászat nélkül?*

A tegnapi nap kiváló szakmai és kulturális programjai fényesen igazolták házigazdáink sikereit ebben. Örömmel láttuk, hogy megtalálták az erdészet ügyét továbbleadó új irányokat.

A térségben meghatározó szereplőként segítük elő a vidéki megélhetést és a köz célul szánt szempontjait.

Tisztelettel gratulálunk Nekik!

Életben maradásunk másik fontos feltétele a gazdálkodás fenntarthatósága.

Az erdészek másokat évszázadokkal megelőzve rakták le a *megújuló erőforrások tartamos hasznosításának* alapjait, élenjáró példát mutattunk a környezeti fenntarthatóság megvalósításában.

Éppen 300 éve jelent meg az első átfogó erdészeti szakkönyv, melyben *Hans von Carlowitz* a fahasználat és a növedék közötti egyensúly elméletét fektette le. Ezen a vidéken – ahol a fatermő képesség az átlagostól messze elmarad – ennek különös jelentősége van!

Egyesületünk élete a szakma sorsától el nem választható. A természeti, a társadalmi és a gazdasági környezet változásaihoz egyaránt alkalmazkodnunk kell – mégpedig úgy, hogy közben a gerincünk mindvégig egyenes maradjon.

Időről időre meg kell újulnunk. Így volt ez a múltban is: az előbb megidézett tatabai vándorgyűlés hagyta jóvá az Egyesület akkoriban felfrissített Alapszabályát. Így van ez ma is – *Alapszabályunk megújítása az elmúlt hónapok kiemelt egyesületi feladata volt.*

Nyilvános köszönetet mondok az előkészítőknél, akik az új dokumentumot úgy tették a tavaszi Közgyűlés elé, hogy az egyetlen megőrizhető értékét sem veszítette el!

Alapszabályunk iránymutatásai a *Szakértelem – Erkölcs – Összetartozás* hármas vezérelvére épülnek. Tartalmaz minden fontos szempontot, amit ma az életszerű működés igénye és a jogi környezet az Egyesülettől megkíván.

Programunk szerint, a többi szabályzat megújításával is hamarosan elkészülünk!

Egy mozgalmas esztendővel korábban, a Miskolci Egyetem auditoriumában állhattam a Tagság előtt.

A környezetünk ma több szempontból is optimizmust sugall: a sanyargató aszályt ismét üdőség váltotta fel, és a válsággal terhelt gazdaságban is mutatkoznak a kilábalás első jelei.

Bízhatunk abban, hogy az egyesületi szervezetben, a működésben és a pénzügyekben megtett reformok legalább középtávon megalapozzák az OEE életképességét.

Hitem szerint modern, biztos alapon álló egyesületet építünk. Mindehhez továbbra is nélkülözhetetlen az erdőgazdaságok szilárd partnersége és az állami tulajdonos megerősítő támogatása.

A taglétszámunk megközelíti a 3300 főt. Sorainkban örvendően gyarapszik a fiatalok száma.

Javuló külkapcsolataink hatása és a Kárpát-medencei honfitársainkra irányuló odafigyelésünk egyaránt megmutatkozik a határon túli tagság növekedésében. Az Erdélyi Helyi Csoport létszáma megduplázódott!

Örömmel jelentem, hogy újabb tagdíjmelés nélkül, csökkenő SZJA-támogatás mellett is talpon maradhattunk. Az idei terveink a tartalékok felélése nélkül is megvalósíthatóak lesznek.

Eredményeink sorában, a teljesség igénye nélkül említtem a tagsági kedvezmények rendszerének bővülését, az Erdészeti Lapok és a honlapunk megújítását, alapítványaink működőképességének javítását, az Egyesületet népszerűsítő kiadványainkat.

Kiemelt programjaink között szerepel a több tízezer látogatót vonzó *Erdők Hete* és a *Muzsikál az erdő* rendezvény-sorozat, az *Év Fája* program, az európai erdőkről szóló tanulmányi verseny, a *Kaán Károly verseny* és az *Erdésznek Országos Találkozója*.

Nemzetközi kapcsolatainkat előremozdítva, részt veszünk az *Európai Erdészeti Hálózat* munkájában és az *Erdélyi Mérnök Társaság* programjain. Kapcsolatot ápolunk a *Vancouver-Sopron Alumni*-val.

Régi adósságunkat törlesztjük a jelenkornak is példát adó erdősz elődeink Pantheonjának felállításával.

Tagságunk mértékadó része technikus. Az erdőszgyakorlat képviselésének különös hangsúlyt adunk az Egyesület stratégiájában. Ennek részeként, közgyűlési szinten jelentettük ki a Magyar Erdészeti, Vadászati és Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete szellemi örökségének átvételét.

Ez a történelmi értékű lépés is jó példája a szakmai összefogásban elért eredményeinknek.

Az egykori MEVME jelmondata szervesen illeszkedik az OEE alapvetései közé: „*Istenfélélem, szeretet, munka, erre tanít bennünket az erdő örök bölcselése*”.

Tudjuk, az érdemi erdőszmunka lételeményesei a kerületvezetők, a szakirányítók.

Ennek kívántunk súlyt adni a döntésünkkel, mely szerint az Év Erdésze Versenyt évente megrendezzük, és a verseny díjait a Vándorgyűlés nyilvánossága előtt adjuk át.

Az erdőgazdálkodást a vidékfejlesztés részeként, a magyar vidék lehetséges kitörési pontjaként kezeljük.

Szélesebb körben is érzékelhető, hogy újra képesek vagyunk az ágazat képviselését integrálni.

Sikerrel váltunk a szakmai szervezetek összefogásának kovászává, a legfontosabb közös célok érdekében.

Egyetértést, közös fellépést értünk el olyan jelentőségű ügyekben is, mint például az Erdőtörvény módosítására vonatkozó FAGOSZ-MEGOSZ-OEE javaslat megfogalmazása és beterjesztése.

Szerepet vállaltunk a Nemzeti Agrár-gazdasági Kamara szervezetének felállításában, működésében.

A Vidékfejlesztési Minisztérium stratégiai partnere lettünk, a megállapodás okiratát az Erdők Világnapja ünnepségén vehettük át.

Elődeink legjobb hagyományait követve, *hangsúlyozzuk az erdőgazdálkodás közéleti szerepét*.

Minden tekintetben elébe megyünk az ebben az irányban erősödő társadalmi igényeknek.

Erősítjük a közjóléti szemléltet, széles körben *elősegítjük az ökoturizmus jelentőségének megértését*.

Egyre több, a munkánkat jónak értékelő visszajelzést kapunk mind a kormányzati, mind a civil szférából. Bízunk kell abban, hogy valóban el tudjuk ismertetni a teljesítményünket, és mértékadó szereplői lehetünk az erdőszet jövője alakításának.

Zambó Péter az OEE elnöke

Erre szolgálnak az állami erdőszeti társaságok főszerrelésével felfutó ökoturisztikai fejlesztések, ezt segíti elő partnerségünk erősítése a belföldi turizmusban érdekelt, a Magyar Természetjáró Szövetség által összefogott szervezetekkel. E korábbi példa nélkül való együttműködéssel a természetkímélő turizmus valamennyi válfaját fejleszteni fogjuk.

A Magyar Természetjáró Szövetség gondozásában működő túramozgalom infrastruktúrájához kapcsolódhatnak az erdőgazdaságok megújuló turistaházai.

Közös munkálkodásunkban kiemelten foglalkozunk az Országos Kéktúra felújításával, valamint az Országos Kék Kör kerékpáros nyomvonalainak létrehozásával. Szemléletalkító tevékenységünk nem lehet eredményes hatékony környezeti nevelés nélkül. Sajnálatos, hogy a Nemzeti Alaptanterv még nem tárgyalja kellő hangsúllyal az erdőszet ügyét.

Olyan közoktatási kezdeményezésre készülünk, amivel a felnövekvő nemzedék széles körét lehet elérni, akik helyesen fogják értékelni az erdőszet és annak kezelőit.

A magyar erdőszet megismertetését kiterjedt ismeretterjesztő tevékenységgel szolgáljuk. Az erdőszeti erdei iskola hálózatot évente már negyvenezer gyermek látogatja. Megkíséröljük a szakma

érdekeit jobban megjeleníteni az EU pályázati kiírásaiban. Ajánlásokat teszünk a most fogalmazódó programokra, a 2014-2020 időszakra vonatkozóan.

Egyebek mellett támogatni javasoljuk a feltáró hálózat, a vízrendezés és vízviszatartás, a közjólét és az ökoturizmus infrastruktúrájának fejlesztését, fenntartását. Fontosnak tartjuk az erdőszet telepítések és a Natura 2000 területek szektorsemleges támogatását, a közérdekű erdőszet telepítés fogalmának bevezetését.

Érdemes volna uniós forrásokkal is segíteni a humán erőforrások fejlesztését, a szakigazgatást és a szakirányítást, a kutatószetfejlesztést és az erdőszeti szereplők gazdasági együttműködését.

A tegnapi ünnepség megerősítette, hogy Tata az erdőszet egyik kultikus helyszínének számít. Középfokú képzésünk is itt találta meg az első menedékét a trianoni tragédia után. Ma ismét új utakon jár az erdőszeti oktatás.

Együtt kívánunk működni a képzési rendszer értékmegőrző megújításában.

Ez az esztendő is alkalmakat kínál a közös ünneplésre.

Az első állami erdőszet szakiskola átszathalmi megindításának 130. évfordulójáról való megemlékezéssel szakképzésünk ügyének fontosságára kívánunk kiemelt figyelmet irányítani.

Az Erdészettörténelmi Szakosztály 50 éves jubileuma alkalmából fejte hajthatunk szakmatörténelmünk eredményei és nagy egyéniségei előtt. Ennek keretében fogjuk digitalizálni és bárki számára, kereshető módon közzétenni az Erdészettörténelmi Közlemények teljes sorozatát.

Kiemelten fontosnak tartom a következőket:

Mi olyan szakmát képvisölünk, olyan egyesületet építünk, aminek jó dolog a tagjának lenni!

Egységünknek, az Egyesület rangjának, befolyásának, és az erdőszet elismertségének, az egyesületi tagság presztízsének megerősítésére fogtunk össze.

Mindezen történelmi alapokon, selmeci szellemben, korszerű szakmai háttérrel igyekszem munkálkodni.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében még egyszer köszönöm a Házigazdák szíves vendégszeretetét!

Eredményes munkát, sok sikert és jó egészséget kívánok!

**Jó Szerencsét!
Üdv az Erdésznek!”**

Az OEE elnökének megnyitó ünnepi beszéde után Lomniczi Gergely főtitkár a Közgyűlés elnökségében helyet foglaló Németh Lászlónét, a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumot vezető miniszter asszonyt kérte fel köszöntőjének megtartására.

„Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagy örömmel fogadtam el meghívásukat az Országos Erdészeti Egyesület Ünnepi Közgyűlésére!

Nem sok magyarországi egyesület mondhatja el magáról, hogy 1866 óta töretlenül működik, különösen hasznos funkciót tölt be és kiegyensúlyozottan végzi tevékenységét. Ráadásul még 3000 fős tagságát folyamatosan bővíteni is tudja. Az Önök szép hivatása, amely az egyik legrégebben működő felsőfokú hazai képzéssel büszkélkedhet, mindig is problémamegoldó, alkotó ember-típust igényelt.

Az erdő mindenki számára felüdülést, a természethez való visszatérés élményét nyújtja. Úgyis fogalmazhatnánk, hogy az erdő a maga sajátos, szinte misztikus valóságán kívül rekreációs, közjóléti szolgáltatásokat nyújt. A legkülönbözőbb sportok terepe lehet: a kerékpározásé, a lovaglásé, a kirándulásé. De pusztán maga az erdő látványa is lélekemelő. Az erdészek sikeresen működtetik a fiatal generációk szemléletformálásához oly elengedetlen erdei iskolákat, továbbá rendezvényeket, nyílt napokat szerveznek. A magyarországi erdei kisvasúti hálózat pedig minden nehézsége ellenére európai hírű.

Engedjék meg, hogy ezt az ünnepélyes alkalmat felhasználjam arra, hogy néhány szót szóljak az általam irányított tárca egyik legnagyobb felelősséggel járó területéről, az állami vagyongazdálkodásról. Ezt a feladatot a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási és a Magyar Fejlesztési Bankon keresztül látja el a minisztérium.

A 2010-ben bekövetkezett kormányváltás óta alapvető szemléletváltás következett be ezen a területen. Azóta már a gyakorlatban is tetten érhető világos közpolitikai szándék az állami vagyongazdálkodás növelése, a hosszú távú értéktartás. Célunk, hogy a magyar állam a köz érdekében képes legyen hatást gyakorolni a piaci folyamatokra. Ennek egyik fontos eszköze pedig, hogy jelenlétét megerősítse a stratégiai vállalatokban. A legjelentősebb lépés ezen a területen a MOL és a RÁBA részvénytársaságainak, az E.ON földgáz-üzletágának és a Takarékbankban 38% részesedését megvásárlása volt.

Németh Lászlóné miniszter

Mára már elmondhatom Önöknek, hogy az állami vagyongazdálkodásban megtörtént a konszolidáció, így országunk ma erősebb és cselekvőképesebb, mint egy évvel ezelőtt. Az eddig végrehajtott és az év hátralévő időszakra tervezett, minden ember számára komoly megtakarítást jelentő rezsicsökkentés nélkül nem jöhetett volna létre.

Arról is szót kell ejtenem, hogy a jobb teljesítmény záloga a meglévő erőforrásaink optimalizálása.

Jó példa erre a Magyar Fejlesztési Bank vagyoni körébe tartozó erdészeti elmúlt 3 évének működése. Összehangolt koncepció mentén haladnak előre, bizonyítva, hogy az állam is lehet jó gazda.

Kidolgoztak egy turistaház-fejlesztési projektet, amely megfelel a kormány szabadidős és jóléti erdő koncepciójának.

A koncepció az állami erdészeti társaságok feladatává teszi a meglévő erdei iskolák, erdei vasutak működtetését, erdei turistaházak és egyéb szálláshelyek fejlesztését, a tanösvények és turistautak karbantartását, valamint a kezelésükben lévő arborétumok, történelmi romok megőrzését.

Annak érdekében, hogy ezen értékek minél több ember számára elérhetőek legyenek, a Kormány kiemelt feladatként tekint a fő turistaútvonalak mellett található turistaházak felújítására. Ennek érdekében mintaprojektek indulnak a Pilisben, a Börzsönyben, a Mátrában és a Bükkben, ahol megkezdődik a turistaházak egységes koncepció szerinti felújítása és az ezt követő újra üzembe helyezése.

Végezetül szót kell ejtenem arról is, hogy összhangban a Kormány céljaival, az erdészek az elmúlt években kiemelkedő szerepet játszottak a közfoglalkoztatás növelésében. Ezzel több ezer ember kilátástalan helyzetén segítettek. Késedelem nélkül reagáltak a szociális tűzifa-program támasztotta kihívásokra is, és azt maradéktalanul megoldották. A Kormány nevében szeretném megkö-

szönni az eddigi segítőkész hozzáállásukat!

Ezen a téren további együttműködést kérünk Önöktől!

Munkájukhoz sok sikert kívánok!

Köszönöm figyelmüket!”

A miniszter asszony beszéde után Zambó Péter elnök virágcsokorral köszöntö meg a méltató ünnepi szavakat, majd *Kemele Kata* pusztavámi, most ballagott nyolcadik osztályos tanuló előadásában hallgathatták meg a megjelentek Váci Mihály „Akác” című versét.

Sivár vidék hűséges fája
A menekülő porszemek
elő veti magát, megállva
elfolyó barázdák felett.

Körötte a silány homok
minden egy szellő-rezdzülésre
omlik, változik, – ő konok
haragvással markol a mélybe!

Dűlők végén áll, pásztorolva
nyugtalan halmok nyárait,
s gyökereit összekulcsolva
a sziknek, lenn, imádkozik.

A gerléket susogva hívja
– ne maradjon néma a táj.
Lomblelkét virágfürtbe nyitja
hogy édesebb legyen a nyár.

De tövissel karmol a szélnek,
Szürcsölő ég arcába vág;
Rostjai közt a görcsök érnek,
mint golyóban a robbanás.

Árok iszapját, mocsár könnyét
millió ajkkal ízleli,
s a sót, miben a szik-göröngy ég,
szikkadva mézzé érleli.

Ahova hullt, azt a világot
összemarkolja odalent,
s széthulló rögökből virágot,
értelmet és rendet teremt.

A szépen csengő verssorok után *Baranyay László*, az állami erdőgazdaságok tulajdonosi jogait gyakorló Magyar

Baranyay László elnök-vezérigazgató

Fejlesztési Bank Zrt. elnök-vezérigazgatója állt a pódiumra, s tartott üdvözlő beszédet. Kiemelte az állami erdőgazdaságok szakszerű irányításának köszönhetően valamennyi társaság nyereségességét. Példaként megemlítette az erdei kisvasúthálózat fejlesztését, 11 erdei iskola megújítását. Hangsúlyozta, hogy a közjólét terén ez összesen 3,9 milliárd forintnyi fejlesztést jelent.

Ezt követően *Lapos Tamás* főosztályvezető-helyettes olvasta fel *Dr. Fazekas Sándor* vidékfejlesztési miniszter Közyűlésnek írt köszöntő levelét.

„Tisztelettel köszöntöm az Országos Erdészeti Egyesület 144. Vándorgyűlésének minden résztvevőjét! Az erdésztársadalom e jeles eseményén nehéz lenne költőnk szavainál kifejezőbben megragadni, hogy miben rejlik az erdő, a természet varázsa. A sorok mögött megsejthetjük azt az erőt, ami évről évre egybegyűjti Önöket és lendületet ad ahhoz, hogy kemény munkájukban tisztességgel helytálljanak a következő Vándorgyűlésig.

Lapos Tamás főosztályvezető-helyettes

A világ legrégebbi erdőgazdasági érdekvédelmi egyesületében, az Országos Erdészeti Egyesületben őrzött és átörökölt szaktudásnak köszönhetjük, hogy hazánk területének egyötödén olyan erdő található, amelynek adomá-

nyai jobbá teszik a magyar emberek, családok életminőségét. Ezeket az értékeket a társadalom egyre inkább megismeri, használja és élvezi, az Önök munkáját egyre jobban megbecsüli. Az erdészek öröködnék az erdei haszonvételek, az erdei életközösség és az erdő közjóléti szolgáltatási felett; és a fenntartható erdőgazdálkodás révén juttatják érvényre az erdő hármaskörét.

Minisztériumunk és a Kormány szándéka, hogy munkájukhoz minden téren biztosítsuk a szabályozott működés feltételeit. Közös céljaink eléréséhez szükséges a megfelelő jogszabályi és támogatási környezet kialakítása, a magas színvonalú, hatékony erdészeti közigazgatás, valamint az állami erdőgazdálkodás fenntartása.

Az erdőgazdálkodásban komoly szemléletváltás kezdődött az elmúlt negyed század során. Gyakorlati eredményeként egyre szélesebb körben alkalmazzák azokat a természetközeli erdőgazdálkodási módszereket, amelyek egyszerre szolgálják a biológiai sokféleséget, enyhítik a klímaváltozás káros következményeit, ugyanakkor megújuló természeti erőforrásként az erdei fát is biztosítják. Ez ma már uniós szintű társadalmi elvárás, amelyet fontos összehangolnunk az állami feladatként megvalósuló, magas szakmai színvonalú körzeti erdőtervezéssel és más ágazatok erdővel szemben támasztott igényeivel.

A körzeti erdőtervek szakmai súlyát növeli, hogy elfogadásukhoz 2012 óta szükséges az uniós elvárásoknak megfelelő Natura 2000 hatásvizsgálat. A magyar erdőgazdálkodás immáron európai mércével mérve is magas szinten teljesít.

Fontos, hogy a Kormány turisztikai fejlesztési programjaival összhangban bővítsük az erdők közjóléti szolgáltatásaihoz való hozzáférés lehetőségét a hazai erdőkben – főként az állami erdőkben. Az erdésztársadalom e téren mindig nyitott volt azokra a kezdeményezésekre, amelyeket az újabb és újabb társadalmi igények sürgetnek. Önálló képviselői indítványra az Országgyűlés a közelmúltban fogadta el az erdőtvény módosítását, amely a jövőben szabadabb erdei terephasznála-

tot biztosít a lovasok és a kerékpárások számára.

A fenntartható erdőgazdálkodás kapcsán fontos külön szót ejteni a magán erdőgazdálkodás helyzetéről is, hiszen az erdők több mint 40 százaléka magántulajdonban van, így azok sorsa az összes erdő tekintetében is mértékadó. Ennek jegyében a következő hét éves költségvetési időszakban az ágazati tevékenységek, illetve támogatási források még szélesebb körét jelenítjük meg a vidékfejlesztési intézkedések között a 2007-től 2013-ig terjedő uniós ciklus tapasztalataira alapozva.

Szorgalmazzuk, hogy bővüljenek a fa mint megújítható energia- és ipari alapanyagforrás felhasználásának lehetőségei, a szakképzés az erdőgazdálkodásban; nőjön a tanácsadás és az innováció szerepe, illetve mind szélesebb körben teret nyerjenek az erdei turizmus fejlesztésében rejlő lehetőségek. Továbbra is fontos a környezetvédelmi célok, ezen belül a természetvédelmi

elvárások megvalósítása, elsősorban a kompenzációs és az ösztönző jellegű támogatásokon keresztül.

Néhány éven belül a faanyag iránti kereslet erősen meg fog növekedni az európai piacokon, ezért szorgalmazzuk, hogy bővüljenek az erdei faanyag felhasználásának lehetőségei. Ezzel párhuzamosan hazánkban is teljesítenie kell az illegális fakitermelések visszaszorítását célzó uniós elvárásokat. Bár az Európai Unió és a Kormányzat ebben a tekintetben számít a társadalom és a piaci szereplők önkéntes jogkövetésére, a közeljövőben a hatósági ellenőrzések szigorítása is várható.

Köszönöm, hogy kitartó munkájukkal hozzájárulnak erdeink fenntartásához, fejlesztéséhez, ezáltal mindannyiunk egészségéhez és jólétéhez. Gratulálunk mindazoknak, akik kiemelkedő teljesítményükért, továbbá az egyesü-

letben végzett munkájuk elismeréseként kitüntetésben részesülnek. Sikereik buzdítsák a fiatalokat is kimagasló szakmai teljesítményekre!

Üdvözzel, Dr. Fazekas Sándor, vidékfejlesztési miniszter”

Utoljára több mint 40 éve, 1972-ben fogadta Tata és Tatabánya térsége az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűlését. A miniszteri levél sorait követően *Schmidt Csaba*, Tatabánya megyei jogú város polgármestere szólt az ünnepi közgyűléshez.

Az idei Vándorgyűlést az ország közepének változatos erdeit kezelő erdészeti társaság, a Vértesi Erdő Zrt. rendezte. A polgármesteri köszöntő után Kocsis Mihály, a társaság vezérigazgatója, a 144. Vándorgyűlés főszervezője, házigazdája állt a mikrofon elé.

„Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!
Hölgyeim és Uraim!

Az erdészek 144. Vándorgyűlését rendező Vértesi Erdő Zrt. nevében tisztelettel köszöntöm mindannyiukat! „Erdőgazdálkodás a szénbányászat után” – nem véletlenül választottuk mottóul ezt a jelmondatot, hiszen jogelődeink gazdálkodási tevékenysége gyakorlatilag a kezdetek óta – több, mint 100 éve – összeforrott a bányászattal, mivel a gazdaság működési területén két jelentős – tatabányai és oroszlányi – szénbánya működött. Ezek ipari fával történő ellátása alapvető feladata és biztonságot adó bevételi forrása volt a mindenkor erdőgazdálkodónak.

1972-ben a szakmai sajtóban, Az erdő című lap 1972. évi 10. számában jelentek meg az augusztus 11-12-én megrendezett Vándorgyűlésről a következő sorok: „A területet sűrűn behálózó bányabójtektumok, a bányaművelésnek szerte

Kocsis Mihály vezérigazgató

látható nyomai, ezek között is a külszíni fejtéssel rombolt, de bányatörvényünk előírásai ellenére sem elrendezett terepe és talaja ízelítőt adott a nehézségekből, amelyekkel az erősen iparosodott vidéken dolgozó gazdaságnak meg kell küzdenie.”

Igen! – A gazdaság jelentős kötelezettsége volt a felhagyott, bányászattal érintett és károsított területek rekultivációja. A szénbányák meddőhányói, homoknyerő helyei mellett a gánti, (kincsesbányai) bauxitbányák külfejtései is visszakerültek, mintegy 1400-1500 hektár nagyságrendben. Ha hozzávesszük még a mélyművelések okozta felszíni változások miatt bekövetkezett erdőgazdálkodói kötelezettségeket – csak Tatabányán további 1500 hektár –, mondhatjuk, hogy a bányászati kiszolgálás meghatározó szemléleti eleme volt az erdőgazdálkodói tevékenységnek. Ez hosszú ideig létbiztonságot adott, azonban jelentősen csökkentette a cég innovációs képességét és késztetését. A szénbányák gyors bezárása sokszerűen érte a vállalatot. Ez enyhült az egyetlen Márkus-hegyi-bánya felvevőpiacával.

Mi, a jelenlegi gazdálkodásért felelősök a következő elvet valljuk a jövő stratégiájának meghatározása során: „Csak a múltnak megbecsülésén épülhet fel a jelen.”

Mi egy sajátos, a Vértesi és Gerece bányászattal még kedvezőtlenebbé tett adottságaira épített jövőt vázolunk fel, egy térségi erdőgazdálkodói szemléletváltást úgy, hogy az alapokat ismerjük, látjuk, ökológiai, ökonómiai, kultúrtörténeti, térségfejlesztési viszonylatban pedig a céljainkat világosan megjelöljük.

Tudjuk, hogy az erdő a természet örökségét hirdelve, összeköt térségeket és korszakokat.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

A Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt. 45 ezer hektáron gazdálkodik Komárom-Esztergom (25 500 ha) és Fejér (19 500 ha) megyében. A többi erdőgazdálkodóhoz hasonlóan munkalehetőségeket teremt a vidéki lakosság számára. 220 saját alkalmazottja mellett több, mint 100 jellemzően kis- és közepes vállalkozásnak kínál megélhetést, és az idén a tavalyi évhez hasonlóan közel 400 fő közfoglalkoztatását is ellátja. Ha ezeket a számokat tartalmukban közös nevezőre hozzuk, vagyis a velünk munkakapcsolatban lévő háztartások számát határozzuk meg, akkor ez a szám meghaladja az 1500-at. Összehasonlításképpen 1972-ben, a 41 évvel ezelőtti Vándorgyűlés idején, a Vértesi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság összes állományi létszáma 1564 fő volt.

Az itt élő vidéki emberek számára tehát nem szégyen, sőt igény az erdő javaival gazdálkodni, az erdő termékeit hasznosítani. Alaptevékenységünk mellett elsődleges, esetenként másodlagos fafeldolgozási tevékenységünk, vadgazdálkodásunk, faszén-termelésünk, és egyéb erdei melléktermékeink forgalmazása is bizonyítja ezt.

Nem keverjük össze, és másoknak sem engedjük, hogy összekeverjék az erdei javak legális hasznosítását a törvényt nem ismerő, illetve semmibe vevő pusztítással.

Az erdőgazdálkodást esetenként beszározni próbáló, önös célokat hajszoló szervezetek ellen pedig mindig hangsúlyos, megalapozott válaszokkal érvelünk.

Meggyőződésem, hogy a Vértesi Erdő Zrt. a jó gazda módjára kezeli a rábízott állami vagyont, végzi mindennapi feladatait.

A vértesi erdészek a rájuk bízott erdők gondozása mellett még két dologra vállalkoztak. Egyrészt a működési területükön lévő épített környezet megóvására, másrészt új emlékhelyek, kultúrtörténeti érdekességek létrehozására is. Minden évben több alkalommal szervezünk olyan kulturális eseményeket, melyek az egyre terebélyesedő közjóléti, közcélú tevékenységünket hivatottak népszerűsíteni.

Számos civil szervezettel működünk együtt, melyek az erdőre mint rekreációt szolgáló élőhelyre tekintenek. Természetjáró, lovas, illetve turista barátainkra gondolok.

Ismereteink szerint meghaladja a 15 ezer főt azon természetjárók száma, akik sportolási és kirándulási céllal keresik fel a Vértes és Gerecse alacsony középhegység erdeit.

Reményeink szerint a megújulástól lendületet kapó egyesületünk az elkövetkezendő évtizedekben is eredményesen képviseli a szakmaiság és összetartozás eszméjét, amely minden Vándorgyűlés megszervezésekor kifejeződik a nyilvánosság előtt is.

A 144. Vándorgyűlés szervezőjeként pedig köszönöm az állami erdőgazdaságok tulajdonosi képviselőjének, hogy hozzájárult a szervezőktől nem kis anyagi és időráfordítást igénylő esemény megrendezéséhez.

Külön köszönettel tartozom a szervezésben fáradhatatlanul dolgozó kollégáimnak. Elismerésemet fejezem ki *Encsi Csaba* vezérigazgató-helyettesnek, a Helyi Csoport titkárának, és *Tischlér Diána* belső ellenőrzési csoportvezetőnek, a Helyi Csoport gazdasági felelősének kiváló munkájukért. Köszönöm Tatabánya és Tata városának, hogy a szervezés minden kérdésében rugalmas partnerként viszonyultak hozzánk. Külön köszönöm a résztvevőknek, kollégáinknak és vendégeinknek, hogy megtisztelték jelenlétükkel, érdeklődtek szakmai eredményeink iránt.

Az elmúlt két nap tovább erősítette hitünket, hogy az erdő a természet örökségét hirdelve összeköt térségeket, korszakokat és embereket.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!"

A szakmatörténeti emlékezés után hagyományaink szerint emlékezzünk a történetet alakító emberekre. Kérem a Közgyűlést, hogy felállva tisztelgünk a tavalyi Vándorgyűlés óta elhunyt tagtársaink, kollégáink emléke előtt. Emlékezik: dr. Sárvári János, egyesületi könyvtárunk őre.

Ari László erdősztechnikus, *Bakk József* erdőmérnök, *Begya Lajosné* erdőmérnök, *Berg Péter* erdősztechnikus, *Brenner József* erdősztechnikus, *Briglevics László* erdőmérnök, *Dencsi János* erdősztechnikus, *Farkas Barnabás* erdőmérnök, *Gábor Gusztáv* erdőmérnök, *Gálos István* erdősztechnikus, *id. Goldbach Károly* Decrett József-díjas erdősz, *Grácz László* erdősztechnikus, *Hederics Márton* erdősztechnikus, *Horváth József* erdősztechnikus, *Járasi Gábor* erdőmérnök, *Jassó János* erdősztechnikus, *Jávorszky László* er-

Tisztelgés az elhunyt tagtársak előtt

désztechnikus, *Jónyer László* erdősztechnikus, *Kern Mibály* erdőmérnök, *Kékes Szabó Ferenc* erdősztechnikus, *id. Kluber József* erdősztechnikus, *Koltay László* erdősztechnikus, *Kováts Sándor* erdősztechnikus, *Laki Károly* erdősztechnikus, *Maros József* erdősztechnikus, *Martos Sarolt* erdőmérnök, *Mátay Ibolya* erdőmérnök, *Pápai Tamás* erdőmérnök, *Pozsár Lajos* erdősztechnikus, *Recht János* erdőmérnök, *Róka István* erdőmérnök, *Szederkényi Zoltán* erdősztechnikus, *Szűcs Tibor* erdősztechnikus, *Tóth Károly* erdősztechnikus, *Török Miklós* erdősztechnikus, *Törzsök Gyula* vadgazda mérnök, *Tükkör László* erdősztechnikus, *Vári József* erdőmérnök, *Vlaszaty Ödön* erdőmérnök, *Zechner Géza* erdősztechnikus.

A szünetet követően a kitüntetések átadásának felvezetőjeként, Tóth Árpád „Március” című versét Kemele Kata szavalta el.

A ritkás ágak zöldjén átveti
A messzi nap a sűrű sugarat,
Mint végtelen aransodronyt, egy égi
Vezeték dús hálózátát s a fák
Zsonganak, mint sín menti
nyurga póznák,
Ha rajtuk szárnyas, forró hír repül:
A földnek a Tavasz telefonál...

És reszket a liget, mint zsenge
szűzlány,
Feszül ezer kis lombkeble keményen
S a város, ez a bús, tüdőbeteg
Gyári munkás is mozdul, karjait:
A vézna gyárkérményeket kinyújtja,
Beszippanntja a távol illatot
És mámoros, piros dalba kezd.

Oh, gyúlt világ! Oh drága március!
Rügyek, szerelmek, forradalmak
Évadja, – a villámló ablakokban
Celzius-létráját riadva küssza
Az izgatott, rab higanyszál: a vén
Hüllő világnak újra láza van,
Trilláz a fényben reszkető magas
Tűzfalak közt, mint furcsa és kemény
Rigóhang, egy inas száj szurtos füttye
S rekedt autótülök, biciklicsengés,
Sikoltó sín, trappos paták alatt
Az utcakő, gránit, feleselése,
Harang, rikkancsok, anda zongorák
Skálája a politúros homályból
S az emberi lélegzés halk zenéje
Szédülten szaporázza ritmusát...

Oh most minden zugát
e messzi gömbnek:
Tág tengerek zöld ínyű habtaréját,
Folyók parallel partját, ifjú erdők
Testén az átnylalló, édes allét,
A földeken a billió barázdát
És minden városok sűrűn rakott
Ragyogó ház-sorát valami vad vágy
Feszíti szét, mint megszámlálhatatlan
Gigászi fogsort, felvonagló ajkat,
Hogy velük a setét föld felrikoltsa
Örök dacát a titkos végtelenbe:
Himnuszodat, százszor szent Március!

S konok trónusán megreszket a
Végzet!

Tóth Árpád sorai után Lomniczi Ger-
gely szolt ismét.

„Tisztelt ünnepi Közgyűlés, Egyesüle-
tünk életében és tevékenységei között
az arra érdemes tagok kitüntetése ki-
emelt ünnepnek számít. Öröm az elis-
merést átvevőnek, és öröm az adomá-
nyozó közösségnek. Az egyéni életutak
és teljesítmények elismerése kifejezi az
egész közösség összetartozását.”

Ezután Prof. Dr. Kosztka Miklós a Díj Bizottság elnöke lépett a pulpitushoz és röviden ismertette a bizottság ez évi munkáját és a döntések körülményeit. Ezt követően a főtitkár felkérte Zambó Péter elnököt és Dr. Kosztka Miklóst, a Díj Bizottság elnökét a kitüntetések átadására.

Az Országos Erdészeti Egyesület 2013-ban **TISZTELETBELI TAGSÁGI DÍSZOKLEVÉL** kitüntetést adományoz

GÁSPÁR-HANTOS GÉZA erdőmérnöknek

A kiemelkedő szakmai és egyesületi teljesítményt felmutató erdőmérnök, az OEE egykori főtitkára, az Erdőrendezési Szolgálat nyugalmazott műszaki igazgatója 1951-ben valéalt Sopronban. Pályafutása az erdőgazdálkodási gyakorlatban, Zalaegerszegben kezdődött, majd a keszthelyi szolgálattal teljesedett ki. Tizenhét éven át erdőművelési feladatokat látott el, különböző beosztásokban. Eljárást dolgozott ki a Balaton-felvidéki kopárok betelepítésére és a rontott erdők átalakítására.

A keszthelyi erdőfelügyelőség vezetőjeként bekapcsolódott az erdők többcélú hasznosítását előkészítő munkába. Publikációkban, előadásokban foglalkozott az erdők védelmi és üdülési rendeltetésével. Részt vett a „Magyarország erdőgazdasági tájainak erdőfelújítási,

erdőtelepítési irányelvei és eljárásai” kidolgozásában. Minisztériumi munkakörében erdészeti gazdaságpolitikával, a távlati tervezés elméletével és gyakorlatával, a többcélú erdőgazdálkodás feladatainak összehangolásával, az erdőállomány-gazdálkodás és az erdőrendezés fejlesztésével foglalkozott.

Az Erdőrendezési Szolgálat műszaki igazgatójaként az üzemtervezés rendszerének és módszereinek fejlesztésében szerzett maradandó érdemeket. Szerkesztette az 1984-től bevezetett Erdőállomány-gazdálkodási útmutatót. Nyugdíjazásáig, 1988-ig az új előírás szerint készülő első üzemtervek munkáinak felügyeletével, a fenntartható fakitermelési lehetőség meghatározásának módszertanával, prognózisokkal foglalkozott. Nemzetközi színvonalú szakmai munkásságát nyugdíjasként is folytatta. Kiemelt szerepet vállalt az erdőbecslés modern eszközeinek elterjesztésében.

Egyesületünknek 1953 óta tagja. Számos tisztséget viselt: tizenöt éven át a Keszthelyi Helyi Csoport titkára, 1971-től évekig az Elnökség tagja volt. 1972-től 1990-ig tevékenykedett Az Erdő szerkesztőbizottságában.

A rendszerváltást megelőző időszakban, 1985-től 1990-ig az OEE főtitkári tisztségét töltötte be. E szerepében – egyebek mellett – fontos részt vállalt a Wagner Károly Alapítvány létrehozásában, a könyvtár elhelyezésének akkori

megoldásában a Csillagvölgyi úton. Vezetője volt az 1990. évi Alapszabályt előkészítő bizottságnak.

Szakmai és egyesületi munkásságának közös terepe az Erdőrendezési Szakosztály, melynek 3 évtizeden keresztül először elnöke, majd titkára volt. Vezetése alatt a Szakosztály programjaiban jelentős változás történt: az erdőrendezési eljárások tökéletesítése, a szakmai tájé-

koztatás és a külföldi kapcsolatok kiépítése került előtérbe. Nevéhez fűződnek az erdőrendezés gyümölcsöző nemzetközi kapcsolatai a '70-es évek közepétől, két évtizeden át.

Elindította az Erdőrendezési Napok és a Becslési Versenyek sorozatát.

Egy nemzetközi munkacsoportban részt vállalt az erdőrendezési, erdészeti szakkifejezések kilencnyelvű gyűjteményének összeállításában. A sorozat magyar kötetét személyesen, jórészt már nyugdíjasként szerkesztette.

Az OEE tagsága 1985-ben Bedő Albert Emlékéremmel ismerte el szakmai és egyesületi érdemeit.

Szakirodalmi érdeklődése jeles könyvgyűjtőként is ismertté tette, számos értékes darabbal gyarapította Egyesületünk könyvtárát. Technikai felkészültsége, fogékonysága révén - idős kora ellenére - azonnal felismerte az Erdészeti Lapok digitalizálásában rejlő lehetőségeket, csatlakozott az ezen dolgozó munkacsoporthoz. A programhoz felajánlott és átadott folyóirat-gyűjteménye fontos segítséget nyújtott a digitális archívum megvalósításában.

A magyar erdőgazdálkodásban kifejtett tevékenysége, az ágazat és az Egyesület életére maradandóan és sokrétűen ható közreműködése, igényes életműve, emberi tulajdonságai egyaránt méltóvá teszik a legmagasabb egyesületi kitüntetésre.

Gáspár-Hantos Géza átveszi a kitüntetést

Bedő Albert emlékérmét kapott

BALOGH CSABA GYŐZŐ
okleveles erdőmérnök

Erdészeti szakközépiskolás korában kiválóan szerepelt a szakmai tanulmányi versenyen, ennek köszönhetően felvételi vizsga nélkül kerülhetett 1979-ben az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karára. Végzése után néhány évig termelészövetkezeteknél dolgozott, majd rövid ideig más szakmában próbálta ki képességeit. A MÉM Erdőrendezési Szolgálatnál 1989-ben

kezdt erdőtervezőként dolgozni Szombathelyen.

A terepi munkák előkészítése és az irodai feldolgozás irányítása volt a feladata. A termőhely-feltárás terepi munkáiban és a termőhely-térképezés fejlesztésében vállalt fontos szerepet. Szorgalmazta a természetismerű erdőgazdálkodást, az átalakító és szálaló üzemmódú erdőkre új szemléletű kezelési terveket készített munkatársai-val. A jól szervezett alkotóközösség tevékenységét igazgatóhelyettesként irányítja. A körzeti erdőtervezés lehetőségeivel élve eredményesen alakítja két megye állami és magánerdeinek jövőképét, a működési terület erdőgazdálkodását.

Az Egyesület helyi csoportjának munkájában – olykor előadóként is – aktív szerepet vállal. Az OEE küldöttgyűlésében képviseli tagtársait. Tagja az Erdőrendezési Szakosztálynak, ottani tapasztalatait a helyi csoportban is hasznosítja. E közösségeknek Balogh Csaba Győző elismert, megbecsült és példamutató tagja.

DR. RÓNAI FERENC
okleveles erdőmérnök

Erdőmérnöki végzettségét Sopronban szerezte 1977-ben. Rövid mélyépítési gyakorlati mérnöki munka után a Róth Gyula Erdészeti Szakközépiskolában kezdte mérnök-tanári pályáját. Tanította az erdészeti szakmai tárgyak mindegyikét. Az iskola igazgatójává 1990-ben nevezték ki, azóta vezeti a Nyugat-magyarországi Egyetem gyakorló szakközépiskolájává vált intézményt. A korábbiól meglévő szakok mellett természetvédelmi és vadgazdálkodási technikusképzést indított. Igazgatói működése alatt a köz- és szakoktatást többször jelentősen átstrukturizálták. A nehézségeken kiváló diplomáciai érzékkel vezette át az intézményt. Tanulói szép eredményeket érnek el az országos tanulmányi versenyeken, továbbtanulási és elhelyezkedési lehetőségeik jobbakká az átlagosnál. Pályája kezdetétől nagy súlyt fektet a nevelési kérdésekre. Felismerte, hogy az eredményes tanulmányi munkához és az életben való helytálláshoz egészséges szellemiségű, fegyelmezett, tiszta erkölcsű szakemberekre van szükség. A tanári kar – vezetése alatt – kiegyensúlyozott légkörben végzi munkáját. Az intézményen túl nyúló szakmai tevékenysége is példaértékű, az erdészeti és vadgazdálkodási középfokú szakképzés országosan is egyik meghatározó személyisége. Rendszeresen publikál, szerzője számos tankönyvnek, oktatófilmnek, tantervnek, számítástechnikai programnak. Az Egyesület helyi csoportjának 1979 óta tagja, ennek két cikluson át elnöke volt. Tagja az Oktatási Szakosztálynak. Nyugodt, kiegyensúlyozott személyiségével, józan ítélőképességével mind az erdészeti és vadgazdálkodási szakoktatást, mind az Egyesület érdekeit példamutatóan szolgálja.

VASPÖRI FERENC
okleveles erdőmérnök

Végzettségének megszerzése után 1978-1980 közt a Mecseki Erdőgazdaságnál dolgozott. Az Erdőrendezési Szolgálat veszprémi Erdőtervezési Irodájánál két évig erdőtervező, majd erdőfelügyelő volt. Igazgatóhelyettes 1997-től, majd a Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóságának igazgatói feladatait látta el. Vizsgálta és publikálta a nemesnyárasok termőhelyének változásait. Folyamatosan figyelemmel kísérte az erdők állapotát és felismerte, hogy a szálaló gazdálkodás a hegy- és dombvidéki erdők követendő gazdálkodási lehetősége. Ta-

pasztalatai birtokában kereste az erre történő átállás lehetőségeit. Erdőszemléletében a teljes élővilág van jelen. Az élőhely védelme és az erdő védelmi funkcióinak megtartása volt döntéseinek vezérlő elve. Köztisztviselőként kiválóan működött együtt más szakterületek munkatársaival. Kiválóan menedzselte az erdei közjóléti fejlesztéseket, de legalább ilyen nagy súlyt fektetett azok fenntartására is. A magyar erdőkért végzett munkáját 2009-ben Pro Silva Hungariae-díjjal ismerték el.

Az OEE-nek 1978 óta tagja. A Veszprémi MÉM Helyi Csoport elnöke volt 1998-2011 között. A főleg magán-erdőgazdálkodókból, erdőtervezőkből, erdőfelügyelők-ből álló csoport elnökeként nemcsak támogatta a rendezvényeket, hanem ügyelt azok igényes tartalmára. Elnöksége alatt több szakmai tanulmányút is bővítette a tagtársak látókörét. Az OEE Erdőművelési Szakosztályának aktív tagja. A 2006-ban Veszprém központtal rendezett OEE vándorgyűlésnek egyik fő szervezője volt. Szakmai munkáját, vezetői és emberi kapcsolatait egyaránt a bölcsesség és a segítőkészség hatja át.

Kaán Károly emlékérmét kapott

CSÓKA PÉTER
okleveles erdőmérnök

Szakmai pályafutása 1984-től összefonódott az erdészeti igazgatás ügyével, 1990-től az ERSZ főigazgató-helyettese, majd a jogutód ÁESZ főigazgatója. Aktív részese volt az erdő-adattár kialakításának, kezdeményezte hazánkban az Erdővédelmi Hálózat és a Fanövekedésmérési Hálózat kialakítását. Előkészítette és segítette azt a Phare-pályázatot, amely több milliárdos forrást biztosított az er-

dészeti igazgatás fejlesztésére. Vezetése alatt jött létre az erdőterületek korszerű térképi és adatnyilvántartási rendszere.

2004-2006 között az ENSZ Titkárságán az erdészetpolitikai részleg vezetője. 2006-tól az FVM Természeti Erőforrások Főosztályának vezetője, 2007-től az ENSZ Erdészeti Fórum titkárságán lát el vezető szerepeket. 2010 óta a FAO Szakmai Kapcsolatok Osztályának vezetője és Erdészeti Bizottságának titkára.

Támogatta számos erdészeti szakkönyv, kiadvány megjelentetését, egyebek közt az angol-magyar és a magyar-angol erdészeti szakszótárét is. Saját publikációinak száma több mint 30. Az Erdőmérnöki Karon erdészetpolitikát oktatott.

Az OEE-nek 1982 óta tagja. A Budapesti ÁESZ Helyi Csoport, később az Erdőrendezési Szakosztály elnöke is volt. 1994-1998 között az OEE főtitkárhelyettese. Intézményvezetőként az egyesületi életet, a civil szerveződések támogatása.

Hazai és nemzetközi eredményeinek elérésében kiváló felkészültsége és vezetői tulajdonságai segítettek, mely az emberek tiszteletével párosult.

MÉSZÁROS GYULA
okleveles erdőmérnök

Szakmai pályafutása a Bakony-vidékhez kötődik. 1995-től a VERGA Zrt. főmérnöke, 2000-től a vezérigazgató-helyettese. 2010-től a Bakonyerdő Zrt. termelési és kereskedelmi vezérigazgató-helyettese. A technológiai újítások mindig érdekelték, bátran vágott bele úttörő munkákba. Több géptípus megalkotásában vett részt, amelyek erdészeti műhelyekben születtek. A természetes felújítást támogatta és alkalmazta. A Déli-Bakonyt többször is sújtó széldeceések felszámolása során úttörő módon harvesztereket alkalmaztak. Az életet leginkább meghatározó víz jobb hasznosulása érdekében 24 vízviszatarító mesterséges műszaki létesítményt építtetett.

Az erdők közjóléti szerepének növelésében is jelentős szerepet játszott. Szervezte a Hubertus Erdészeti Erdei Iskola létrejöttét, több közjóléti létesítmény kialakítását.

Mintegy 800 hektár felhagyott katonai lőtér erdőtelepítési lehetőségeit teremtetten meg. Az EU által támogatott LIFE+ program során jelentős területen végeztek élőhely-rekonstrukciót a hadgyakorlatok és a szovjet csapatok tevékenységének következtében tönkrement élőhelyek rehabilitálására.

A 2010-es vörösiszap-katasztrófa után a devecseri várkert kármentesítésében kimagasló szerepet töltött be.

Az OEE-nek 1976 óta tagja. 2012-ig a Veszprémi HM, majd a Pápai Helyi Csoportnak a tagja. Az Erdőművelési és a Fahasználati Szakosztály tagja. 2006-ban a közös rendezésű erdészeti vándorgyűlés szervezőbizottságának vezetője. Kritikusra csökkent létszáma idején segítette a Veszprémi HM Helyi Csoport továbbélését.

NAGY ZOLTÁN
erdőmérnök

Az Erdőrendezési Szolgálat Szombathelyi Üzemtervezési Irodájánál üzemtervezőként kezdte pályafutását 1982-ben, majd a soproni kirendeltségen volt erdőtervezési csoportvezető, később osztályvezető. Időközben erdészeti növényvédelmi szakmérnöki képesítést szerzett. Az Erdőművelési Tanszékkal közösen akkor újították fel a híres Roth-féle szála-lóerdő-kísérletet a Hidegvíz-völgyben. Palotai István munkásságát áttanulmányozva kiválóan beillesztette a jelenkori erdőtervezés rendszerébe az erdő leírását. Vezetésével példaértékű üzemterv

készült a kísérleti erdőről. Úttörő munkája máig példaértékű.

1997-től az ÁESZ Kaposvári Igazgatóságán az erdőtervezésért felelős igazgató-helyettes. Az MgSzH szervezetén belül is ugyanez volt a beosztása és munkája. Jelenleg a Somogy Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóságának Erdőtervezési osztályvezetőjeként irányítja a megye erdőtervezését. Munkásságának köszönhetően folyamatosan csökken a rendezetlen gazdálkodású erdők területe a megyében. A gyakran változó jogszabályi környezet ellenére az erdőgazdálkodók a precíz, szakszerű üzemtervekre alapozva kiegyensúlyozottan gazdálkodhatnak Somogy megyében. A szakmai problémák megoldása kihívást jelent számára, azokat soha nem hárítja, hanem rugalmas, de jogszabályi megoldásokkal segíti a gazdálkodás folyamatát, a tervezés és a felügyelet munkáját.

Az OEE-nek 1982-től tagja. A Kaposvári HC és az Erdőrendezési Szakosztály tagja. A rendezvények szervezésében aktívan részt vesz, az erdészeti igazgatás és az egyesület kapcsolatát koordinálja.

Decrett József emlékérmét kapott

PÁL LÁSZLÓ
erdésztechnikus

Édesapja révén ismerkedett meg az erdészérettel. Édesapját korán elvesztette, emiatt az erdésztechnikumi tanulmányai helyett fizikai munkát vállalt az erdészetenél. Itt szakmunkás képesítést szerzett. Levelező tagozaton kezdte el erdésztechnikumi tanulmányait, amit 1961-ben sikeresen befejezett. Kerületvezető erdészként az iváni erdészet Pusztacsalád erdészkerületében szolgált 1965-ig. Ezután

fahasználati előadói munkakört, majd 1975-től műszaki vezetői munkakört látott el. Az iváni fagyártmány-üzem fejlesztésében, működtetésében meghatározó szerepet töltött be. Az iváni erdészetre jellemző cseri talajokon nehéz körülmények között gondoskodott az alaptevékenység, a segéd- és melléküzemágak hatékony működtetéséről.

Munkája során 300 hektár erdő telepítésében végzett irányító szerepet. Az 1980-as években másodállásban szakirányító erdész feladatot látott el a Szakonyi MgTSz-nél. 1990-től 1993-ig erdészetvezető-helyettes, majd erdészetvezető nyugdíjba vonulásáig. Jelenleg is aktívan folytatja a szakmához kapcsolódó tevékenységét. Több magánerdőben szakirányító feladatot lát el, saját 4 hektáros csemetekertjében pedig erdészeti szaporítóanyagot állít elő és forgalmaz. A csemetekertjében gyakori vendégek a soproni Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola diákjai. Szívesen adja át szakmai fogásait, jól érthető meggyőző magyarázat keretében. Pontos, megbízható tulajdonságai példaként állíthatók az ifjabb nemzedék számára.

SZŐLŐSI ATTILA
erdésztechnikus

Munkáját 1977-ben kezdte a Vértesi Állami Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Tata-bányai Erdészeténél. Hosztoló, majd beosztott erdész munkakör után kerületvezető erdészként tevékenykedett 1985-től a vértessomlói kerületben. Közben 1984-ben erdővédelmi szaktechnikusi vizsgát tett. Mind a kerület értékes állományai, mind a helyi védettségű terület természeti, közjóléti és kultúrtörténeti értékei magukon viselik keze nyomát. Munkája során kezdődött meg a kerületben a bükk-állományok eredményes száraló vágásos felújítása, illetve javaslatára akkor öltött jelentős mértéket a sarjaztatott állományok szerkezet-átalakítása. 2004-ben kerületvezetői feladatai mellett az erdészeti vadgazdálkodási tevékenységének irányítását is rábízták. 2006-ban ez a tevékenysége az erdőművelési műszaki vezetői beosztással egészült ki. Feladata az általa vezetett ágazatok eredményeinek javítása volt, úgy szakmai, mint gazdasági eredményesség tekintetében. A közmunkaprogramok hatékony szervezésével, a tölgy célállományú szerkezet-átalakítások bővítésével, valamint a vadászat értékesítési rendszerének átszervezésével maradéktalanul eleget tett ezeknek a szempontoknak. 2009-től az erdészeti fahasználati tevékenységének irányításával bővült a munkaköre. Munkája elismeréseként 2012-ben az Oroszlányi Erdészet igazgatói tisztségét kapta.

1979 óta tagja az OEE Vértesi Helyi Csoportjának. Állandó szervezője a Helyi Csoport programjainak. Erdész szakmai munkája mellett 8 évig volt a Vértesi Erdőgazdaság Üzemi Tanácsának tagja, elnöke. Gyermekait a természet szeretetére nevelte, kisebbik fia erdésztechnikusként végzett.

TÖRÖK JÓZSEF
erdésztechnikus

Erdész szakmai élete szorosan összefügg az erdőműveléssel, pályája az Északerdő Zrt.-vel és annak jogelődjeivel, hiszen 47 évig tartó munkaviszonya egy munkahelyhez kötődik. Erdésztechnikusi oklevelét 1964-ben szerezte meg a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Technikumban. Az időtől munkája, minden tevékenysége az erdőművelésről szól. Számos – az erdőgazdaság erdőművelési munkáit megkönnyítő – újítást dolgozott ki, amelyek technológiáit az erdőgazdaság egész területén alkalmazták. Az alföldi területeken igen

jelentős költségmegtakarítást értek el az általa kidolgozott, a fekete nyár és fehér nyár természetes felújítását célzó technológiával. A számos kísérlettel alátámasztott vegyszeres technológiákat a társaság szinte minden erdészeti egysége alkalmazza ma is. Az erdőgazdaság lapjában útjait részletesen leírta, közreadta.

Szakmai munkáit 2500 hektár befejezett erdőfásítás átadása, 150 hektár erdőtelepítés és jelentős fásítási munka irányítása fémjelzi.

1990 óta 12 magán-erdőgazdálkodó, mintegy 300 hektár területének a szakmai irányítását is ellátja.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 51 éve folyamatosan tagja. A Miskolci Helyi Csoporton belül működő kis csoportok egyikének vezetője volt 2005-ig. A Dél-bükk Erdészeti Igazgatóság területén több szakmai bemutató és rendezvény szervezője volt.

1998-ban a Nagykanizsai Vándorgyűlésen „Elismerő oklevél” kitüntetést kapott.

Az emlékéremmel kitüntetettek nevében Rónai Ferenc, Csóka Péter és Szőlősi Attila mondott köszönetet.

Az Országos Erdészeti Egyesület **ELISMERŐ OKLEVÉL** kitüntetését kapta 2013-ban:

Bálint László erdőmérnök, a Kaposvári Helyi Csoport tagja, fahasználati osztályvezető-helyettes, a faanyag-hasznosítás és a fahasználati technológiák elismert fejlesztője, sokrétű egyesületi és közösségi munkát végző kolléga.

Cziráki László erdésztechnikus, a Zalaegerszegi Helyi Csoport tagja, több zalai erdőbirtokossági társulat létrehozója, szakirányítója és szakmai lelke, a természetszerű magán-erdőgazdálkodás elhivatott szakembere.

Gráczi Elemér erdésztechnikus, a Nagykanizsai Helyi Csoport tagja, a bajcsai erdészkerület vezetője, a szélsőséges homoki termőhelyeken folytatott erdőgazdálkodás rátermett és szakavatott erdésze.

Hilmer Ferenc erdésztechnikus, a Kaszói Helyi Csoport tagja, a somogyzobi magánerdészet ágazatvezetője, a magán-erdőgazdálkodás és szakirányítás kiemelkedő szaktudású, lelkiismeretes szakembere.

Iványi Ákos erdőmérnök, a Közönségkapcsolatok Szakosztály tagja, a kiskalföldi állami erdőgazdálkodó közönségkapcsolati megbízottja, a német-magyar szakszótár összeállítója, aki kreatív kommunikációs tevékenységével emeli a szakma presztízsét.

Jorzits Miklós erdésztechnikus, a Visegrádi Helyi Csoport tagja, kerület-

vezető erdész és hivatásos vadász, aki a főváros egyik leglátogatottabb erdejében, a Hárshegy környékén hangolja össze az erdőgazdálkodást a fokozott közjóléti feladatokkal.

Kovács Péter erdésztechnikus, a Békés megyei Helyi Csoport tagja, pósteleki kerületvezető erdész, jelentős nemenyár összehasonlító fajtakísérletek gondos kivitelezője és elhivatott állománynevelője, aktív egyesületi tag.

Kozma Béláné mérlegképes könyvelő, magán-erdőgazdálkodó, a Győr környéki Magán-erdőgazdálkodási Helyi Csoportok meghatározó tagja, a vidék megtartó erejének, a falusi vendéglátás népszerűsítésének elkötelezett híve.

Major Tamás erdőmérnök, a Gépesítési Szakosztály titkára, a soproni Alma Mater gépesítési témájú tantárgyainak oktatója, a fatermesztés műszaki fejlesztésének kutatója, számos kutatás-fejlesztési munka aktív részese.

Makra Zsuzsanna Julianna tanár, az Erdészeti Erdei Iskola és a Közönségkapcsolatok Szakosztály aktív tagja, a kiskunsági állami erdőgazdálkodó közönségkapcsolati referense, aki a Nyíri erdő energiájából töltkezve vett részt a Vackorvár Erdei Iskola megeremtésében és folyamatos fejlesztésében.

Müller Attila erdésztechnikus, a Sárospataki Helyi Csoport tagja, a hegyközi térség fahasználati műszaki vezetője, a kíméletes fakitermelési módszerek és a természetes felújítások alkalmazásának lelkes támogatója.

Nagy Gyula erdésztechnikus, a Vértesi Helyi Csoport tagja, a Tatabánya környéki körtvélyesi erdészkerület vezetője és egyben hivatásos vadásza,

példás felkészültségű és nagy munkabírási szakember.

Palánki Mihály erdésztechnikus, a Balassagyarmati Helyi Csoport tagja, nyugdíjas kerületvezető erdész, akinek az erdő és a szülőföld iránti ragaszkodását a Püspökhatvan környéki erdők dicsérik.

Simon György erdésztechnikus, a Pápai Helyi Csoport tagja, a Zánka környéki erdők kerületvezetője, az erdők természetvédelmi és közjóléti szerepét átfogóan kezelő, erdei iskolai feladatokban közreműködő erdész és felelős közösségi ember.

Somlai Miklós erdésztechnikus, a Budapesti HM Helyi Csoport tagja, aki a süttői erdők kerületvezető erdészeként kiemelkedő szakmai munkát végez és szép fiatalosokat hagy örökölni a következő nemzedékeknek.

Szakács Sándor erdőmérnök, a Székelyudvarhelyi Magánerdészet vezetője, az Erdélyi Helyi Csoport alapítója és elnöke, az Erdélyi Magyar Műszaki – Tudományos Társaság Erdészeti Szakosztálya elnöke, aki fáradhatatlanul dolgozik az anyaországi erdész-társadalommal folytatott eredményes együttműködés érdekében.

Vilmányi Márton erdésztechnikus, a Debreceni Helyi Csoport tagja, nyugdíjas kerületvezető erdész, erdészeti szakirányító, magán-erdőgazdálkodó és vadgazdálkodási vállalkozó.

Vízahányó László erdőmérnök, a Csongrád megyei Helyi Csoport életét aktívan szervező vezetőségi tag, a Szegedi Erdészet vezetőjeként a szakmai és civil kapcsolatok építésének és fejlesztésének tevékeny részese.

Elismerő oklevéllel díjazottak 2013-ban

A közgyűlés folytatásában az Év Erdésze Verseny 2013 díjátadására került sor. A versenyen indult erdész-technikus szakembereket Lomniczi Gergely főtitkár szólította a színpadra.

Jakabfi Ferenc, Szabó Gábor, Csordás Roland

„A szakértelem egyesületünk alapértékei közé tartozik. Ez a szakértelem méretet meg az Év Erdésze Versenyen, melynek VI. országos döntője 2013-ban a Vándorgyűléssel együtt, azt közvetlenül megelőzően zajlott a HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. szervezésében. Az elméleti és gyakorlati részből álló verseny hivatalos eredményhirdetése és díjátadója következik. A díjakat átadják: *Zambó Péter* elnök, *Szabó Vendel* technikus alelnök, a verseny szervező bizottság elnöke, *Szalay László*, a szervező erdőgazdaság vezérigazgatója. A verseny alatt minden döntőbe jutott versenyző a CGP Instruments felajánlásából egy karton jelölőfestéket, és a rönkközbözőkönyv, illetve a fatömegszámítási táblázatok mobiltelefonos változatát vehette át. Az egyes versenyszámok első helyezettei oklevelet és könyvjutalmat kaptak. Az állományleírás versenyszám győztese *Hegedűs Attila*, a VADEX Zrt. erdésze. A száralás jelölés versenyszám győztese *Ágoston Gyula*, az Ártéri Erdőbirtokossági Társulat erdésze. A választékolás versenyszám győztese *Vincze Béla*, az Északerdő Zrt. erdésze. A gyérítésjelölés és a koronglövészet versenyszámok győztese *Piri Norbert*, a Szombathelyi Erdészeti Zrt. erdésze. Az írásbeli feladatsor, a rönk és sarang számbavétel versenyszámok győztese *Csordás Roland*, a SEFAG Zrt. erdésze. A felismerés, a fmagasság és fatérfogat-becslés, a körlapösszeg-meghatározás, valamint a trófeabírálat versenyszámok győztese *Szabó Gábor*, a HM Kaszó Erdőgazdaság Zrt. erdésze.”

Az egyes szakmai versenyszámok díjátadása után az összetett verseny dobo-

gos helyezést elért erdészeit szólította díjátvételre a főtitkár.

„A harmadik díj a Mountex Kft. felajánlásából 150 000 Ft Fjáll Raven és HanWag vásárlási utalvány.

Az Év Erdésze Verseny harmadik helyezette: **Jakabfi Ferenc**, a Zalaerdő Zrt. erdésze. A második díj a Grube Kft. felajánlásából 175 000 Ft vásárlási utalvány. Az Év Erdésze Verseny második helyezette: **Csordás Roland**, a SEFAG Zrt. erdésze. Az első díj pedig az Andres STIHL Kft. felajánlásából STIHL és VIKING termékekre vonatkozó 200 ezer

Ft értékű vásárlási utalvány, melyet *Szenesi Levente* a STIHL kommunikációs igazgatója adott át. Az Év Erdésze Verseny első helyezette: **Szabó Gábor**, a HM Kaszó Erdőgazdaság Zrt. erdésze.”

Az egyesületi kitüntetések adományozása után a Vadas Jenő-díj átadása következett, melyet *Dr. Szabados Ildikó*, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója-helyettese nyújtott át.

Az Erdészeti Tudományos Intézet a mezőgazdasági miniszter által 1970-ben alapított **Vadas Jenő emléklappal** ismeri el azon szakembereket, kollégákat tevékenységét, akik sokat tettek a hazai erdészeti kutatás fejlesztéséért.

A Vándorgyűlés nyilvánossága előtt történő átadással szervezeteink az erdészeti kutatás fontosságára hívják fel a figyelmet. A 2013. évi vándorgyűlés alkalmából az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója „Vadas Jenő Emlékérem” kitüntetéssel ismerte el **Haraszi Gyula** er-

dőmérnök, az Ipoly Erdő Zrt. vezérigazgató-helyettesének sokéves munkáját, amellyel a gyakorlat oldaláról támogatja az intézet kutatási tevékenységét.

Az Ipoly Erdő Zrt. vezetése, így Haraszi Gyula is hosszú idő óta átlagon felüli figyelmet szentel az erdőgazdálkodás szakmai és tudományos kérdéseinek. Támogató hozzáállásának szerepe volt abban, hogy az erdőgazdaság az átlagosnál jóval nagyobb mértékben támogatta az Intézet több szakmai kiadványának megjelentetését, rendszeresen segítséget nyújtott külföldi vendégek fogadásában, terepi programok szervezésében és a helyi fénycsapidák működtetésében.

A közvetlen támogatás mellett az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottságának elnökeként közvetve is jelentős szolgálatot tett az erdészettudománynak. Kezdetektől fogva motorja volt az Erdészeti Lapok digitalizálásának. Az Erdészettudományi Közlemények indulásától fogva szorgalmazta a két folyóirat közötti szoros együttműködést.

A Vadas Jenő-díj átadása után ismét Lomniczi Gergely állt a pulpitus elé.

Az Országos Erdészeti Egyesület Közgyűlésének díjátadási része ezzel lezárult. Programunk utolsó pontjaként, a 144. Vándorgyűlés sikeres befejeztével, kérem *Kocsis Mibály* vezérigazgatót és *Encsi Csaba* vezérigazgató-helyettesét, kössék fel a tatabányai emlékszalagot az Egyesület Vándorzászlájára, majd adja át azt a 2014. évi Vándorgyűlés házigazdájának, *dr. Jámor Lászlónak*, a soproni Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. vezérigazgatójának.

A Vándorgyűlés és Közgyűlés zárásaként kérem a tisztelt résztvevőket, hogy énekeljék el az Erdész Himnusz első versszakát.

Tisztelt Vendégeink! A Vértesi Erdő Zrt. és az Országos Erdészeti Egyesület nevében köszönjük a részvételt, jó utat kívánunk. Jövőre Sopronban találkozunk!

**Jó szerencsét!
Üdv az erdészeknek!**

A résztvevők névsora

Abonyi László, **Ábrahám** Gábor, **Ábrahám** István, **Ács** Péter, **Acsai** Gábor, **Ágoston** Gyula, **Albel** Ferenc, **Ali** Tamás Gábor, **Almási** István, **Andorka** Bernát, **Andrési** Pál, **Andrésiné** dr. **Ambrus** Ildikó, **Antal** József, **Antli** István, **Aranyos** Péter, **Arató** János,

Bácsi Benjamin, **Bagdi** Judit, **Bajnai** Csaba, **Bajner** Attila, **Bak** Julianna, **Bakay** László, **Bakó** Csaba, **Bakon** Gábor, **Bakos** Péter, **Bali** Istvánné, **Bálint** László, **Bálint** Sándor, **Balogh** Csaba Győző, **Balogh** Lajos, **Balsay** Miklós, **Bán** Gábor, **Bányai** Péter, **Barabás** Attila, **Barány** Gábor, **Baranyay** László, **Baráth** Béla, **Dr. Baráth** László, **Barkóczi** István, **Bejczy** Éva, **Bekőné** Polner Katalin, **Bénde** Gábor, **Benke** Attila, **Bereznai** Csaba, **Bocz** Csaba, **Bódi** György, **Bodri** Károly, **Bogdán** József, **Bognár** Bence, **Bognár** Gábor, **Bognár** Tibor, **Bolla** Balázs, **Borka** Viktor, **Borosán** István, **Borsó** Gábor, **Borsó** Zoltán, **Bózsó** Gyula, **Bőr** Attila, **Brecsok** Sándor, **Bugán** József, **Bús** Mária, **Büki** Imre,

Cziráki László, **Cziráki** Lászlóné, **Cziráki** Szabina, **Czirok** István, **Czita** Gábor, **Czunyiné** Dr. **Bertalan** Judit,

Csák József, **Csáki** Viktor, **Csákó** József, **Csala** Flórián, **Csányi** Károly, **Csapó** György, **Csapó** József, **Cseh** János, **Csejkné** Kissimon Mária, **Csépányi** Péter, **Cserép** János, **Csernus** Zsolt, **Csihar** László, **Csóka** Péter (kitüntetett), **Csomós** János, **Csonka** János, **Csonka** Péter, **Csontos** Dömötör, **Csordás** Nagy László, **Csordás** Nagy Lászlóné, **Csordás** Roland,

Dalvári Vince Gábor, **Deák** Sándor, **Dégi** Zoltán, **Demkó** Albert, **Dezső** Vilmos, **Dobay** Péter, **Dobó** István, **Dobos** Ildikó, **Dobos** László, **Domokos** Gábor, **Domonkos** Gergely, **Donkó** Károly, **Dózsa** László, **Döme** László, **Dudás** Béla, **Dudás** Pál, **Dudás** Péter,

Emmerling Gábor,

Fajger-Völgyesi Antónia, **Dr. Faragó** Sándor, **Faragó** Sándor, **Farkas** Csaba, **Farkas** János, **Farkas** Rolf, **Farkas** Szilárd, **Feketéné** Pechtol Éva, **Fekets** Bálint, **Ferencz** László, **Firbás** Nándor, **Fodor** Mihály, **Dr. Folcz** Tóbiás, **Földesi** Antal, **Frauheim** Gábor, **Freller** Mónika, **Fritsch** Ottó, **Fűr** Tamás, **Füredi** László, **Füri** András,

Gaest Gergely, **Gál** Csaba, **Gál** László, **Gál** Sándor, **Gál** Sándor, **Gál** Sándor Zsolt, **Galamb** Gábor, **Garai** Gergely, **Gáspár** József, **Gáspár-Hantos** Géza, **Gazdag** Izabella, **Gazsi** Richárd, **Gémesi** József, **Gencsi** Zoltán, **Gergál** Sándor, **Gombai** Gábor, **Gór** Lajos, **Gosztola** Júlia, **Gosztola** Mihályné, **Göbölös** Péter, **Gödörházi** Gábor, **Gósi** István, **Gráczi** Elemér, **Gregán** Zoltán, **Greguss** László Géza, **Gróf** András, **Gróf** Jácint, **Gulyás** Imre, **Dr. Gutman** Tamás,

Gyenes Károly, **Gyenge** Álmos, **Győrffy** Balázs, **Győrffy** Levente,

Haas Béla, **Haidinger** György, **Hajdú** András, **Hajdu** Ferenc, **Dr. Halmágyi** János, **Halmos** Zoltán, **Hancz** Zoltán, **Haraszi** Gyula, **Harhai** László, **Hegedűs** Andrea, **Helmrich** Tamás, **Helt** Csaba, **Hercz** Attila, **Herczeg** István, **Hidas** Tibor, **Hilmer** Ferenc, **Hilmer** Ferencné, **Hinkó** Miklós, **Hipság** István, **Hoffmann** Pál, **Hohn** Miklós, **Holdampf** Gyula, **Homoki** József, **Hopka** István, **Horváth** Attila, **Horváth** Barnabás, **Dr. Horváth** Béla, **Horváth** Csaba, **Horváth** Dénes, **Horváth** Ernő, **Horváth** Gábor, **Horváth** István, **Horváth** István, **Horváth** Iván, **Horváth** Péter Brúnó, **Horváth** Róbert, **Dr. Horváth** Sándor, **Horváth** Szilárd, **Horváth** Tibor, **Horváth** Zoltán, **Höbling** Sándor, **Hugyec** László,

Ignáth János, **Illés** Péter, **Incedy** György, **Inokai** Balázs, **Iványi** Ákos,

Jakab Nándor, **Dr. Jáger** László, **Dr. Jámor** László, **Janács** Gergely, **Jánosi** Mária, **Dr. Jánoska** Ferenc, **Jorzits** Miklós, **Józwiak** Bernard, **Józwiak** Ilona, **Juhász** Lajos, **Juhász** Lenke, **Juhász** Pál, **Dr. Jung** László,

Kaczkó László, **Kaczvinszky** Tamás, **Kadlicsek** János, **Kaitz** Zoltán, **Kajon** János, **Kajtor** Zsolt, **Kalácska** Zsolt, **Kalamár** Gergő, **Kalina** István, **Kámpel** József, **Kandi** József, **dr. Kardeván** Endre, **Kardos** Bendegúz, **Dr. Kárpáti** László, **Dr. Kárpáti** Ugorn Anikó, **Katonáné** dr. **Venguszt** Beatrix, **Kaulák** Gergő, **Kecskeméti** Zoltán, **Kecskés** Tamás, **Kelemen** Imre, **Keresztes** György, **Kertész** Ferenc, **Kertész** Kornélia, **Keszi** László, **Dr. Király** Pál, **Királymezei** Viktor, **Kis** Prumik Ágnes, **Kisbenedek** József, **Kiss** András, **Kiss** Éva, **Kiss** István, **Kiss** József, **Kiss** József, **Kiss** László, **Kiss** László, **Kissné** Szabó Gabriella, **Kisteleki** Péter, **Kladiva** Tamás, **Klemencsics** András, **Klézli** József, **Knausz** Péter, **Koczka** Zoltán, **Kocsis** Gábor, **Kocsis** Gábor István, **Kocsis** László, **Kohajda** Csaba, **Kókai** Mária, **Kolozsvári** Ákos, **Komáromi** Ferenc, **Komáromi** Márk, **Kóródi** Sándor, **Kósa** Attila, **Dr. Kosztka** Miklós, **Kovács** András, **Kovács** András, **Kovács** Endre, **Kovács** Gábor, **Kovács** Gábor, **Kovács** Gábor, **Kovács** István, **Kovács** Linda, **Kovács** Péter, **Kovács** Péter, **Kovács** Tamás, **Kovács** Tibor, **Kovácsné** Gergác Judit, **Kozma** Béláné, **Köveskúti** Zoltán, **Kronecker** József, **Kubicza** Tamás, **Kulcsárné** Roth Matthaia, **Kurucz** Gábor,

Lajtos János, **Dr. Lakatos** Ferenc, **Laki** László, **Lancsák** József, **Lapos** Tamás, **László** Péter, **Lempel** István, **Lénártné** Orliczki Judit, **Dr. Lett** Béla, **Lipák** László, **Lomniczi** Gergely, **Lőrincz** Sándor, **Lucza** Gábor, **Luzsi** József,

Madácsi Sándor, **Dr. Magas** László, **Dr. Magas** Lászlóné, **Magyar** Lajos, **Major** László, **Major** Tamás, **Majoros** Gábor, **Makra** Zsuzsanna, **Malgay** Györgyi,

Malgay Viktor, Marcsisin Tamás, Markó Béla, Marth József, Márton Edit, Mayer Szilárd, Dr. Medgyasszay László, Megyery Ákos, Meinczinger József, Merczel István, Mertz Zsolt, Mészáros Gyula, Mészely Attila, Mézes Lajos, Mező Ágota, Mező Ferenc, Michl József, Mikola Sándor, Miskoltzy Zsuzsanna, Mocza András, Moczné Szabó Erika, Moci Ádám, Molnár Gábor, Molnár László, Molnár Tamás, Molnár Zoltán, Molnár Zsolt, Monori Alfréd, Dr. Mőcsényi Miklós, Mráv Norbert, Mucsonyi Zsolt, Müller Attila,

Nádasdi Szabolcs, Nagy András, Nagy Anett, Nagy Csaba, Nagy Gábor, Nagy Imre, Nagy János, Nagy László, Nagy Zoltán, Nagy Zoltán, Nagy Zoltánné, Nagy Zsolt, Naszladi Géza, Németh Zoltán, Nemes Géza, Németh Árpád, Németh Gábor, Németh Györgyi, Németh Imre, Németh Imre, Németh József, Németh Lászlóné, Németh Sándor,

Nyiri János, Nyitray András,

Orbán Tibor, Oroszi Sándor,

Pál János Viktor, Pál Lajos, Ifj. Pál László, Pál László, Palánkay Béla, Palánki Gábor, Palánki Mihály, Pandur Péter, Panyor Diána, Pap László, Pápai Gábor, Papp Gyula, Papp János, Papp László, Papp Zoltán, Pappné Gáspár-Hantos Judit, Pécsi Sándor, Pereces László, Pernes Balázs, Dr. Pethő József, Dr. Péli Miklós, Petrákovich Károly, Pillér Tibor,

Pintér Csaba, Pintér Eszter, Pintér Lajos, Pintér Ottó, Pintér Zoltán, Pintyili Lászlóné, Piri Norbert, Popovics György, Poppé László, Pordán Péter, Pozsgai Gábor, Prihoda Gábor, Dr. Puskás Lajos, Puskás Lajos,

Rácz Ferenc, Rácz Károly, Rakovics Andrea, Rauch Imre, Reinitz Gábor, Rimaszombati György, Román József, Dr. Rónai Ferenc (kitüntetett), Rosta Gyula, Ruppert Róbert, Rusz Judit,

Sajgó Ferenc, Sámson Antal, Samu László, Sándor Alpár, Sándor Dezső, Dr. Sárhegyi Zoltán, Dr. Sárvári János, Sári József, Sári Zsolt, Sashalmi Viktória, Schmidt Csaba, Schmidt Péter, Schmotzer András, Schrem Gábor, Schumacher István, Schweighoffer Ottó, Dr. Semjén Zsolt, Sere Ferenc, dr. Seregi János, Simon György, Simon Sándor, Simonic Ervin, Sinka László, Sipos Ferdinánd, Dr. S. Nagy László, Dr. Solymos Rezső, Somlai Miklós, Somogyi Zoltán, Soós Krisztián, Soós Tamás, Spiegel Endre, Spingár László, Spingár Péter, Stáding János, Stáncz László, Staudinger István, Steyer Edina, Stork Nándor, Stubán Zoltán, Sulyok Csaba, Sulyok Ferenc, Sulyokné Kukta Ágnes, Süle József, Sütő Gábor, Svéda Gergely,

Szabados Ildikó, Szabó András, Szabó Edit, Szabó Gábor, Szabó Gergely, Szabó György, Szabó László Gábor, Szabó Norbert, Dr. Szabó Sándor, Szabó Szilárd, Szabó Tamás, Szabó Tibor József,

Szabó Vendel, Szakács Mária, Szakács Sándor, Szalacsi Árpád, Szalai Károly, Szalainé Csomós Krisztina, Szalay László, Szalontai Sándor, Szamonek Zoltán, Szántai Péter, Szarvas Ákos, Szász Mihály, Száva Tamás, Szedlák Tibor, Szegedi István, Székely Márta, Szekeres János, Szekeres Nikolett, Dr. Széles Attila, Szeles Gábor, Szentesi Levente, Szentesi Zoltán, Dr. Szép Tibor, Szi-Benedek József, Szilágyi András, Szívós Balázs, Dr. Szloboda János, Szőlősi Attila, Szőlősiné Nagy Zsuzsanna, Dr. Szűcs János, Szulcsánné Romhányi Emese, Szuró Károly,

Tajnai Róbert, Takács Károly, Tallódi Albert, Tamaskó Tivadar, Tasi Lilla, Telek Imre, Telkes Tamás, Temesvári István, Tengerdi Győző, Ternácz Zsolt, Ther András, Timkó-Kovács Kinga, dr. Tombor Antal, Toronyay Péter Áron, Tóth Gábor, Tóth Károly, Tóth Lajos, Tóth Márton, Tóth Péter, Tótmárton Zsolt, Török József, Török Józsefné, Trojkó Péter, Túri Zoltán, Túri Zsuzsa, Turóczy Balázs, Turza Károly,

Ugró Sándor, Ugron Ákos Gábor, Urbán Pál,

Váczai Károly, Vámos Károly, Várady József, Varga András, Varga Antal, Varga Attila, Varga Attila József, Varga Gyula, Varga László, Varga Zoltán, Varró János, Vas Árpád, Vasas Ernő, Vaspöri Eszter, Vaspöri Ferenc, Vaspöri Ferencné, Vaspöri Lajos, Vass Sándor, Vass Sándorné, Vereczkey Márton, Veres Sándor, Vigh Ilona, Világhy Andrásné, ifj. Vilmányi Márton, Vilmányi Márton, Vincze Béla, Vincze Ferenc, Virág István, Vizi Norbert, Wisnovszky Károly,

Zambó Péter, Zay Adorján, Dr. Zay Andrea, Zétényi Zoltán,

Zsidó Gábor, Zsíros Attila, Zsuppán Ernő.

Az OEE 144. Vándorgyűlés eseményeit bemutató írásközre adásában közreműködtek:

Encsi Csaba, Menoni Imre, Rozmann Hajnalka, Takács Antal, Szűcs Ferenc – Vétes Erdő Zrt.

Keresztes György, Szimicsek László – Budapesti Erdőgazdaság Zrt.

A 144. Vándorgyűlésen készült fényképeket fotózták: **Greguss László Géza, Mőcsényi Miklós, Nagy László, Pápai Gábor, Zétényi Zoltán** és a Vétes Erdő Zrt. munkatársai.

Az Év Erdésze Verseny 2013-ban

Az idei, 144. OEE Vándorgyűléshez kapcsolódóan, annak mintegy szakmai felvezetőjeként, július 11-én a Tatán rendezett ünnepélyes megnyitóval kezdődött meg az Év Erdésze Verseny 2013 országos döntője.

A huszonkét résztvevő erdészt a versenyközpontban Szabó Vendel, az OEE technikus alelnöke, a versenybizottság elnöke, Lomniczi Gergely, az OEE főtitkára, Szalay László, a versenyt lebonyolító házigazda HM Budapest Erdőgazdaság Zrt. vezérigazgatója, Kocsis Mihály, a vándorgyűlést rendező Vértesi Erdő Zrt. vezérigazgatója, Wisnowszky Károly, a NÉBIH Erdészeti igazgatóság igazgatója, és a versenybírók nevében Dr. Folcz Tóbiás, a Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola igazgatóhelyettese köszöntötte. A terepi szakmai versenyszámoknak helyszínt adó Süttöi Erdészet nevében Szimicsek László erdészvezető volt jelen a megnyitón.

A július 10-12 között lebonyolított verseny – a korábbiakhoz képest – több eltérést is hozott.

A több mint 10 éve készült szabályzat kibővült, két új versenyszám került beépítésre, amelyek az erdészek munkájában – a már megszokott feladatokhoz hasonlóan – nagy jelentőséggel bírnak:

- *Az erdősítés leírása* a fiatal erdősítések főbb jellemzőinek meghatározására helyezi a hangsúlyt, hiszen az erdészek munkájának egyik legfontosabb része az erdősítések kezelése, segítése, a befeljezhetőség feltételeinek megteremtése.

Az Év Erdésze Verseny megnyitója Tatán

- Új versenyszámként szerepelt a *szálalásjelölés*, ami az állandó borítottaságú erdőgazdálkodásba történő átmenet első lépéseként végzendő egyenlőlen bontás szakszerűségét hivatott megállapítani.

A versenyszabályzatot az OEE Budapesti HM-csoportjának tagsága (valamint a Süttöi Erdészet kollektívája) aktualizálta és alakította a helyi sajátosságokhoz.

A helyi adottságokból adódott – a Süttöi Erdészet szűk elhelyezési lehetőségei jelentették a korlátot –, hogy a verseny három helyszínen zajlott. Az elméleti versenyszámok – az írásbeli feladatok és a felismerés – Tatán, a terepi versenyszámok Süttőn, a lövészet pedig Gyarmatpusztán (gyermelyi sportklub)

került megrendezésre. Ez azzal járt, hogy a versenyzőket a három helyszín között kellett utaztatni, ami a szervezéstette rendkívül bonyolulttá. A legtöbb időt igénylő terepi feladatok végzése (és így az elméleti is) két részletben történt, a versenyszámok végig, folyamatosan folytak, mindegyik terepi helyszínen egy időben kezdődve.

Lényeges eltérést jelentett – a verseny és a versenyzők elismerése tekintetében, hogy a verseny eredményhirdetése és a díjak kiosztása a 2013. évi vándorgyűlés ünnepi közgyűlése során történt.

A Versenybírószám tagjai a NyME Roth Gyula Szakközépiskola tanári kara, a NÉBIH Erdészeti Igazgatósága és a Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága szakemberei közül kerültek ki. Köszönet illeti őket a hozzáértő és lelkes munkáért.

A verseny során a bírókat, a Versenybizottság tagjait, a kísérőket és a sajtó képviselőit, valamint az ellátmányt – csendes és kíméletes – lovas fogatok és elektromos gépkocsik szállították körbe a pályán.

A versenyre 22 jelentkezés érkezett: 19 erdőgazdaság (egyik erdőgazdaság három versenyzőt is küldött) és egy magánerdészet küldte a legjobbjait. A kerületvezetői és műszaki vezetői munkához szükséges ismeretek tekintetében a mezőny elég kiegyenlített volt, mind egyik versenyző nagyon komolyan vette a feladatot és jól felkészült a megmérettetésre. A nevezett versenyzők:

Ágoston Gyula Ártéri ET, Béndek Gábor Gemenc, Komáromi Márk KEFAG,

A vándorserleg az egyesületi zászlók között

1. táblázat

Versenyszám		Győztes		
A	szakmai írásbeli	15	Csordás Roland	SEFAG
B	felismerés	14	Szabó Gábor	Kaszó
C2	erdőfelújítás leírása	8	Tamis László	Gyulaj
C3	állományleírás	16	Hegedüs Attila	VADEX
C4	famagasság- és fatérfogatbecslés	14	Szabó Gábor	Kaszó
C5	élőfakészlet meghatározása	14	Szabó Gábor	Kaszó
C6	gyérítésjelölés	4	Piri Norbert	Szombathely
C7	szálalásjelölés	1	Ágoston Gyula	Ártéri ET
C8	választékolás	12	Vincze Béla	Északerdő
C9	rönkszámbavétel	15	Csordás Roland	SEFAG
C10	sarang számbavétele	15	Csordás Roland	SEFAG
D1	koronglövészet	4	Piri Norbert	Szombathely
D2	golyós lövészet	3	Komáromi Márk	KEFAG
D3	vadásztatás	14	Szabó Gábor	Kaszó

Piri Norbert Szombathely, Lipóczky Dániel HM Budapest, Hinkó Miklós Pilis, Csernus Zsolt Nagykunság, Tamis László Gyulaj, ifj. Pap Zoltán Bakonyerdő, Mertz Zsolt Nyírerdő, Hugyecz László Ipoly Erdő, Vincze Béla Északerdő, Jakabfi Ferenc Zalaerdő, Szabó Gábor Kaszó, Csordás Roland SEFAG, Hegedüs Attila VADEX, Kovács Gábor Gemenc (v.k.), Baranyai Csaba Vértes, Veszeli Péter Gemenc (v.k.), Kovács Gábor Egererdő, Vincze Ferenc Kisalföld, Pintér Zoltán Mecsek.

A versenyzők teljesítményét a bírók versenyszámonként értékelték. A mezőny kiegyenlítettségét az is mutatja, hogy a versenyszámonkénti győztesek neve viszonylag kevés esetben ismétlődik. A versenyszámonkénti első helyezett az 1. táblázatban láthatók.

Az összesített vadászati versenyszám győztese: Lipóczky Dániel lett, aki a tati Harmónia Vadászklubtól különdíjat – egy gyönyörű porcelánkupát – vehette át, a lövészet első három helyezettje viszont a Gyarmatpusztai Tömegsport Klub érmét kapta.

Az összesített versenyt a HM Kaszói Erdőgazdaság versenyzője, Szabó Gábor nyerte meg, aki négy versenyszám-

ban is az első helyen végzett. Az összesített helyezések:

I. 14 Szabó Gábor Kaszó

II. 15 Csordás Roland SEFAG

III. 13 Jakabfi Ferenc Zalaerdő

A verseny győztese, Szabó Gábor – a vándorserlegen és az egyesületi kupán kívül – a 144. Vándorgyűlés ünnepi közgyűlésén a Stihl 200 000 forintos kü-

Gyérítésjelölés

Trófeabírálat

lőndíjat vehette át Szentesi Leventétől a STIHL Kft. kommunikációs igazgatójától. A második helyezett a Mountex 175 ezer forintos, a harmadik helyezett a Grube 150 000 forintos különdíjat kapta. A díjakat az OEE elnöke, Zambó Péter, az alelnöke, Szabó Vendel és a HM Budapesti Erdőgazdaság vezérigazgatója, Szalay László adta át. A versenyszámonkénti első helyet elért versenyzők az OEE és a NÉBIH által felajánlott könyvjutalmakat kapták.

A verseny jó időben, jó hangulatban, gördülékenyen zajlott, hála a szervezőknek, a Süttői Erdészet és a HM Budapesti Erdőgazdaság csapatának, a Versenybíróság tagjainak. A versenyzők, a szervezők, a bírók és a kísérők, a látogatók egyaránt élvezték az eseményeket. A verseny jelentőségét – a kellemes közös együttléten, régén látott kollégák, barátok találkozásán kívül – a régén tanult szakmai ismeretek felelevenítése és az új ismeretek megszerzése (volt versenyző, aki a számlálás fogalmával először itt találkozott „kézzel foghatóan”) adta, s ezen túl az egészséges szakmai versenyszellem érvényesülése, ahogy az a szakma legjobbjainak találkozásakor természetesen vehető.

A következő verseny – szakítva a két-évenkénti rendezés hagyományával – várhatóan Sopronban, a 2014. évi vándorgyűléssel összekötve lesz.

Keresztes György

Fotó: Zétényi Zoltán, Nagy László

Szakmai eligazítás

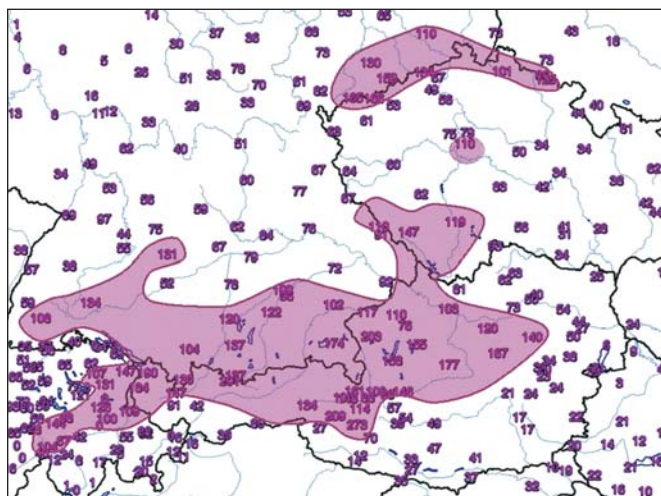
Választékolás

2013 júniusának elején, eddig nem látott mértékű, rekord magasságú dunai árvízzel küzdött meg az ország. Több, mint 22 ezer hektár állami erdőt öntött el a Duna. A legnagyobb egybefüggő, víz alá került erdőtömb a Gemenci erdő volt. Több ezer hektár állami erdő került víz alá a Szigetközben, a Csepel-sziget térségében, vagy éppen a solti Duna-szakaszon. Nem kímélte az áradás a magántulajdonban lévő erdőket sem. Az erdőgazdaságok nagy erő-

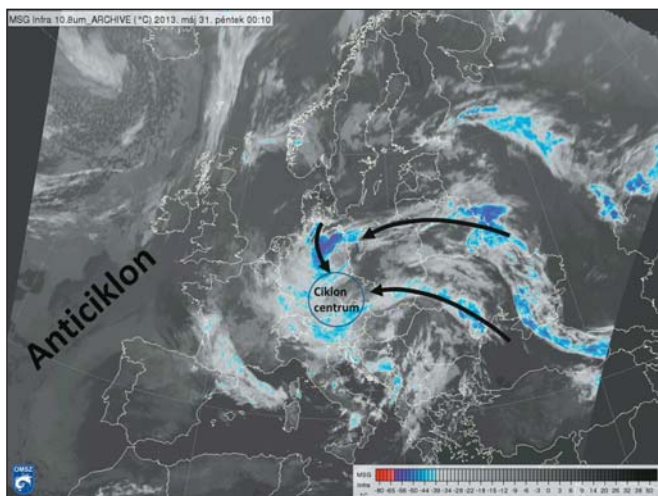
kel vettek részt az árvízi védekezésben. Nemcsak az előtérrel közvetlenül érintett erdőgazdaságok szakemberei dolgoztak folyamatosan, hanem a távolabbi székhelyű erdészeti társaságok is küldték a segítséget. Az erdészek a közvetlen gátépítési munkák mellett vizet, élelmet, szállítottak a töltésekhez, de több helyen a települések, közművek élelmiszer- és vízellátásában, az orvosok szállításában, a posta működésében is közreműködtek.

A 2013. júniusi dunai árvíz időjárási háttere

Horváth Ákos¹, Nagy Attila¹, Simon André¹

1. ábra. Hat nap csapadékösszege – a satírozott terület a 100 mm feletti csapadékokat mutatja (OMSZ)

2. ábra. A képen látható felbőkarok illetve nyílak mutatják a nedves szállítószalagok helyzetét (EUMETSAT IR10.8)

2013. június első napjaiban rövid idő alatt nagy mennyiségű csapadék hullott le a Duna felső vízgyűjtőjében. A csapadéokra jellemző, hogy a német osztrák határ közelében június 2-án 8 óráig, 36 óra alatt többfelé hullott 150 mm-t meghaladó eső. Az árvízet kiváltó időjárási helyzet kapcsolatba hozható a globális légköri cirkuláció egyik típusával, az ún. meridionális áramlási típussal. Az utóbbi években megnövekedett a meridionális típus gyakorisága, amely a szélsőségek gyakoriságának növekedését vonja maga után.

A május 30-i első hullám után június 1-ről 2-ra virradóan ismét rendkívül intenzíven kezdett esni, főként Linz és Passau közötti területi átlagban 70 mm közötti csapadék is lehullott széles sávban. Június 2-án a nap első felében folytatódott az esőzés az Inn, az Isar és a Traun vízgyűjtőin újabb 40 mm átlagot produkálva. Az extrém mennyiségű csapadék (1. ábra.) szinte azonnal elindította az árhullámot.

A nagy csapadékokat kiváltó ciklon hosszabb előélettel rendelkezett. A lég-hullám egyike volt a Földet körülvevő áramlási rendszer ún. planetáris hullámainak. A kimélyült, lassan mozgó planetáris hullámokban az alacsony nyomású területeken hosszabb ideig maradnak fenn a csapadékos időjárást okozó ciklonok, míg a magasnyomású területeken a száraz időjárást meghatározó anticiklonok az uralkodók.

A dunai árvíz közvetlenül kiváltó ciklon egy ilyen, heteken keresztül fennmaradó és nem mozgó planetáris hullám alacsony nyomású részén alakult ki. A ciklon centruma május 31-én Csehország fölött helyezkedett el, a keleti oldalán meleg levegő áramlott Oroszország, a Baltikum és Skandinávia fölé, ott szokatlanul meleg nyári időjárást okozva. A ciklon hátoldalán a hűvös légtömeg francia, német valamint az alpi területeken okozott szokatlanul hideget. Jellemző, hogy míg Bécsben 13 fok, addig Helsinkiben 27 fok volt a legmagasabb nappali hőmérséklet.

A planetáris hullám alacsony nyomású rendszerében (un. teknőjében) az összeáramló levegő meglehetősen sok nedvességet halmozott fel. A teknőben hosszabb idő óta újabb és újabb légörvények alakultak ki, amelyek nem tudtak elmozdulni így a szokásos hideg és meleg fronti szerkezet helyett spirál alakban felszavarodó karokba, ún. nedves szállítószalagokba koncentrált a nedvesség (2. ábra). A nagy csapadékokat okozó ciklonban több ilyen szállítószalag is létrejött. A június 1-én kezdődő rendkívül intenzív csapadékokat az váltotta ki, hogy az Atlanti-óceán felől megerősödő anticiklon deformálta a ciklon nyugati oldalát és a fentiekben említett szállítószalagok a ciklon északnyugati oldalán összerolldtak, déli irányba fordultak ahol az Alpok hegyvonulatai valósággal kirázták belőlük a koncentrált nedvességet. A csapadékos periódusnak a ciklon lassú északkeletre mozdulása, illetve feltöltődése vetett véget.

Forrás: [www.met.hu/Tamulmányok/](http://www.met.hu/Tamulmanyok/)

Szerkesztett változat,

Szerkesztette: Nagy László

¹ Országos Meteorológiai Szolgálat

Árvíz a Szigetközben

Június első felében rendkívüli árhullám vonult le a Dunán. (A médiában az „évszázad árvize” nevet kapta, pedig az évszázadnak – a 21. századnak – még igencsak az elején járunk... Félő, hogy a globális felmelegedés miatt szélsőségsébbé váló időjárással megdőlhét ez a rekord is.) Az első németországi hírek hallatán azonnal megkezdtük a kármegelőző munkát:

- Az ártéri területen készletezett faanyag jelentős részét (kb. 500 m³-t) átszállítottuk a mentett oldalra.
- A már el nem szállítható sarangokat (196 m³-t) dróttal rögzítettük a helyszínen.
- A mozdítható vadgazdálkodási létesítményeket (magaslesek, vadezetők) szintén kikötöttük a közeli fákhoz.
- A vadállományt úgy próbáltuk átszoktatni a biztonságos területre, hogy fokozott etetést kezdtünk a töltések mentett oldalán.
- A szállítható eszközöket elvittük a területről.

Június 5-én értesültünk róla, hogy a lakosság védelme érdekében önkéntesek jelentkezését várják. Ekkor azonnali hatállyal átcsoportosítottunk több mint 150 közfoglalkoztatottat (szükséges szállító járművekkel), 26 szakirányító személyt és 4 terepjárót a Mecsér, Zsejkepuszta és Gönyű térségében zajló védekezési munkákhoz.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság illetékesei a június 5-7. közötti időszakra kérték segítségünket. Ez időszak alatt munkatársaink

- 5012 munkaórát dolgoztak,
- 4617 km távolságot tettek meg járműveinkkel,
- 60 tonnányi homokzsákot szállítottak terepjáróinkkal.

A lakosság védelmét szolgáló mun-

kák összesen 4,5 mFt többletköltséget jelentettek társaságunknak. A védekezés során nagyfokú társadalmi összefogást tapasztaltunk, az állami szervek, civilek és vállalkozások egyaránt komoly felajánlásokat tettek.

Az árhullám hatására 4788 hektár területünk került víz alá, ezen belül 243 hektár a fiatal erdősítés, mely a leginkább veszélyeztetett. A víznyomás hatására a töltések mentett oldalán belvizek alakultak ki, melyek további pusztulást okoztak.

Az első (rekord) árhullám után egy kisebb második is érkezett, mely kb. 1300 hektár területünket újra elöntött. Emiatt a károk végleges felmérése sokat késett, esetenként még most is csak becslésekre hagyatkozhatunk. Különösen az élővilág pusztulása nehezen megbecsülhető.

Az árvíz és kísérő jelenségei különböző típusú károkat okoztak a szigetközi élővilágban és infrastruktúrában.

- 45 km kiépített úthálózat és 110 km közlekedést is szolgáló nyíladékhálózat károsodott (uszadék és iszaplerakás, vízerózió).
- 8 közlekedést szolgáló műtárgy (híd, betonozott átjáró) szenvedett károkat.
- 14,6 km hosszúságú, erdősítést védő kerítés rongálódott (megdőlt, ledőlt vagy uszadék borítja).
- 3 építmény károsodott (pihenő bódé, tanyahajó, esőbeálló).

- Egyéb apróbb károk (sorompók, vízi járművek, bódék festése, kisebb javítások, kommunális hulladék összegyűjtése és elszállítása) is keletkeztek.
- 177 hektáron tapasztaltunk iszaplerakódást az erdőben.
- 40 hektáron észleltünk csemeterdőlést.
- 7 hektáron tapasztaltunk zavaró mértékű uszadék lerakást.
- 29 hektáron jelent meg belvíz a mentett oldalon.
- A vadállomány veszteségeiről pontos adatokkal nem rendelkezünk, de a talált tetemek és az állomány megfigyelése alapján a pusztulás mértéke legalább a következő volt: 1 szarvasbika, 5 szarvastehén, 20 szarvasborjú, 3 őzsuta, 5 őzgida, 20 vaddisznó süldő, 50 vadmalac.
- Az árvíz feldöntött vagy megromgált 54 magaslest, ismeretlen helyre sodort további 35-öt.
- A víz elvitt 150 m³ faanyagot, de a készletből megmaradt 46 m³ faanyag is szétterült, iszappal szennyeződött, illetve részben befűledt.

A vízborítás, illetve a károk felszámolása alatt az ezen időszakban szokásos és szükséges munkákat nem tudtuk elvégezni. Ez a késedelem a későbbiekben számottevő többletköltségeket okozhat, például a fiatal erdősítések durva elgyomosodásán keresztül.

A Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság kérésére részt vettünk az árvízi védekezés utómunkáiban. Közfoglalkoztatottainkkal 2300 munkaórát dolgoztunk a védművek bontásában és a homokzsákok ürítésében.

Számításaink és becsléseink szerint a károk teljes helyreállítási költsége meg fogja haladni a 100 millió forintot.

Iványi Ákos, KAEG Zrt.

Árvíz a Pilisi Parkerdő területén

Általánosan elmondható, hogy a Pilisi Parkerdő Zrt. által kezelt ártéri területeken, mint például a Szentendrei Erdészethez tartozó Szentendrei-szigeten nem történtek jelentős károk a felújításokban és az erdőállományokban. A szigeten folyamatban lévő erdőfelújítások főként az akácosokat érintik. A Visegrádi és Pilismaróti Erdészet főként a Duna menti települések védelmében dolgozott, mivel nem sok ártéri erdő tartozik a kezelésük alá. Nagyobb mértékben csak a Ráckevei Erdészetet érintette a dunai rekord árvíz.

A Pilisi Parkerdő Zrt. Ráckevei Erdészete által kezelt erdőterületek több mint fele helyezkedik el az ártéren. Tekintettel arra, hogy ezek az erdészet legjobb termőhelyi adottságú területei, amelyeken jelentős hányadán rövid vágásfordulóú ültetvények találhatók, az erdészeti munkálatok zöme itt koncentrálódik. Az ártéri gazdálkodás során rendkívül fontos a megfelelő helyismeret, a korábbi árvizek során szerzett tapasztalatok, hiszen árvíz esetén az emberi szem által szinte érzékelhetetlen szintkülönbségek határozzák meg az árterek elöntésének menetét. Különösen fontos a vízügyi igazgatósággal fenntartott folyamatos kapcsolat, hiszen egy árhullámról érkező értesítés után csak 5-6 napunk van elhagyni az árteret. Az a tény, hogy ártéren gazdálkodunk, mind a művelés, mind pedig a fahasználat tervezését meghatározza. A fahasználatok során fontos, hogy a faanyagszállítások megfelelő ütemben kövessék a fakitermeléseket, ezzel folyamatosan alacsony szinten tartva a készleteket. Amennyiben várható árhullámról kapunk tájékoztatást, annak magassága alapján értékeljük, hogy

mely rakodók, utak, folyó fakitermelések veszélyeztetettek, és a legmélyebb területekről indulva megkezdjük rakodók ürítését, fakitermelések leállítását. Szerencsés esetben minden készletet gáton kívülre tudunk szállítani, ha ez nem kivitelezhető, akkor a visszamaradt sarangokat, máglyákat megpróbáljuk lekötöztetni. (A legmélyebben fekvő területeinket a budapesti mércén mért 550 cm-es vízállás már előnti, míg 850 cm-es vízállásnál már minden területünk víz alá kerül.) A levonulását követően pedig az esetlegesen az árvíz által széthordott készletek felkutatása és összegyűjtése történik meg. A fahasználatok során szintén fontos szempont, hogy a vágástakarítások is gyors ütemben haladjanak, hiszen az árvíz a vágástéri hulladékot könnyen átszállíthatja egy szomszédos fiatal erdőfelújítás területére, jelentős károkat okozva abban. A fahasználattal szemben az erdőművelési feladatok zö-

me az árhullám levonulását követi. Ilyen például az árvíz, illetve a felázott talajon a szél által megdőntött csemeték felállítása, az uszadékkal borított csemeték/felújítások megtisztítása, a vízborítás következtében lombját veszített és töröl, vagy oldalról ismételten hajtó csemeték metszése, esetleg töre vágása. Ugyanígy figyeljük, hogy pangóvízes foltok ne alakuljanak ki, a növényzet befulladását okozva. Az ártéri környezet az esetleges erdei, közjóléti infrastruktúrával szemben is különleges tervezési és kivitelezési elvárásokat támaszt, hiszen ezeknek a létesítményeknek az elöntést/levonulást, illetve a hosszabb vízborítást is állniuk kell.

Jelentős ráfordítást jelentett a mások vagyonának védelmére fordított erő. A 200 főn belül 120 közfoglalkoztatott és 80 alkalmazott vett részt a munkákban, összesen mintegy 13 000 órában. 36 teherjárművel – erdőgazdasági és erdészek saját gépjárműveivel egyaránt – dolgoztunk. A járművek több mint 31 000 km-t futottak. Külön feladatot jelentett a közforgalom, ill. az árvízi mentés, ellátás számára megnyitott erdészeti úton a közlekedés szervezése, és útjaink alkalmassá tétele a megnövekedett forgalom számára (belógó ágak nyesése, padka szélesítése stb.). Pilismaróti a Két-Bükkfa-nyeréggel összekötő utat június 6-tól június 17-ig megnyitotta a Pilismaróti Erdészet a közforgalom előtt. Tizenhárom napon keresztül ezen az úton történt a település alapvető ellátása.

Rittling István

erdészetvezető, Ráckevei Erdészet

Vígh Andrea

kommunikációs előadó

Dunai árvíz a KEFAG Zrt. területén

A Duna a második leghosszabb folyam Európában (a Volga után). Németországban, a Fekete-erdőben ered két kis patakocská, a Brigach és a Breg összefolyásával Donaueschingennél, és onnan délkeleti irányban 2850 kilométert tesz meg a Fekete-tengerig. Magyarországon egész területe e folyam vízgyűjtőjén terül el, itteni főágának hossza 417 km, ezért az ország vízrajzában meghatározó alkotóeleme.

A Duna magyarországi szakaszán többször volt már súlyos károkkal és komoly emberáldozatokkal járó nagy árvíz. Társaságunk viszonylag rövid, mindössze néhány tíz km-es szakaszon érintkezik Magyarország legnagyobb folyójával, a védekezés azonban ezen a rövid szakaszon is igen nagy erőfeszítéssel járt.

A 2013. júniusi dunai árvíz a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. Észak-Kiskunsági Erdészetét hét községhatárban (Szalkszentmárton, Dunavecse, Apostag, Dunaegyháza, Solt, Harta, Dunapataj) érintette. A Társaság által kezelt állami vagyonkezelésben lévő területből 1059 ha található a Duna hullámterében. Ezek az erdőrészek különböző magasságú (1-3 m) és időtartamú (1-4 hét) elöntést kaptak. 59 ha fiatal erdősfertőzés került kritikus helyzetbe, ebből 37 ha-on kell megismételni az erdősfertőzést, melynek várható költsége 5 millió Ft. Ezen kívül összesen 10 ha mezőgazdasági kultúrát öntött el teljesen a folyó, Szalkszentmárton, Dunavecse és Solt községhatároiban, a becsült kárérték ott is 5 millió Ft.

Az árvíz elleni védekezésünk a 42 ha-os Solti Csemetékert és infrastruktúráinak megmentésére koncentrált. A csemetékert kb. 2 km hosszú nyári

gát választja el a Duna medrétől. A tetőzés szintje ugyan néhány centiméterrel a nyári gát magassága alatt maradt, biztonsági okból kb. 30 cm-es homokszákos magasztást alkalmaztunk. A legnagyobb gondot a nyári gát gyengesége, illetve az alóla feltörő számos buzgár okozta. A gát az árhullám levonulása alatt teljesen átázott és egy esetlegesen hirtelen érkező újabb hullámot már nem viselt volna el. Szerencsére ez nem következett be. A gát megerősítése azonban elsődleges feladat a későbbiekre nézve.

Szintén jelentős károsodás érte a gát mellett haladó 1,1 km hosszú csemetékerti belső aszfaltos utat. Az infrastruktúrában bekövetkezett károk tervezett helyreállítási költségeit növeli még a védekezés miatt lebontott 1,1 km hosszú csemetékerti kerítés újjáépítése, valamint a Solti-sziget 1,6 km hosszú fő feltárási útjának helyreállítása. Az infrastruktúrában keletkezett károk tervezett helyreállítási költsége több millió forintot nagyságrendű.

Az árvíz elleni védekezést június 7-én kezdtük és június 14-én fejeztük be, ez alatt összesen 52 000 homokzsákos magasztást használtunk fel. A legnagyobb erőfeszítésre 10-én és 11-én volt szükség, amikor 150-250 ember és 10-15 erőgép vett részt az emberpróbáló munkában.

A védekezés tétje nagy volt: a Társaság kezelésében lévő Solti Csemetékert kiszolgáló épületeivel (szolgálati lakás, raktárak, csemetékerti gépek, berendezések) és növényi kultúrájával, kiváló minőségű bevetett szántóterületek, valamint magántulajdonban lévő, nagy területű, jó minőségű művelt mezőgazdasági földek, ahol több milliárd forintos kár keletkezhetett volna a víz betörése esetén.

A védekezésben 74 alkalmazott, 159 közfoglalkoztatott és 67 erdészeti vállalkozó vett részt, bérük meghaladta a 10 millió Ft-ot.

A védekezés megoldhatatlan lett volna jelentős gépi erők felvonultatása, azonnali mozgósítása és bevetése nélkül, melyhez 10 terepjárót, 4 mezőgazdasági vontatót, 1 lánctalpas dózert, 1 trailert, 3 darus tehergépkocsit, 2 homlokrakodót és 4 személyszállító buszt biztosítottunk. Mindezek szállítási, működési, rendelkezésre állási költsége 5,1 millió Ft-ot tett ki.

Az egyhetes küzdelem végül is sikeres volt. Közös összefogással, a Társaság alkalmazottainak és közfoglalkoztatóinak, erdészeti vállalkozóknak szinte a megye egész területéről történő átcsoportosításával sikerült megmenteni a víztől a csemetékertet és azzal együtt 3800 ha magántulajdonú mezőgazdasági területet.

A rendkívüli árvízi vészhelyzet a térségben élő emberekre kedvezően hatott. Erősítette az összetartást, közfoglalkoztatott, alkalmazott, vállalkozó, segédmunkás és diplomás, azaz mindenki fáradtságot nem kímélve egy célért, saját és mások javainak védelméért dolgozott.

Solt város polgármestere egyebek között a következőket írta Társaságunkhoz címzett levelében:

„Az árvízi vészhelyzet komoly próbatétel elé állította hazánkat és városunkat. Jóleső érzéssel töltötte el településünk lakóit, a fenyegető veszéllyel szemben régóta nem tapasztalt összefogás. Köszönjük az erőfeszítést és a példás helytállást!”

Koczka Zoltán
erdőgazdálkodási osztályvezető

Árvíz a Gemenci erdőn

A Gemenc Zrt. által vagyonkezelt állami tulajdonú területek három erdőgazdasági tájegységbe tartoznak, melyből a legnagyobb, összefüggő rész az Alsó-Duna-ártér, hozzávetőlegesen 15 ezer hektár területtel.

A gemenci ártéri erdők legfontosabb éltető eleme a Duna vize, a rendszeres zöldár elengedhetetlen feltétele az ártéri gazdálkodásnak. Az áradásra szükség van: a folyó tápanyagban gazdag hordaléka, a buja termőtalaj eredményezi a kiöntések után a gazdag vegetációt, a sűrű aljnövényzet biztosítja a vadállomány táplálékát. A dunai áradások a bajai vízmérce szerinti 700 centiméteres vízállásig nem okoznak károkat, nem gátolják a társaság erdőgazdálkodási feladatainak ellátását. A károk helyreállítá-

mítani. A sajnos már „begyakorlott” intézkedési tervnek megfelelően, ilyenkor megkezdődnek a kármegelőzési munkálatok: az ártéren található, kapacitás- és időhiány miatt el nem szállítható faanyagok lekötözése, a mozdítható eszközök, berendezések biztonságos helyre szállítása, a vadfajok életben maradási esélyének maximalizálása érdekében a magaslatok (magasított utak, vadmentő dombok stb.) szemes- és szalastakarmánnyal való ellátása, a vad által használt menekülési és vonulási útvonalak szabaddá tétele. Kiemelt feladat a vad nyugalmának fenntartása, azaz a „katasztrófaturisták” kizárása fokozott őrszolgálat és útlezárásokkal. Mindezek ellenére rendkívüli mértékű az ideai, mindenkori vízállási rekordot megdöntő

befulladt erdősítésekről, megrongált utakról, hidakról, szolgálati lakásokról, vadászati berendezésekről, kisvasúti pályáról és az ártéren található közcélú-közjóléti infrastruktúráról, a károkozás mértékéről és a szükséges helyreállítási munkák kárértékéről hosszú hónapok után lesznek majd pontos adataink.

A víz érkezésével azonnal a terület fokozott őrzését rendelték el az erdészetek. Az erdészeti dolgozói jelenlétükkel igyekeztek megelőzni az esetleges fakészletek nagyarányú szétszóródását, irányításukkal megtörtént a készletek biztonságos helyre közelítése.

A vízállás-előrejelzés napi figyelemmel kísérése mellett az árvízkárok későbbi ráfordításait mérsékelte a társaság a faanyag elszállításával a veszélyeztetett erdőből. Ez a leghatékonyabb kárelhárítási mód, és egyben a legköltségesebb is, de a ráfordítás természetesen messze alatta marad az esetlegesen szétszórott faanyag újrakészítésének. A készletek nagyságának függvényében lehet meghatározni, hogy a szállítóképesség és a rendelkezésre álló idő – amit az időjárás is befolyásolhat – elegendő-e a teljes mennyiség kiszállításához, vagy a készleten lévő választékok veszélyeztetettségét figyelembe véve kell szervezni a kiszállítást. A társaságnál a sok készlet, és a nagyarányú rövid választékok (tűzifa, rostfa, papírfa) nem tették lehetővé a teljes készlet kiszállítását.

A ki nem szállítható faanyagból kézzel készítették koszorút, amellyel a víz által megemelt faanyagot egyben tudták tartani. A máglyákban lévő rönkanyagot dróthuzállal egymáshoz rögzítették és több helyen lehorgonyozták. A területen lévő egyéb anyagokat – kerítésoszlop, kerítésfonat, dróthuzal, egyedi védelmi háló – a rendelkezésre álló mezőgazdasági vontatókkal, fogatokkal, erőgépekkel folyamatosan kiszállították.

A mobilizálható eszközök, berendezések védelme, esetleges lekötözése, kiszállítása az ártérről szintén haladéktalanul megkezdődött és eredményesen lezajlott.

A Gemenci vadászterület kiemelt élőhelye a vadnak, így nagy létszámmal található a területen a gímszarvas, vaddisznó és az őz. Az árvíz ezért rendkívül nagy károkat tud okozni a vadgazdálkodási ágazatban. A kárelhárítás sokrétű feladatot ad, hiszen fokozott takarmányozással meg kell próbálni a vadat a vadmentő-dombok, körtöltések, illetve az ármentett területek irányába szok-

sa, a termelő tevékenység átszervezése, az értékmentés beépült a napi gazdálkodási gyakorlatba.

A Duna vízgyűjtő területe időjárásának figyelemmel kísérése, és a hidrológiai információk elemzésének eredményeként a Gemenc Zrt. időben megkezdte a felkészülést a levonuló dunai árhullámra. Az előzetes információk minden rekordot megdöntő árhullámra figyelmeztettek, a társaság ennek megfelelően tette meg a szükséges intézkedéseket a védekezés, a kármegelőzés során.

Sok évtizedes tapasztalatnak köszönhetően a Gemenc Zrt. szakembergárdája tudja, hogy mikor kell, illetve lehet rendkívüli, a bajai vízmérce szerint 700 centimétert meghaladó, a gazdálkodást már erősen visszavetítő árhullámokra szá-

dunai árhullám károsítása. A hullámtérrel lassan levonuló víz miatt egyelőre csak becsülhető az állami és társasági vagyonban bekövetkezett kár és a szükséges helyreállítás összege.

Az árvíz miatt a tevékenységek végzéséhez szükséges teljes erdei infrastruktúra (erdei úthálózat, hidak, átvezetők, gemenci erdei vasút 30 kilométer hosszú pályaszakasza, erdészházak, vadászházak, gazdasági épületek, vadvédelmi kerítéshálózat, vadföldek, ökoturisztikai létesítmények, parkerdők, tanösvények, vadgazdálkodási berendezések) víz alá került. A terület meghatározó része az árhullám levonulását követően hosszú ideig járhatatlan volt, még jelenleg is vannak olyan részek, melyeket nem lehet megközelíteni. A

tatni. Ezeken a létesítményeken az etetőket nagy mennyiségű takarmánnyal kell feltölteni, hogy az árvíz levonulása alatt ne zavarja emberi tevékenység a menedéket talált állatokat.

A hullámtérben fekvő vadászházaknak (Pandúr, Gemenc, Pörbölly), illetve azok melléképületeinek a berendezését, a hűtőkamrákat, a tárolt takarmányt ugyancsak biztonságos helyre kellett szállítani. Hasonlóképpen a Gemenc Zrt. tulajdonát képező vadászati eszközöket. Homokzsákokkal kellett védeni az épületek lábazatát, a körtöltések azon részeit, ahol suvadás vagy a víz betörése veszélyeztetett.

A területen lévő vadászati berendezéseket (hajtáslesek, nem fix rögzítésű lesek, malacetetők) ki kellett kötni, hogy a víz ne sodorja őket akár több száz méterre. Ahol lehetséges volt, ott a külső vadvédelmi kerítés vagy az erdőfelújítást védő kerítések kibontásával kellett elősegíteni a vad menekülését az árvíz elől.

Az árvíz levonulása alatt a területen ál-

landó őrszolgálatot kellett ellátni, hogy vész esetén rendelkezésre álljon a szakszemélyzet. A vadállomány nyugalma ér-

dekében meg kellett akadályozni az illetéktelenek (katasztrófaturisták, vador-

zók, kíváncsiskodók) területre hatolását.

Az árvízi védekezésben résztvevő, valamint az azt irányító szervezetek és az erdőgazdaság példaértékű összefogásának (forgalomkorlátozások, hajózási tilalom, légtérzár, vadászati, halászati tilalom elrendelése), a média lelkiismeretes és korrekt tudósításainak, valamint a fegyelmezett és tudatos állampolgári magatartásnak köszönhetően – az első becslések alapján – a vadállomány jelentős része kijutott a száraz területekre, valamint feljutott a vadmentő-dombokra és így átvészelhette az árhullám okozta elöntést. A vadállomány ármentett területekre menekülése során a Gemenci erdőtümbbel határos mezőgazdasági területekre is sok vad jutott ki, ahol az év hátralévő részében várhatóan súlyos mezőgazdasági károsításokat okoznak.

A víz levonulása az ártéri erdőterületekről sokkal lassabb, mint a főmederből.

Ezt az időbeli eltolódást elsősorban a lefolyási viszonyok és a hullámtéri erdő gazdag aljnövényzetének áramlást lassító hatása eredményezi. A károk helyreállítását – párhuzamosan a kárfelmérésekkel – azonnal megkezdte a Gemenc Zrt. szakmai szervezete. Az első feladat az uszadék letakarítása a közlekedési úthálózatról és az elmosások visszatöltése, az úthálózat elmosott hídjainak, átereszeinek a pótlása. Az elöntés miatt felázott talajról sok helyen dőltek fák a kerítésekre, utakra, ezek letermelése folyamatban van. A megsérült kerítések kijávítása, a vadföldek, erdőszélek területének uszadéktól mentesítése, a Gemenci Erdei Vasút 30 km-es pályahosszában helyreállítása nehézkes, több hónapot igénylő művelet.

Sipos Sándor

erdőgazdálkodási és műszaki igazgató, Gemenc Zrt.

Erdeink egészségi állapota 2012-ben

Az EMMRE EVH I. szintű egészségi állapotra vonatkozó felmérése

Koltay András¹, Kolozs László², Janik Gergely¹,
Kovácsévics Pál², Hirka Anikó¹, Csóka György¹

A magyarországi erdők egészségi állapota, az európai viszonyokat figyelembe véve, továbbra is jónak mondható. A 2012. évi felvételi adatok alapján ugyan mutatkozott kisebb fokú romlás az előző évhez képest, de tekintve az időjárási szélsőségeket, mértéke nem volt jelentős. A leggyakoribb kárformák ennek megfelelően a közvetlen abiotikus okok, illetve a nyomukban kialakuló leromlásos tünetek voltak. Komolyabb biotikus károsodás nem érte az állományokat, a regisztrált károk mértéke az elmúlt évekhez hasonló alacsony szinten maradt.

A hazai erdővédelmi megfigyelő hálózatok alapvető feladata, hogy adatokkal szolgáljon az erdők egészségi állapotáról. Magyarország az 1980-as évek közepén csatlakozott az európai erdők védelmére létrehozott nemzetközi programhoz, amelyben jelenleg 33 ország vesz részt. A csatlakozást követő években kialakították az Erdővédelmi Hálózat (EVH) I. szintű „Nagyterületi kárfelvételi rendszerét” (1988), majd azt követően létrehozták az EVH II. szintű „Intenzív monitoring rendszerét” is (1993). A hazai erdővédelmi megfigyelő hálózat többször is átalakult. Jelenleg az Erdővédelmi Mérő Megfigyelő Rendszer (EMMRE) keretében folynak a nagyterületű és az intenzív monitoring vizsgálatok. Az erdők egészségi állapotának évenkénti országos felmérését az erdőtörvény írja elő. Az EVH működtetése és fenntartása, a mintaterületeken végzett rendszeres adatgyűjtés és elemzés az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) feladata.

Az EVH I. szintű felmérések az egész országot lefedő 16x16 km-es mintavételi hálózat rácspontjaiban kijelölt erdőállományokban történnek. Az egészségi állapotot, a nemzetközi programban résztvevő tagországok által kidolgozott és általánosan alkalmazott egységes metodikával határozzák meg az erdővédelmi szakemberek, így lehetőség van az egyes országok adatainak egységes kezelésére, kiértékelésére, összevetésére. A felvételek a nyári időszakban, július-augusztus hónapokban zajlanak. A Magyarországra fektetett 16x16 km-es képzeletbeli rácsháló 78 mintapontot jelöl ki. Az egyes mintapontokban összesen 24 fát vizsgálnak, ennek megfelelően évről évre mintegy 1872 mintafa adatai alapján írhatók le az egészségi állapotra vonatkozó általános megállapítások.

A nemzetközi metodika elsősorban a lombkorona állapota szerint ítéli meg a fák egészségi állapotát, bár a mintafák egyedi felvétele során rögzítik az összes észlelhető károsodást és azok mértékét, illetve ha lehetséges, meghatározásra kerülnek a kiváltó okok is.

Az erdők egészségi állapotát befolyásoló tényezők közül ki kell emelni az időjárást. Ez utóbbi 2012-ben esetenként meglehetősen szélsőségesen alakult, de országosan nem idézett elő

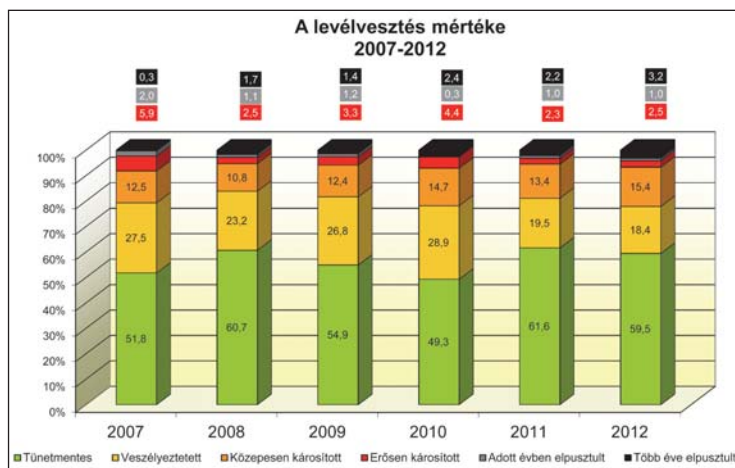
kiemelkedő károkat az állományokban, ugyanakkor egyes régiókban voltak tömeges károsodások. Az átlagosnál melegebb és szárazabb tavaszi hónapokban erős fagyok is előfordultak, elsősorban az ország nyugati, délnyugati területein, jelentősebb fagykárokat okozva főleg a fiatal állományokban. A száraz, meleg nyári hónapokban sorra dőlt meg a korábbi években mért maximum hőmérsékletek és csapadékminimumok, ám ennek ellenére a nyári felvételek idején még csak kisebb aszálykárok mutatkoztak erdeinkben, elsősorban a tölgy- és akácállományokban. Ugyanakkor a tölgyesekben és bükkösökben ősszel (szeptember közepe) végzett vizsgálataink adatai szerint számos régióban jelentősebb állapotromlás következett be az említett száraz, aszályos nyári időjárás hatására.

A terepi felvételek során a károsodások erősségét 5%-os pontossággal állapítják meg, majd a kapott értékek a feldolgozás folyamán egyezményes nemzetközi kárfokozati sávokba kerülnek. (1. ábra)

0-10%	tünetmentes
11-25%	gyengén károsított
26-60%	közepesen károsított
61-99%	erősen károsított
100%	elpusztult

1. ábra: A levélvesztés százalékos mértéke alapján elkülönített kárfokozatok

Az összes levélvesztés alapján tavaly a vizsgált fák 59,5%-a volt egészséges, tünetmentes, 18,4%-a gyengén károsodott, azaz csak kisebb mértékű levélvesztés jelentkezett ezeken az egyedeken. A közepesen károsodott egyedek aránya 15,4%, míg az erősen károsodott fák aránya 2,5% volt. A frissen pusztult fák aránya pedig 1%-ot tett ki. Ezek az adatok alig rosszabbak, mint az előző évben, azaz jelentős változás nem mutatkozott a lombvesztésben (2. ábra). Meg kell jegyezni ugyanakkor, hogy az egységes nemzetközi felvételi metodika a terepi vizsgálatokat július-augusztus hónapokra írja elő, amikor még sok esetben nem jelentkezik olyan markánsan az aszály káros hatása.

2. ábra

¹ Erdészeti Tudományos Intézet, Erdővédelmi Osztály

² NÉBIH Erdészeti Igazgatóság Erdőfeltározási, Erdővédelmi és Szabályozási Osztály

Az általános egészségi állapotot leginkább tükröző levélvesztés alapján megállapítható, hogy 2012-ben a legjobb egészségi állapotot az egyéb lágy lombos, nyár- és bükkállományok mutatták. Ezeknél a tünetmentes egyedek aránya meghaladta a 70%-ot. Ezzel szemben a különféle tölgyek és az akác mutatta a legrosszabb állapotot, mivel ezeknél a fajoknál a tünetmentes egyedek aránya 35–45% körüli értékkel a legalacsonyabb volt (3. ábra).

A legfontosabb fajokot tekintve a kocsányos tölgy esetében a tünetmentes fák aránya alig változott, ugyanakkor a közepesen károsodott fáké számottevően megemelkedett az előző évhez képest. Ez az ismeretlen eredetű leromlásos tünetek szélesebb körű megjelenésével magyarázható. A biotikus károk között továbbra is kiemelt szerepe van a rovarkároknak. A *kocsánytalan tölgy* esetében nagyobb romlás következett be, amit a teljesen egészséges egyedek arányának 10%-os csökkenése jelez. Ebben, az időjárás mellett, a kiemelkedően magas rovarkárok játszottak szerepet. A *cser* esetében szintén kisebb romlás figyelhető meg, bár a fák állapota az összes fajon belül átlagosnak mondható. A leromlásos tünetek domi-

inkban már beszámoltunk. Az eltérés a mintapontok elhelyezkedésében keresendő, ugyanis a pusztulással érintett térségekben nem található EVH I. szintű fenyő mintaparcella. Ez a tény is alátámasztja a célzott kutatások fontosságát!

A hazai erdőkben előforduló károsításokból 2012-ben a biotikus károk aránya 39,6% (rovar, gomba, vad együtt), míg az abiotikus és ismeretlen eredetű leromlásos károk együttes előfordulási aránya 43,8% volt. A többi kárforma – ami nem sorolható be egyértelműen az előző két kategóriába – együttesen 16,6%-ot képviselt (4. ábra). Az egyes fajokon, illetve fajcsoportokon belül eltérő arányban jelentkeztek a kárformák (5. ábra).

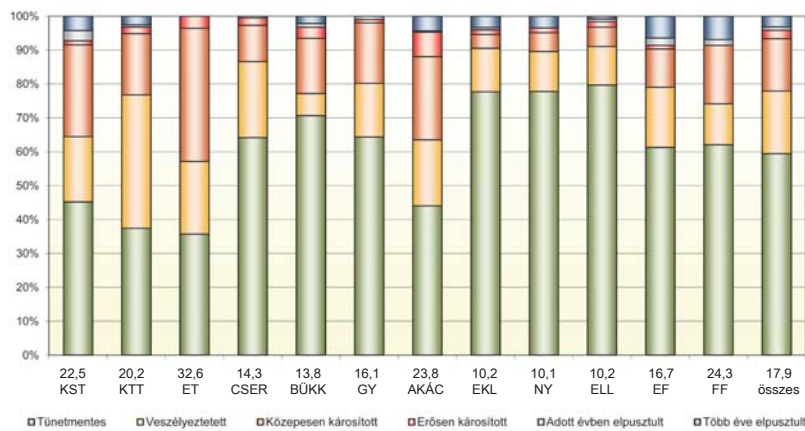
Biotikus eredetű károsodások

Az előző évekhez hasonlóan 2012-ben a biotikus eredetű károk fordultak elő legnagyobb arányban. Ezek közül is kiemelkednek a rovar- (24,8%) és gombakárok (14%).

A *rovarek* okozta károsodás átlagos mértéke viszonylag alacsony, 9,7% volt, de előfordulási gyakoriságuk fajonként eltért. A rovarok közül – mint minden évben – kiemelkedett a lombfogyasztók előfordulása, 47,5%-kal. Ezt követik a xilofág rovarok 31,4%-kal. A rügypusztítók szintén viszonylag magas számban fordultak elő (9,0%). A levélaknázók számlájára 7,9%, míg a különféle gubacsokozó rovarokéra 2,8% írható az összes rovarkárból. Az egyéb rovarok aránya minimális, 1,3%.

A különféle *tölgyeken* rendszerint az átlagosnál magasabb a rovarok előfordulási aránya, tavaly is így volt. A felvételi adatok szerint 2012-ben a lombfogyasztók mellett a xilofág rovarok jelentek meg nagyobb arányban. Ennek oka a *Coraebus florentinus* (= *bifasciatus*), azaz a sáros tölgybogár kiemelkedően magas károsítása volt. A díszbogár az utóbbi évek meleg, száraz időjárásának köszönhetően tömegesen jelentkezett 2012-ben. A *nyáarak* esetében a rovarkárok legnagyobb részét a nagy nyárlevelész (*Melasma populi*) rágásával magyarázható. A bogár rendszeresen előfordul a nyáakon, fűzekben. Azon túl, hogy több nemzedéke is kifejlődik egy évben, emeli a károk mértékét, hogy mind az imágó, mind a lárvák lombfogyasztók. Az *egyéb lágy lombos* fajokon a tölgyekhez hasonlóan a különféle lombfogyasztó rovarok jelenléte okolható a lombvesztés túlnyomó részéért. Az *égeren* az átlagosnál kissé nagyobb arányban (2,8%) jelentek meg az égerlevelész (*Agelastica alni*) által okozott tünetek a lombkoronában. Az *akácokon* túlnyomó többségben az akác-

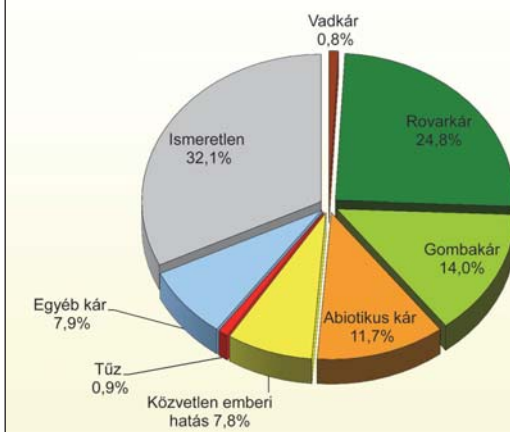
A fák egészségi állapota a levélvesztés alapján, és az átlagos kármérték fajcsoportonként 2012-ben

3. ábra

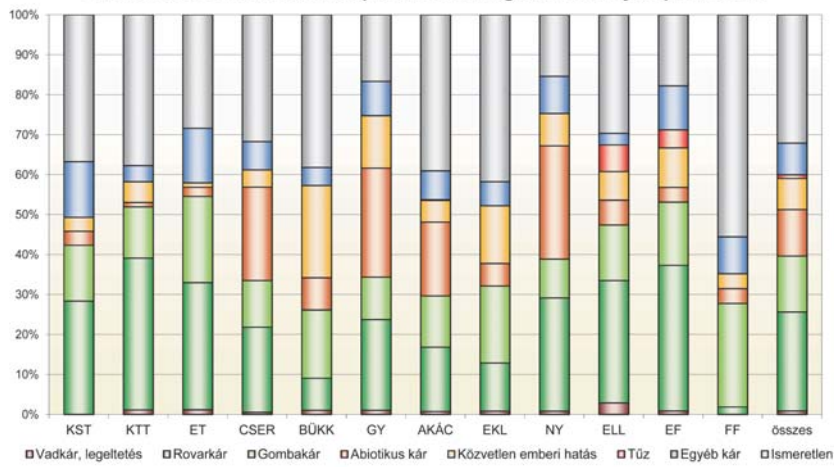
nanciája mellett a rovarkárok és az egyértelműen azonosítható abiotikus károk aránya is jelentős volt a csereken. A *bükk* a korábbi évekhez hasonlóan kiegyensúlyozottan jó egészségi állapotot mutatott. Ugyanakkor a közepesen károsodott fák aránya emelkedett az előző évben még csak gyengén károsodott egyedek rovására, azaz a kezdeti tüneteket mutató fák állapota tovább romlott. Ennél a fajnál is a leromlásos tünetek domináltak, míg a biotikus okok között a gombakárok voltak a leggyakoribbak. Ezek mellett a mechanikai sérülésekkel érintett fák száma is az átlagosnál jóval magasabb. Az *akác* esetében az egészségi állapot jelentősebb romlása egyértelműen az aszályos időjárás következménye. Az ennek nyomán kialakult korai lombvesztés és a leromlásos tünetek együtt idézték elő az egyre szélesebb körben mutató tüneteket. A túltartott idős állományokban gyakori a bekorhadás és a különféle taplók nagyobb arányú megjelenése. A *nyáarak* egészségi állapota kifejezetten jó. A rovarkárok és az aszályos időjárás következtében kialakult abiotikus károk domináltak tavaly. Az *erdeifenyő* egészségi állapota tovább javult, a teljesen egészséges fák aránya meghaladta a 60%-ot. A *feketefenyő* esetében hasonló javulást jeleztek a felvételi adatok, ugyanakkor 2012-ben a Mátra és a Balaton-felvidék térségében Keszthely környékén jelentősebben pusztult az erdeifenyő és feketefenyő, amelyről az Erdészeti Lapok hasábjain megjelent korábbi írása-

A károsítások kár csoportonkénti megoszlása 2012-ben

4. ábra

A 2012-ben előfordult károk típus szerinti megoszlása fafajcsoportonként

5. ábra

aknázó hólyagosgolyó (*Parectopa robiniella*) okozott kisebb mértékű károsodást, míg a másik ismert akácaknázó, az akáclevél aknázógolyó (*Phyllonorycter robiniella*) csak jóval kisebb arányban jelentkezett. Megjegyzendő, hogy ez utóbbi faj felbukkanása általában csak a nyár második felében, valamint kora ősszel szembevető a 2., illetve 3. nemzedék tömeges megjelenésekor. A hazánkban néhány éve megjelent akác gubacsszünnyog (*Obolodiplosis robiniae*) az adatok szerint egyre elterjedtebb országszerte, előfordulási gyakorisága az akác károsítók között 5,9%.

A gombakárok átlagos mértéke 2012-ben alacsonyabb volt, mint az előző években, köszönhetően a gombák számára kedvezőtlen, aszályos időjárásnak. A különféle fafajokon előforduló gombakárok átlagos értéke 20,2%, ami kisebb-nagyobb eltéréseket takar fafaj-csoportonként, de igazán jelentős különbségek nem adódtak a fertőzés intenzitásában. Az eltérések inkább az egyes gombafertőzések típusában mutatkoztak meg. Így például a *bükkön*, az *akác*on és a *cseren* regisztráltuk a legmagasabb fertőzési értékeket, de mindhárom fafaj esetében a korhasztó vagy kéreggombák fordultak elő túlnyomó többségben. Ezzel szemben a *fenyőkön* szinte kizárólagos volt a tű- és hajtáselhalást okozó gombafajok jelenléte. A gombakárok közül legnagyobb arányban a korhadást okozók jelentek meg, 66,4%-át adták az összes gombakárnak. E mellett a tűlevél (12,3%) és lomblevél (10,9%) kórokozói fordultak elő nagyobb arányban. A többi kórokozó csak kisebb jelentőségű károsodást idézett elő a fákban.

A *fekete fenyők* esetében észleltük a gombakárok legmagasabb előfordulási arányát (26%), mivel a tű- és hajtáselhalást előidéző kórokozók a tavaszi, kora nyári időszakban fertőztek, amikor még megfelelő volt számukra az időjárás. A *kocsányos tölgyen* a korhasztók voltak a leggyakoribbak, míg a lisztharmat (*Microsphaera albidoides*) alig fordult elő a leveleken 2012-ben. A *kocsánytalan tölgyeken* is egyértelmű volt a korhasztó gombák fölénye a többi kórokozóval szemben. A *nyárákon* a nyár kéregfélély (*Cryptodiaporthe populea*) fordult elő legnagyobb arányban. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a felvételezés időpontjában a nyár rozsdagombák és főleg a *Drepanopeziza* fajok még nem, vagy csak igen kis mértékben jelennek meg a leveleken, mivel kifejlődésük és a tünetek a nyár második felében válik tömegessé, így erről az adott évi felvételezések nem szolgáltatnak megfelelő információt. A *bükkök* esetében a szaprofita korhasztók mellett egyes *Nectria* fajok okoztak kisebb mértékű ágelhalást. Az *akác*on is a különféle sebszaprofita, szaprofita korhasztók for-

dultak elő nagyobb arányban, de egyes helyeken a tavaszi fagyokat követően az akác kéregfélély (*Phomopsis oncostoma*) is megjelent.

A biotikus károk között feltüntetett *vadkár*ra vonatkozó adatok nem tekinthetők irányadónak az országos viszonyokat illetően, mivel a mintapontokban vizsgált állományok többsége idősebb, míg a fiatal állományok zöme bekerített. Ebből adódik, hogy az összes kárformán belül 2012-ben mindössze 0,8%-os aránnyal szerepeltek vadkarak.

Abiotikus eredetű károsodások

Az abiotikus károk aránya 11,7% volt az összes kárformán belül. 2012 időjárása meglehetősen szélsőségesen alakult. Az aszályos időszak a terepi felvételek idején kezdődött, így hatása még csak kisebb mértékben mutatkozott a fákban. Ennek ellenére az abiotikus kárformák között már így is magas (48,0%) volt az aszálykarak aránya. Ebben az évben is előfordult tavaszi fagykárosodás. Április 10-én egy hideghullám söpört végig az országon, Zabar térségében -9 °C hőmérsékletet mértek hajnalban. Hasonlóan hideg éjszaka volt az ország nyugati, délnyugati felében is. Ennek nyomán, ezeken a területeken, elsősorban a fiatal állományokat jelentősebb fagykár érte. Így a fagykarak részesedése az abiotikus károk között 28,4%-ra emelkedett.

A fagykarak mellett 2012-ben is jelentősen károsított a szél (13,3%), a számos erős vihar idején. Az egyéb abiotikus kárformák összesen 10,3%-os arányt képviseltek az összes abiotikus káron belül.

Komplex hatásokból eredő leromlásos károk

A leromlásos típusú megbetegedéseket általában kárláncolóadások idézik elő, melyeknél a közvetlen kiváltó okot nem lehet egyértelműen meghatározni, mivel számos tényező együttes hatása nyilvánul meg a tünetekben. 2012-ben az összes kárforma között ez a tünetcsoport 32,1%-ot képviselt. Az átlagos kármérték 14,4% volt, ami itt is kisebb eltéréseket takar fafajonként. Leromlásos tünetek legnagyobb arányban a *bükk* (20,9%), az *akác* (20,7%) és az *egyéb tölgyek* (19%) esetében mutatkoztak. A többi fafajon ez a kárforma csak kisebb mértékben fordult elő.

Emberi károsítás

Ebbe a kategóriába elsősorban az erdei munkálatok során előidézett károsodások tartoznak, amelyek közel 98%-a egyértelműen közelítési sérülést, vagy ápolásból eredő törzs- és gyökérkárosodást jelent. Az egyéb művelési, erdőkezelési károk mértéke elenyésző.

A különféle fafajokon jelentkező közvetlen emberi beavatkozásra visszavezethető károk átlagos intenzitása 16,3%, de mértéke fafajonként jelentősen eltér. A vékonykérgű *bükkön* kiemelkedően magas arányban (23,1%) fordult elő ez a kárforma, de a *gyertyánokon* (13,1%) és az *egyéb keménylombos* fafajokon (14,5%) is gyakori volt.

Összefoglalva a 2012-ben végzett – EVH I. szintű, országos erdő egészségi állapotra vonatkozó – vizsgálatok eredményeit elmondható, hogy a szélsőségesen száraz, meleg, aszályos időjárás kezdeti hatásai már észlelhetőek voltak a nyári területfelvételek során, de összességében nem idéztek elő jelentősebb károsodást. A későbbi vizsgálatok azonban igazolták, hogy a 2012. évi időjárás hatására jelentősebb állapotromlás következett be elsősorban a tölgyek és a fenyők esetében. A többi fafajon ugyanakkor nem mutatkoztak kiemelkedő mértékű károsodások 2012-ben. 🌿

Vágástakarító gépfejlesztés erdőesítésekhez

Prof. Dr. Horváth Béla – intézetigazgató egyetemi tanár, NYME EMK EMKI

Dr. Czupy Imre – egyetemi docens, NYME EMK EMKI

A Nyugat-magyarországi Egyetem ERFARET Nonprofit Kft. szervezésében 2009-ben indult kutatás-fejlesztési projekt, amelyben — az együttműködő külső partnerek elvárásaival összhangban — több eredményes gépfejlesztés is megvalósult. A projekt egyik részfeladata — együttműködve a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.-vel — a vágástakarító fejlesztését célozta, a gép kísérleti fejlesztésén, gyártásán, vizsgálatán, tesztelésén keresztül.

Újraerdősítéskor az alföldi homoktalajokon teljes talaj-előkészítésre van szükség, amelynek egyik művelete a vágástakarítás. Olyanfajta területrendezés a célja, amely nem akadályozza a további munkákat. Általánosan elterjedt módszer, amikor a vágástéri mellékterméket (ágakat, tuskókat stb.) további feldolgozás vagy megsemmisítés (elégítés) céljából összetolják, vagy összehúzzák. A területnagyságtól függően a vágástérület szélére, vagy adott távolságú és meghatározott szélességű sávokba gyűjtik. Hazánkban csak a Kis-

nyeket, kijelöltük a fejlesztési súlypontokat, valamint meghatároztuk a tervezési alapadatokat. A fejlesztendő géppel szemben a következő elvárásokat fogalmaztuk meg:

- tuskós területeken is alkalmazható legyen;
- tuskózott területeken az áganyag mellett a tuskókat is képes legyen összetolni;
- az összegyűjtött anyagot szükség esetén képes legyen szállítójárműre rakni;
- felső részén rendelkezzen olyan lefogó elemmel, amely mozgás közben megakadályozza, hogy az összegyűjtött áganyag, illetve tuskó kihulljon belőle, amikor az a szállítóeszközeire vagy a depóba kerül;
- fésűs tolólap formájú legyen;
- alsó munkavégző (gyűjtő) elemei közel vízszintesen előreálló fogak, tolóvillák vagy tuskék legyenek;
- alsó munkavégző (gyűjtő) elemei egyenként cserélhetők legyenek az esetleges sérülések gyors javíthatósága érdekében;
- alsó vázrésze olyan kialakítású legyen, amely lehetővé teszi, hogy a későbbi munkák minőségének javítása érdekében a vágástéren lévő gödröket, kisebb egyenetlenségeket eltüntesse;
- homlokrakodóra (lehetőleg derékcuklós homlokrakodóra) szerelhető kivitelű legyen;
- üzemeltetése külön gépkezelőt ne igényeljen (kezelését az erőgép-kezelő el tudja látni).

Homlokrakodóra szerelt változatú vágástakarítót eddig sem a hazai, sem a tágabb körű erdőeseti gyakorlatban nem fejlesztettek ki, illetve alkalmaztak, így e téren is – nemcsak a munkagépre vonatkozóan – újszerű és innovatív. A homlokrakodóra szerelhetőség

követelményként azért fogalmazódott meg, hogy a gépcsoport:

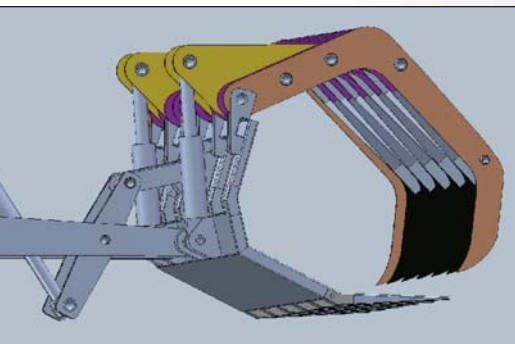
- kellő manőverező képességgel rendelkezzen;
- szükség esetén, az összegyűjtést követően, a rakodást is el tudja végezni;
- a munkaterületek között, a láncaltalpas jároszerkezetű gépekhez képest, könnyebben át tudjon állni.

A vágástakarító tervezésekor a következő fontosabb műszaki jellemzőkből indultunk ki:

- a munkavégző elemek (közel vízszintesen előreálló tolóvillák) hossza kb. 1,5 m;
- a munkavégző elemek (közel vízszintesen előreálló tolóvillák) száma max. 8 darab;
- a gép hossza max. 2,5 m;
- a gép magassága szállítási helyzetben max. 2,5 m;
- a gép munkaszélessége 3,0-3,5 m;
- a gépet működtető erőgép (homlokrakodó) közepes méretű;
- az egy menetben összetolt vágástéri melléktermék (áganyag és tuskó) mennyisége 5-6 m³.

VT-02 vágástakarító működése

A fejlesztés során elkészült az említett követelményeket kielégítő gép (1. ábra). Ennek prototípusa a VT-02 vágástakarító (2. ábra), amely az erősítési technológiák vágástakarítási műveletének munkagépe. A vágástéren visszamaradt vágástéri melléktermék (áganyag) és a kiemelt tuskók összegyűjtése

1. ábra. A gép kísérleti változata

kunsági Erdészeti és Faipari Zrt. évente átlagosan 700-800 ha-on végez tuskókiemelés és tarvágtást követően, elsősorban a természetesen nem felújítható célállományú (EF, FF) véghasználati területeken. A művelet a helyi adottságok között jól használható munkagépekkel végezhető költséghatékonyan.

A projekt keretein belül olyan vágástakarító fejlesztését tűztük ki célul, amely alkalmas a tuskózott területeken a tuskók és a visszamaradt vékonyfa (áganyag) egy menetű összegyűjtésére és rakodására.

A fejlesztés folyamata

Kutatás-fejlesztési munkánk során áttekintettük a vágástéren visszamaradt áganyagot összegyűjtő jelenlegi gépek, berendezések elvi megoldásait, megfogalmaztuk az erdőtechnikai követelmé-

2. ábra. A gép prototípusa, a VT-02 típusú vágástakarító gép

sére és rakodására szolgál, a tolási, zárási és emelési mozzanatok együttes alkalmazásával. Tuskózott és tuskózatlan erdősítési területeken egyaránt alkalmazható, mivel a fogrendszer az akadályokon (tuskó, kő stb.) károsodás nélkül képes áthaladni.

3. ábra. A magajáró homlokrakodóra szerelt vágástakarító

A vágástakarító mobil, homlokrakodóval üzemeltethető munkagép. Olyan konstrukciójú eszköz, amely a homlokrakodó karrendszeréhez csatlakoztatva képes munkavégzésre. A gép fő szerkezeti részei:

- fogas tolólap,
- rendező,
- hidraulikus rendszer.

A fogas tolólap mint vázkeret hordozza a vágástakarító további szerkezeti elemeit, és biztosítja a homlokrakodó karrendszeréhez kapcsolódást. A fogas tolólap váza hegesztett kivitelű, de a fogai cserélhetők, és olyan merevítésűek, hogy az üzem közben fellépő igénybevételeknek ellenállnak. A rendező csuklósan kapcsolódik a fogas tolólaphoz. Az összetolt vágástéri melléktermék (áganyag) és tuskók rögzítését biztosítja a rakodás fázisában. A fogas tolólap és a rendező együttes kialakítása olyan, hogy azok között – a rendező félig zárt állapotában, amikor a rakomány (áganyag, tuskók) már nem hullhat ki – kb. 6 m³-es a rakomány térfogata. A hidraulikus rendszer teszi lehetővé a vágástakarító egészének mozgatását a homlokrakodó karrendszeréhez, valamint a rendező mozgatását a fogas tolólaphoz képest. A hidrosztatikus energiát a homlokrakodó hidraulikus rendszere szolgáltatja.

Üzemeltetés

A vágástakarító magajáró kivitelű (3. ábra), illetve traktorra szerelt homlokrakodókkal üzemeltethető. Tekintetbe véve a vágástakarító öntömegét, valamint az egy menetben összetolt vágástéri melléktermék (áganyag, tuskó) tömegét, legalább 3 t teherbírású homlokrakodókat célszerű alkalmazni. Ez a nagyságrend –

amely kb. 6 t öntömegű homlokrakodókat jelent – az emelendő teher tömegéből következően mindenképpen megfelelő, a biztos terepjáró képesség azonban ettől nagyobb gépeket (akár 15 t öntömegig) is indokolhat. A magajáró kivitelű homlokrakodók esetén további követelmény a jó terepjáró képesség (tuskózott, esetenként áganyaggal borított területen való közlekedés), valamint a gép kellő szabad magassága és jó stabilitása.

A vágástakarító célszerűen háromféle munkarendben dolgozhat:

- a vágástéri mellékterméket (áganyagot, tuskókat) a terület közepére vagy adott helyére egy vagy több nagy halomba közelíti (halomba összetolás) (4. ábra);
- a vágástéri mellékterméket (áganyagot, tuskókat) – ha a területen a tuskózás után tuskósávok alakulnak ki – meghatározott rend szerint egymásra áthelyezi;
- a vágástéri mellékterméket (áganyagot, tuskókat) az összegyűjtést követően azonnal a mellette haladó szállítójárműre rakja.

A géptől elvárható átlagos területteljesítmény – függően a befolyásoló tényezőktől – 0,5-1,5 ha/műszak (0,06-0,19 ha/h).

A vágástakarító területteljesítménye függ:

- az átállások átlagos távolságától;
 - a vágástéri melléktermék (tuskó, áganyag) hektáronkénti mennyiségétől;
 - a homlokrakodó teljesítményétől (ami a rakatképzés idejét befolyásolja);
 - a homlokrakodó terepjáró képességétől;
 - a tuskók átlagos vágáslap átmérőjétől;
- a gépkihasználati tényezőtől.

A tuskókkal vegyes vékony gallyanyag összetolása, mozgatása során nagymennyiségű talaj (homok) hullik ki a vágástakarító fogai között. Ennek következtében a halomban, illetve a tuskósávban sokkal tisztább biomassa halmozható fel, mint dózerokkal történő összetolásnál. Így az áganyag és a tuskók feldolgozásakor (pl. aprítás, szeletelés) a tisztítási költségek alacsonyabbak lesznek. Mivel az összetolás művelete alatt a vágástakarító fogas tolólapja a földfelszínen csúszik, a vágástakarító

tereprendezést is végez. A gép tisztára takarított, egyengetett területet hagy hátra mind összetolósos, mind sávós át-helyezéssel munkarendben dolgozva.

Összefoglalás

Kutatás-fejlesztési munkánk eredményeként a vágástakarító olyan prototípusa készült el, amely az adott munkakörülményekhez (terepviszonyok, talaj adottságai stb.) jól alkalmazkodik. A munkagép egy menetben képes a területen maradt vágástéri mellékterméket (vékonyfa, áganyag és tuskó) összegyűjteni és szállítójárműre felterhelni, valamint tereprendezést (kisebb gödrök betemetése) végezni. A VT-02 típusú vágástakarító tehát kielégíti a vele szemben támasztott erdőtechnikai követelményeket, alkalmas a rendeltetésének megfelelő feladatok elvégzésére.

A GOP-1.1.2-08/1-2008-0004 jelű kutatás-fejlesztési projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.

4. ábra. Munka közben, balomba összetolásakor

Irodalom

- Czupy I. (2012): Erdészeti és faenergetikai gépésítés fejlesztése. Értékálló Aranykorona, XII. évf. 9: 32-33. ISSN 1586-9652.
- Czupy I. - Horváth B. (2011): VT-02 típusú vágástakarító. Gépészeti információ, 25. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron. 24 p.
- Fenyvesi L. - Hajdú J. - Horváth B. - Jóri J. I. - Wachtler I. (2005): A klímaváltozás befolyása a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási technológiai gépészeti feladataira. „AGRO-21” Füzetek. 46:38-55.
- Horváth B. (2001): Az erdőgazdaság gépesítésének helyzete, fejlesztési lehetőségei. A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztályának 2000. évi tájékoztatója. Agroiinform Kiadó és Nyomda Kft., Budapest. 192-198. p. ISSN 1216-1179. 🌳

Gépesítési technikák és technológiák az energiaerdőkben

Jelenleg 160 mezőgazdasági gépek gyártásával foglalkozó cég működik Magyarországon, ezek 7000 embert foglalkoztatnak, mondta köszöntőjében Dr. Fekete Gyula, a MEGOSZ titkára. Prof. Dr. Horváth Béla, az OEE Gépesítési Szakosztályának elnöke hozzátette, hogy a 160 cégből kb. 15 gyárt erdészeti gépeket is. Az idei konferencia témáját az is indokolta, hogy megközelítettük a hagyományos erdőkből származó, energetikai célú „biomassza” kitermelésének felső határát. A tűzifa jelenleg a teljes kitermelés több mint fele (3,6 millió m³). A fakitermelési apadékok részbeni felhasználásával max. 20% növekedés érhető el. Ez azt jelenti, hogy alapvetően új források bevonása szükséges, ha teljesíteni akarjuk vállalkunkat: a megújuló energia arányának 14,6%-ra növelését 2020-ra. A célul kitűzött energia-növekmény csak az energetikai faültetvények szélesebb körű elterjesztése révén valósítható meg. Ehhez alapvető érdekünk korszerű termesztéstechnológiai eljárások kidolgozása, megfelelő gépek fejlesztése.

Iso Lajos, a SEFAG Zrt. erdőgazdálkodási osztályának előadója „Energiaerdőprojekt a SEFAG Zrt.-nél” címmel tartott előadást. A Lábodi Vadászterület kezelésében 3400 hektár mezőgazdasági művelési ágú terület van, jelentős része gyenge termőhelyi adottságú. A terület hasznosítására egy 2008-ban kiírt GOP-pályázat adott lehetőséget. A 200 millió Ft-os nagyságrendű projekt keretében 136 ha bruttó területen, 5 helyszínen, 5 hektáros parcellákban, négyszeres ismétlésben 6 fajtát, illetve fajtát hasonlítottak össze kedvezőtlen termőhelyi viszonyok között. Fő célkitűzésük az volt, hogy a veszteséges mezőgazdasági művelést gazdaságos tevékenységgel váltsák fel. A kutatás-fejlesztés eredményeképpen komplex technológiát dolgoztak ki. Az ültetvényeszerű termesztés folyamata a következő volt:

- bozótirtás;
- mélyforgatásos talaj-előkészítés talajfertőtlenítéssel (a talajfertőtlenítés oka a nagymérvű pajorkár);
- vadkárelhárító kerítés építése;
- dugványozás és ültetés (az akáccsemetét kézzel, a nyárdugványt Bagodi BUD-2 és Spapperi 200 dugványozógéppel ültették);

Az OEE Gépesítési Szakosztálya, együttműködve a Mezőgépgyártók Országos Szövetségével (MEGOSZ) Mezőgép Fórum címmel rendezett szakmai konferenciát 2013. május 24-én a Bábolnai Nemzetközi Gazdanapokon. A hagyományteremtő szándékkal szervezett rendezvény, amely az erdészeti gépesítési technikák és technológiák fejlesztésének témakörével kíván foglalkozni, az idén az energiaerdők gépesítési kérdéseire fókuszált.

- utómunkálatok (dugványok takarása tárcsával);
- ápolási munkák (tárcsázás, kapálás);
- betakarítás (két vegetációs időszakot követően);
- 30 ha-on (akác) kézi letermelés, kiközelítés 2 km-en belüli készletezéssel,
- 80 ha-on (nyárak) letermelés GBE adapterrel szerelt Claas Jaguar 850-nel;
- készletezés prizmákban.

További terveik között szerepel a minirotaációs ültetvények fenntartása (5–6 „aratást” terveznek), valamint hengeresfa-termelő ültetvények létesítése.

A Bagodi Mezőgép Kft.-t a cég ügyvezetője, Kaczor Sándor mutatta be. A mezőgazdasági, erdészeti, kertészeti és kommunális gépeket gyártó vállalkozás sikeres uniós pályázat támogatásával kezdett kutatás-fejlesztésbe a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézetével (Sopron), valamint a VM Mezőgazdasági Gépesítési Intézettel (Gödöllő) együttműködve. Sorfüggetlen, a 10 cm tőtmérő alatti fás állományok betakarítására alkalmas gép létrehozása volt a céljuk. Elkészült az igényeket kielégítő betakarítógép kísérleti változata, majd prototípusa, melynek már üzemi vizsgálatai is befejeződtek.

A betakarítógép működési elve az erdészeti vízszintes tengelyű szárzúzó és az

aprítógép összekapcsolásából ered. Vágószerkezete vízszintes tengelyű, lengőképes megoldású. A lengőképes vágószerkezet soros és szabálytalanul álló fás növényzet letermelésére egyaránt alkalmas, 10 cm-t meg nem haladó tőtmérőig. A menetirány szerint felfelé forgó vágódob alkalmas a korábban kézi vagy más eszközzel kitermelt, rendezetten földre fektetett faanyag felszedésére és továbbítására is. A korábbi kitermelések során visszamaradt tuskók nem károsítják. Kénést, hűtést, karbantartást vagy gyakori élezést nem igényel. A behordószerkezet csigás, behúzóhengeres rendszerű, mely a vágószerkezet által levágott vagy földről felszedett anyagot az aprítószerkezethez továbbítja. Az aprítószerkezet a gép haladási irányára merőleges tengelyű, dobos rendszerű, jó minőségű aprítékot készít bármilyen fafajú fás növényzet kitermelése során. A kidobószerkezet lapátos rendszerű. A hajtásrendszerben az erőgép TLT-jét kardántengely köti össze a három irányba osztó hajtóművel. Arról az egyik oldalon az aprítószerkezet aprítódobjának hajtása ékszíjhajtással, a másik oldalon a vágószerkezet tengelyének hajtása két szöghajtóművön, kardántengelyeken és

A BAG-1 betakarítógép

ékszíjhajtáson keresztül történik. A hajtómű középső kimenő tengelyéhez a kidobószerkezet lapátos ventilátorának tengelye kapcsolódik. A behordószerkezet behúzó hegereit hidromotorok hajtják.

A betakarítógép nagy teljesítményű, univerzális traktorok szabványos hárompont-függesztő berendezéséhez csatlakoztatható. Mivel az energetikai

célú állományokat télen kell betakarítani, a mezőgazdaságban alkalmazott, meglévő traktorokhoz kapcsolva a gépet, alacsony beruházási költséggel alakítható ki a biomassa betakarítására alkalmas gépcsoport, anélkül növelve az erőgép éves kihasználtságát, hogy akadályoznánk a mezőgazdasági munkák elvégzését.

A BAG-1 betakarítógép a 2013. évi Bábolnai Nemzetközi Gazdanapokon különdíjat kapott.

Prof. Dr. Horváth Béla az ERFARET keretében folyó erdészeti gépesítés-fejlesztésekről beszélt. A NymE-ERFARET (Nyugat-magyarországi Egyetem Erdő- és Fahasznosítási Tudásközpont) 2004-ben jött létre. A 2008-ban megnyert projekt keretében lehetőség adódott a kutatás-fejlesztési tevékenység folytatására. A 10 részprojekt közül egy foglalkozik erdészeti gépfejlesztésekkel. A „Faenergetikai és erdővédelmi gépesítés fejlesztések” című részprojekt során a következő fejlesztések valósultak meg különböző együttműködő partnerekkel:

- forgókaros injektálógép fejlesztése (NYÍRERDŐ Zrt., Huniper Kft.);
- erdészeti többcélú (gyűjtő, aprító, tömörítő) kihordó fejlesztése (IKR Zrt.);

- vágástéren visszamaradt áganyagot összegyűjtő berendezés fejlesztése (KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt., Kiskunsági Erdőgép Kft.);
- erdőt kémélő közelítőgép fejlesztése (HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt.).

Ezek közül a mozgó rakoncás kivitelű erdészeti kihordó (BPT-10MOZ típus) a 2012. évi Bábolnai Nemzetközi Gazdanapokon különdíjat, a 2013. évi AGROMashEX-PO szakmai kiállítás és Agrárgép-show-n pedig Hazai Termékfejlesztési Díjat kapott, ahogy erről korábban az Erdészeti Lapok is hírt adott.

Utolsó előadóként – *Gubacsi Imre*, az Omikron Kft. igazgatójának távollétében – *Dr. Fekete Gyula* foglalta össze a „Kamera képalkotással vezérelt kultivátor soron tartó rendszer fejlesztése” során elért eddigi eredményeket. Az Omikron Kft. hatsoros kultivátorát fejlesztették tovább, kamerával látták el. A fotoanalitika alkalmazásával egy program értékeli a kamera által továbbított képet, és hidraulikus munkahengerekkel a szükséges

MEGOSZ díjátadó

mértékben elmozdítja (menetirányhoz képest keresztben) a kultivátor kapát, így védve a sorokat a véletlen kivágástól. A prototípus üzemi vizsgálatai megtörténtek, már 100 ha-t teljesített.

Az előadásokat követően a MEGOSZ díjátadójára került sor, ahol az NymE-ERFARET Nonprofit Kft. az Erdészeti többcélú kihordó fejlesztéséért a szervezet elismerő oklevelét kapta.

Az előadások megerősítették, hogy a drága külföldi gyártmányok mellett ma már rendelkezésre állnak jóval olcsóbb, hazai fejlesztésű és gyártású gépek, az energiaerdők kezeléséhez.

Major Tamás

szakosztály-titkár

OEE Gépesítési Szakosztály

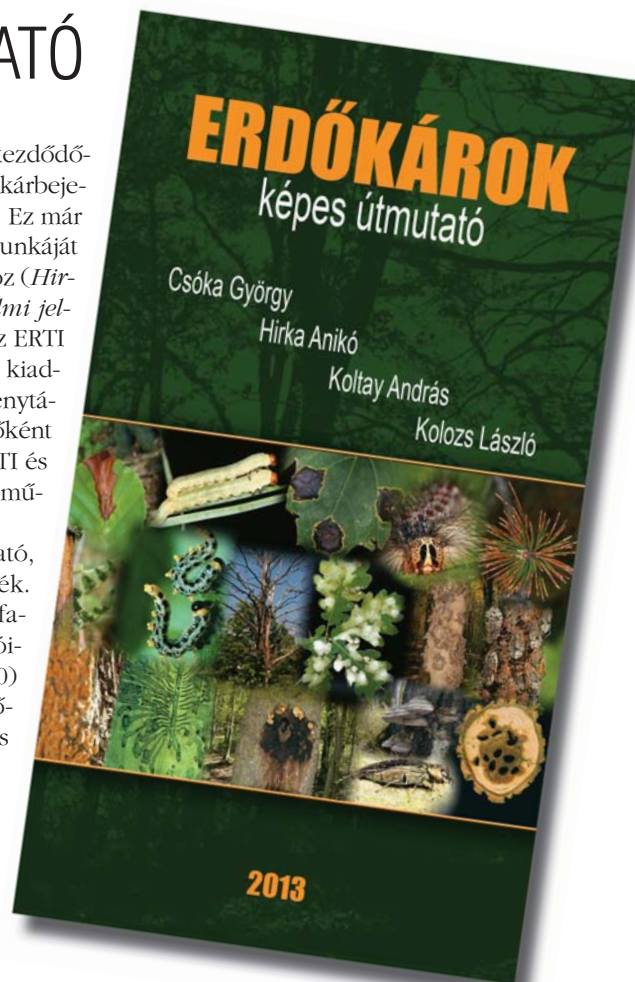
ERDŐKÁROK – KÉPES ÚTMUTATÓ

Az Erdővédelmi Figyelő-Jelzőszolgálat kárbejelentő modulját 2012-től kezdődően felváltotta az Országos Erdőkár Nyilvántartási Rendszer (OENYR). A kárbejelentések tartalma és formai elvárásai ugyancsak számottevően változtak. Ez már önmagában is szükségessé tette, hogy a kárjelentésekre kötelezettek munkáját segítő új útmutató és kódjegyzék készüljön. A korábbi segédanyaghoz (*Hirka A. és Csóka Gy. 2006: Képes útmutató és kódjegyzék – az erdővédelmi jelzőlapok kitöltéséhez*) képest jelentősen kibővült szakmai tartalommal, az ERTI és a NÉBIH Erdészeti Igazgatóság közös kiadásában jelent meg az újabb kiadvány *Erdőkárok – képes útmutató* címmel (223 oldal, 125x215mm, keménytáblás kötés ISBN 978-963-7349-37-9). A könyvet négyen jegyzik szerzőként (*Csóka György, Hirka Anikó, Koltay András és Kolozs László*), de az ERTI és a NÉBIH Erdészeti Igazgatóságának számos további szakembere is közreműködött az elkészítésében. A borítóterv *Szőcs Levente* (ERTI) munkája.

Az első fejezetben található a kárjelentések kitöltését segítő útmutató, részletes tartalmi és formai előírásokkal, az utolsóban pedig a kódjegyzék. A kettő között helyezkedik el az igazi „színes” rész, ahol 166 oldalon, fajonkénti bontásban találjuk meg a jellemző kárképeket, illetve okozóikat. A tömör leírások mellett színes képek (a könyvben több mint 650) könnyítik a kárformák azonosítását. Az erdészek mellett vélhetően erdőjárók, biológusok és növényvédelmi szakemberek, kertészek számára is hasznos lehet a kiadvány.

A kiadványt az Országos Erdőkár Nyilvántartási Rendszer keretében bejelentőt küldő jogosult erdészeti szakszemélyzet (a készlet erejéig) ingyenesen szerezheti be. Az átvételről részletes információ érhető el a NÉBIH honlapján.

Az ERTI Erdővédelmi Osztálya és a NÉBIH Erdészeti Igazgatósága

Felkészülni, vigyázz, kész, STIHL!

Országos vetélkedő, ahol csak győztesek vannak

Fontos mérföldkőhöz érkezett az Andreas Stihl Kft. A hagyományos STIHL Országos Fakitermelő Bajnokság résztvevő csapatait ettől az évtől kezdve öt, az egész országra kiterjedő regionális bajnokságon győztes brigádok adják majd. Nemes kezdeményezés, amely ma már túlmutat egy egyszerű favágó versenyen. A hungarikumnak is nevezhető kezdeményezésről beszélgetünk Bakon Gáborral, a Stihl magyarországi leányvállalatának igazgatójával.

B.G.: Valóban hungarikumról beszélhetünk, hiszen a szakmai berkekben köztudott, két évenként, az IALC által megrendezett fakitermelő világbajnokság versenyfilozófiájától több fontos részletben eltérő megmérettetéseket rendezünk a magyar favágóknak immár 13 éve. A cél nálunk mindenekelőtt a biztonságos munkavégzés a napi rutinfeladatok során.

Az erdőgazdasági részvénytársaságok megalakulásával az erdei munkásokat – akik addig mint alkalmazottak dolgoztak – „kiszervezték”. A fakitermelők vállalkozókként folytatták egyáltalán nem veszélytelen munkájukat. Ettől kezdve ritkaságszámba ment a védőruha, a védősisak, a védőital és egyéb, a személyi sérülések, károsodások esélyét csökkentő szolgáltatás.

Néhány kivételtől eltekintve a fakitermelő brigádok felszereltsége és felkészültsége nem megfelelő.

A vállalkozó olykor képzetlen embereket alkalmaz. További problémát jelent, hogy bár a megbízó előzetesen egyértelműen rögzíti a munkavégzés követelményeit, a terepen sokszor sisak nélkül, tornacipőben és vágásbiztosnak egyáltalán nem mondható nadrágban serénykednek a fakitermelők. Nincsenek tudatában, hogy mit kockáztatnak. Évről évre történnek balesetek, amelyek védőfelszerelés használatával elkerülhetők lettek volna.

E.L.: Kétségtelen, hogy nagyon felkészületlenül végezték munkájukat.

B.G.: Cégünk felismerte, hogy jóval többet kell tennünk annál, hogy a motorfűrészeket és a működtetésükhöz szükséges eszközöket forgalmazzuk. A jelenleg működő közel 300 STIHL-szakkereskedésben és 140 szakszervízben a vásárlásnál adott szaktanácsok fontosak, de nem elegendők.

A STIHL küldetéstudatává vált a fakitermelés veszélyes munkáját végző emberek biztonsága. Az erdőgazdasági részvénytársaságok támogatásával, velük közösen több mint öt éve szervezett országjáró rendezvényeinken felvilágosító, oktató, továbbképző tanfolyamokat szerveztünk. Ezekben a kurzusokon nemcsak az állami erdőkben tevékenykedő, hanem a magánerdőkben dolgozó vállalkozók is térítés nélkül vehetnek részt. Ilyenkor a résztvevők megismerkedhetnek a munkájukhoz elengedhetetlenül szükséges védőruházattal, védőfelszereléssel is. Az ilyen oktatásokon olykor 50-60 fakitermelő is részt vesz. Némelyik, az ügy iránt elhivatottabb erdőgazdaság tanpályát is épített, ahol meg lehet ismerni és gyakorolni a terepi feladatokat, amely gazdasági érdekük is egyben.

E.L.: Ez nagyon fontos lépés. Mit terveztek a jövőben?

B.G.: Biztató, és egyben megnyugtató, hogy a Magyar Fejlesztési Bank figyelemmel kíséri rendezvényeinket. Felismerte a kezdeményezés fontosságát és azt, hogy a dolgozók biztonsága érdekében kifejtett tevékenységünk nem csupán marketing, hanem valós társadalmi kötelezettségvállalás. Ezt a feladatot helyettünk nem végzi el senki. Ez a munka valódi innováció, „képesség az új helyzetekben való eligazodásra, a megszokott cselekvések, megtanult ismeretek átalakítása révén”.

Az idén 12. alkalommal kerül megrendezésre Bükkzsércen a STIHL Országos Fakitermelő Bajnokság. A versenysorozat során a regionális elődöntők győztesei indulási jogot szereztek az országos döntőre. Az öt regionális versenyt erdőgazdasági részvénytársaságok, szakiskolák, fakitermelő vállalkozók és szakkereskedők szervezik iránymutatásaink alapján, változó szereposztásban, nagy szakmai hozzáértéssel és még nagyobb lelkesedéssel. Ezúton is köszönjük, hogy az ügy mellé álltak, nélkülük aligha valósulhatott volna meg ez a rendezvénysorozat!

Mint említettem, a bajnokság versenyszabályzata részben eltér a világbajnokság szabályrendszerétől, ezért mi saját versenyszabályokat alkottunk. Például nálunk van hosszító, tűzfahasító, sarangoló versenyfeladat és a gallyazás művelete is életszerűbb. A lényeg, hogy a részt-

vevők a terepen is rutinszerűen és egyben biztonságosan végezzék a bajnokságra begyakorolt mozdulatokat. Az idő szerepe versenyünkön másodlagos, aki vét a biztonsági szabályok ellen, annak nem sok esélye marad dobogóra jutni.

Mindenki győztesnek érezheti magát, hiszen az indulók valamennyien védőfelszerelést tartalmazó csomagot kapnak ajándékba már az induláskor. A versenyen dobogós helyezést elérők komoly díjazásban részesülnek. Az a fontos, hogy valamennyi résztvevő érezze: értük van az egész.

E.L.: Az összetartozás lényeges szempont.

B.G.: Az évenként partnereinknek megrendezett családi nap is összekovácsolja a STIHL csapatát. Mert végül is a STIHL egy családi vállalkozás, amely a minőség elsődlegességét szem előtt tartva vált világcéggé. Természetesen a gépek, a termékek minősége csak akkor érvényesül, ha az kezelőjének tudásával, gyakorlatával párosul. És még valami.

Ezek a versenyszerű összejevetelek teljesen szektorsemlegesek. Mert szívesen fogadjuk az állami erdőkben dolgozókat, a magánerdőkben foglalatostkodó fakitermelőket, az iskolákban tanuló diákokat, a katasztrófavédelemben olykor motorfűrész használni kénytelen szakembereket.

Aki már versenyzőként vagy nézőként jelen volt egy ilyen megmérettetésen, az tudja, hogy a látszólag vére menő küzdelemnél fontosabb az összetartozás, a jókedv és a balesetmentes versenyzés. No, és a verseny utáni tanulságok.

Reméljük, hogy az augusztus végén Bükkzsércen, a XII. STIHL Országos Fakitermelő Bajnokságon indulók is valamennyien így gondolják.

E.L.: További sok sikert kívánok.

Pápai Gábor

Kettős szakosztályalkalom az Északerdőnél

Folytatva a korábbi együttműködést, 2013. május 13-14-én közös szakosztályrendezvényt tartott az Erdők a közjóért és a Közönségkapcsolatok Szakosztály az Északerdő Zrt. működési körletében.

Az első program az Aggteleki-cseppkőbarlang meglátogatása volt. Az esős idő elől a mintegy negyven fős társaság a „fedett” bemutatóhelyre húzódott, ahol szakértő vezető kalauzolásával gyönyörködhattünk a szebbnél szebb és különleges képződményekben.

A Közönségkapcsolatok Szakosztályhoz ezúttal is csatlakozott három újságíró, *Czifra Szilvia* kiemelt szerkesztő és *P. Kiss Zsuzsa* szerkesztőriporter a Kossuth Rádiótól, valamint *Rozsnyai Aladár* tévés operatőr-szerkesztő.

Utunk következő állomása a Szelcepusztai Vadászház és a Borz-alom Erdészeti Erdei Iskola volt. Ott *Megyeri Ákos* erdészeti igazgató tájékoztatót a körzetében zajló munkáról, a közjóléti tevékenységről.

Aznap este a Fónagysági Bagoly-vár Erdészeti Erdei Iskolában zárult a programunk. Ott *Bozsó Gyula*, a társaság műszaki osztályának vezetője tartott vetítettképes előadást az Északerdő Zrt. kiterjedt közjóléti feladatairól, erdei vasútjainak és erdei iskoláinak működéséről. Elmondta, hogy 2012-ben a társaság által működtetett két erdei vasútnak több mint negyedmillió látogatója volt. A négy erdei iskolán kívül két erdészeti múzeumot és egy ökoturisztikai központot is működtet a cég. Ezeken kívül fejlett rekreációs infrastruktúrát találhatunk a működési körletükben. Mindezek a szolgáltatások évente közel másfél millió látogatót vonzanak. A „Kiváló Európai Úti Cél” programban a Kelet-Bükk és Lillafüred régióval sikeresen pályázott a társaság. A Lillafüredi Állami Erdei Vasút vonalas létesítményként számos olyan civil turisztikai láttnivalót is érint, amelyekkel igazán színvonalas kiránduló program ajánlható. Az elmúlt

Az aggteleki cseppkőbarlang bejáratánál

időszakban két pályázattal komoly fejlesztéseket hajtottak végre a Lillafüredi Állami Erdei Vasútnál: kialakították a Lillafüredi Ökoturisztikai Központot, illetve üzembe állították egy hibrid üzemű, dízelelektromos mozdonyt.

A következő napon Miskolcon, a társaság központjában sajtóreggelivel folytatódott a program. A megyei és országos médiumok képviselői szép számban jelentek meg a háttérbeszélgetésen, ahol *Zay Adorján* vezérigazgató röviden tájékoztatót a társaságról, majd *Rencsiné Ágh Márta* osztályvezető adott számot a kommunikációs tevékenységükről. Ez utóbbit hatékonyan segíti ettől az évtől kezdve szakosztály-tagtársunk, *Vereb*

amelynek tevékenységét vezetője *Molnár Nikolett* mutatta be.

A záróesemény a Közönségkapcsolatok Szakosztály ülése volt, ahol egyebek között szó esett a jövőre esedékes tízéves jubileum emlékeztetéssel tételéről – konferenciával és kiadvánnyal. További terveink között szerepel – *Iványi Ákos*, a KÁEG kommunikációs munkatársa javaslatára – egy tájékoztató füzet megjelentetése az erdővel és az erdészettel kapcsolatos tévhitek cáfolatára és a tények bemutatására. Ez alkalommal jelentette be *dr. Marosi György*, a Tanúsítási Rendszerek Szakosztály elnöke, hogy csatlakozni kívánnak a Közönségkapcsolatok szakosztályhoz. A szándékot a tagságunk jelen lévő tagjai egyhangúan támogatták. *Fácányi Ödön* kolléga tájékoztatása nyomán beszéltünk arról is, hogy a Magyar Újságíró Szövetség kebelében működött erdészeti, természetvédelmi és vadászati szakosztály szakemberei a szükséges formák teljesítésekor kapjanak lehetőséget a szakmai és szervezeti munkára a szakosztályunkban.

A Közönségkapcsolatok Szakosztály következő találkozója az Erdők Hete őszi rendezvényének keretében, Kecskeméten kerül sor.

Zétényi Zoltán

szakosztály elnök, OEE Közönségkapcsolatok Szakosztály

István, akit ezúttal mutattak be az újságíróknak. Azt követően *Lomniczi Gergely* főtitkár, szakosztály-tagtársunk ismertette az Országos Erdészeti Egyesület tevékenységét, majd *Dobó István* szakosztályelnök engedett bepillantást az Erdők a közjóért Szakosztály működésébe, céljaiba. A tájékoztató résztvevői megkapták a több mint negyvenéves szakosztály tevékenységét bemutató könyvet. Végül *Zétényi Zoltán* foglalta össze az erdészeti kommunikáció terén az elmúlt két évtizedben történeteket.

Utunk utolsó állomása a néhány éve átadott Csanyiki Erdei Iskola volt,

Történelmi múltú fák nyomában Lengyelországban

ECTF kongresszus és találkozó — 2013. június 14–16.

A European Champions Trees Forum (ECTF — az európai öreg, nagy és figyelemreméltó történelmi múlttal rendelkező fák után kutató és azokat lajstromozó fórum) idén Lengyelországban, az európai síkságot korábban borító óriási erdőség egyetlen máig fennmaradt darabjának területén tartotta 2013. évi találkozóját és kongresszusát, a Lengyel Dendrológiai Társaság (Polskie Towarzystwo Dendrologiczne) és Piotr Krasinski szervezésében.

A résztvevők 2013. június 14-én találkoztak Varsóban, Lengyelország főnixmadárként poraiból feltámadt, csodaszép, mindenapjait lüktető világvárosként élő fővárosában. Onnan négyórás autóbusszos utazással jutottunk el a Białowieża (Białowieska)-ban lévő „Wejmutka” Biodiverzitás Akadémiára. Az érkezési nap további részében „üdvözlő fogadás” alapozta meg a jó hangulatot, ahol azokkal is összeismerkedhettünk, akik az eddigi találkozókon nem vettek részt.

A fórumra nyolc országból húszan érkeztek. Magyarországról Dr. Pósfai György, a „Dendrománia” adatbázis tulajdonosa és építője, valamint a magam, mint a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának Növényteni és Természetvédelmi Intézetében, Prof. dr. Bartha Dénes vezetésével 1994-ben létrehozott és folyamatosan működtetett adatbázis képviselője vett részt a rendezvényen.

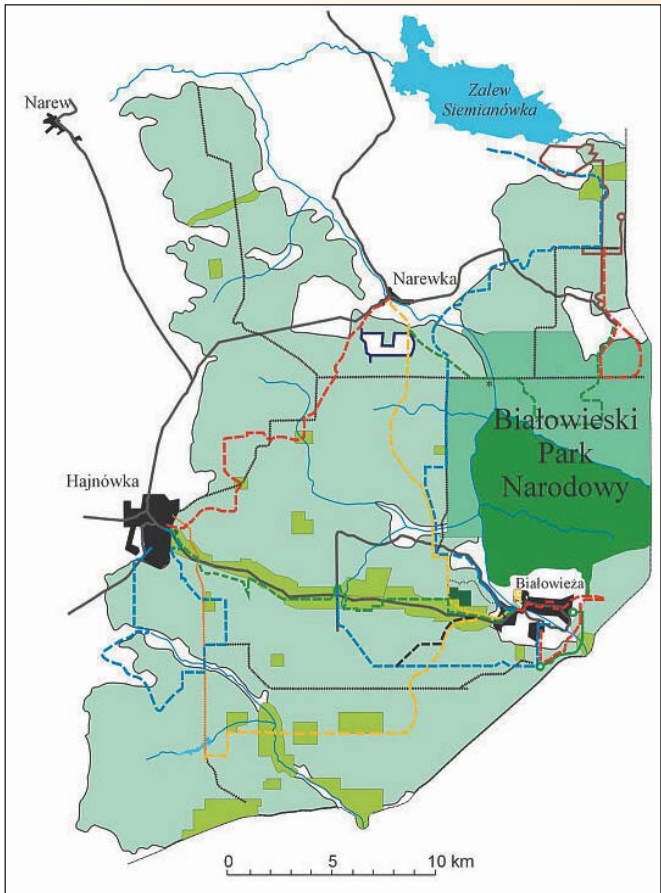
A kongresszus programja 2013. június 15-én nemzeti beszámolókkal kezdődött. A magyar nemzeti beszámolót Dr. Pósfai György prezentálta.

A beszámolókat követően szombat délután a Białowieża (Białowieska) Nemzeti Parkban 18 km-es túrán vettünk részt, amit Arek Szymura (Nature Tours „Pygm Owl”, Białowieża), az őserdő flórájának, faunájának és ökológiájának nagy tudású etológus ismerője vezetett.

Ezt követően kora este még három szakmai előadás hangzott el. Rob McBride Angliából a Shropshire-i figyelemre méltó fákról, Jaromira Dreslerová, Hana Rombousková és Luboš Uradnicek a csehországi monumentális fákról, míg Bernabé és José Moya, ill. César-Javier Palacios Spanyolországból, a legnagyobb és legöregebb mediterrán térségi faegyedekről, fapéldányokról beszéltek.

Az ECTF kongresszus résztvevői a Białowieża erdőben, Arek Szymura túravezetővel

Białowieża Nemzeti Park (Białowieski Park Narodowy)

A kongresszus második napja plenáris üléssel kezdődött, melyen az ECTF Európai Unió fejlesztése volt a téma. A „Trees for People” (Fák az Emberért) elnevezésű projekt kidolgozására és az Unió támogatás reményében tervezett brüsszeli bemutatására hét fős munkacsoport alakult. Tagjai az önkéntes jelentkezés és szavazás által Gordon Mackenthun (Németország), Ralf Tegeler (Németország), Rob McBride (Anglia), Marc Meyer (Belgium), Roel Jacobs (Belgium), Lubos Uradnicek (Csehország) és Jaromira Dreslerova (Csehország) lettek.

A találkozóhoz helyszínt adó Białowieżai erdő Lengyelország északkeleti részén fekszik, teljes területe 150 000 ha, amiből 62 500 ha Lengyelországban, 87 500 ha pedig Fehéroroszországban terül el. Az erdőtömb két országba eső részét a Fehéroroszország határán még mindig létező „vasfüggöny” választja szét. A terület 1979 óta UNESCO Világörökségi helyszín. Białowieża jelentése fehér torony, ami abból eredeztethető, hogy a sűrű, sötét erdőszéleken fehér nyírfából készítették régen a vadászhelyeket. Az eredeti lengyel elnevezése is erre utal, a „fehér tornyok erdeje”.

A Białowieża Nemzeti Park a Białowieża erdő központi részét fedi le. Története 1921-ben kezdődött, amikor a védett erdő magterületét létrehozták. A „Reserve” erdőből 1932-ben alakították ki a Białowieża Nemzeti Parkot. A történelem vi-

harai után 1947-ben újra Białowieża Nemzeti Parkká nyilvánították, s azóta is ezen a néven létezik és működik.

A nemzeti parki erdőterületből 5725,75 ha szigorúan védett, 4438,20 ha ún. aktív védetség alatt áll, míg fennmaradó 353,32 ha a tájképi védetséget szolgálja. 3224,26 ha puffer zóna veszi körül, amit a Białowieża erdő már kezelt részéből alakítottak ki, és ahol többek között vadászterületeket is tartanak. A Białowieża Nemzeti Park működési területéhez tartozik a Białowieża Pusztai erdővel nem borított része is.

Ennek az erdőtájnak mélyre nyúló történelmi múltja és misztikus aurája van. Az erdő fái hosszú időn keresztül nyújtottak menekülési és tartózkodási helyet olyanoknak, akiket valamilyen politikai okból üldöztek. Központi szerepet tölt be a nagy lengyel író, Adam Mickiewicz (1798–1855) 1834-ben íródott Pan Tadeusz című nemzeti regényében is. A cselekmény az erdő tisztásain játszódik, amiket a korai kiadású kötetek illusztráció is tökéletesen ábrázolnak. Hosszú ideig a lengyel királyok és az orosz cárok vadászterülete is volt. Az 1930-as években még Herman Göringet is magával ragadta ez az erdő, aki mint Birodalmi Vadászmeister (Reichsjägermeister) sűrűn vadászott erre. 1939-ben a Lengyelországot lerohanó német hadsereg gyorsan elhaladt e táj mellett. Miközben a helyi emberekkel kegyetlenül bántak, az erdőt védett, „szent erdőnek” tekintették. Eközben partizánok és zsidó menekültek próbálták életben maradni a rengeteg mélyén.

A Białowieża Nemzeti Park védi az európai síkság utolsó, legjobban megőrzött természetes őserdő jellegű erdőmaradványát, mely az évszázadok, évezredek óta e tájat borító lombhullató és fenyő fajokból alkotott eredeti elegyes erdőállományból maradt fenn. A Białowieża Nemzeti Park legfőbb jellegzetessége a nagyfokú biodiverzitás. 809 edényes növényfaj, több mint 3000 alacsonyabb rendű faj, rengeteg gombafaj, csaknem 200 mohafaj és 283 zuzmófaj talál itt magának élőhelyet. A gerinctelen állatfajok száma meghaladja a 8000-et és csaknem 120 fészkelő madárfaj és 52 emlősfaj él még a parkban. Az őserdő állományára jellemző a bomlás különböző stádiumaiban lévő holtfa nagy mennyisége és az ilyen jellegű természetes erdőkben megszokott fajok jelenléte. A legnagyobb törzsszámmal jelenlévő fajok a *Quercus robur*, a *Tilia cordata* és a *Carpinus betulus*, de jelentős mértékben jelen van az *Acer platanoides*, a *Picea abies*, a *Fraxinus excelsior*, a *Betula pen-*

Egy „champion” tölgy a Białowieża erdőből

dula, a *Populus tremula* és a *Salix caprea* is. Rajtuk kívül további 21 faj lelhető fel. Az erdő a *Picea abies* és a *Quercus robur* elterjedési területének határán fekszik. *Fagus* és *Hedera* fajokat azonban nem találunk, mivel Białowieża az elterjedési területükön kívülre esik.

Az őserdő egyik fő jellemzője, hogy az emberi beavatkozás mértéke a lehető legkisebb. A múltban előfordultak ugyan nagy kiterjedésű fakivágások (pl. a Brit Fűrészáru Társaság által az 1920-as években), de mesterséges erdőfelújítás sohasem történt, s természetesen a fakivágás manapság is tilos. Az erdőbe motoros járművel nem szabad behajtani, így benne csak gyalog és lovaskocsival közlekedhetünk. A különleges védetséget az is jól jelzi, még kutató sem tölthet el egyetlen egy éjszakát sem a védett zónában.

Ha egy fa útra dől, akkor azt kézzel darabolják fel, s húzzák az út oldalára.

Amennyiben az erdőállapot abiotikus, vagy biotikus természeti hatások következtében változik, azt nem tekintik természeti károkozásnak, csupán természetes környezeti hatásnak.

A szigorúan védett zóna különösen gazdag táperezű talajjal rendelkezik, így az erdő fainak kétharmadát lombhullató fajok adják, s csak a fennmaradó egyharmad tűlevelű. A faegyedek a rájuk jellemzőnél magasabbra nőnek. Például a *Salix caprea*, ami általában cserje méretű, akár a 30 m magasságot is elérheti. Az erdőben látható 15 méter magas *Sorbus aucuparia* és 32 méter magas *Ulmus glabra* is. Hatalmas tölgyeket is fellelhetünk, amiket a lengyel királyokról nevet adva, Nemzeti Emlékműnek tekintenek. Az erdőben található egy híres *Fraxinus* példány is, aminek a magasságát 42–43 méterre becsülik. Annak ellenére, hogy ilyen méretes fák jellemzik az erdőt, az erdőkép nagyon egyenletes növekedést és fedettséget mutat. Olyan erdő benyomását kelti, ahol nincsenek jól látható tájképi jellegzetességek, így az ember nagyon könnyen eltévedhet. Itt-ott gátakat építenek a hódok, s az ezek nyomán összegyűlő vízben álló fák lassan elpusztulnak. Sokkal több álló vagy már ledől holtfa (20% arányban) található, mint a kezelt erdőterületeken. A fák minden elképzelhető növekedési és szétesési fázisban megtalálhatók. Ez hatalmas biopotenciált jelent az erdőben élő nagyszámú gerinctelen (10 000 faj) állatok és gombák (4 000–5 000 faj) számára. Még felületes pillantásra is legalább egy tucat különböző gombafajnak ad termőhelyet egyetlen méternyi holtfa-anyag. A kidőlő fák után visszamaradó különböző nagyságú lécek pedig kiváló teret adnak az erdő természetes felújulására. A tölgy felújításához elegendő, ha egy hektáron 30 éven belül csak egyetlen csemete marad meg, ami meglepően alacsony arány.

Az erdő mély csendjét csupán a madarak éneke töri meg, különösen a fakopáncsoké. A fák kérgébe rakott, beszűrt fenyőtobozok jelzik a jelenlétüket, amiket a fakopáncsok tesznek oda, hogy jobban ki tudják verni belőlük a magokat. Ugyanitt él az európai bölény (*Bison bonasus*) egyik utolsó természetes állománya is. Ezt a fajt 1929-ben telepítették vissza, azt követően, hogy az első világháborúban éhező katonák kiirtották az állományt. Az erdőben ezenkívül hiúzok, farkasok, jávorszarvasok, őzek és sok más emlős is menedékre lel.

Kovács Miklós

intézeti munkatárs, NymE EMK NTI

Európai bölény (*Bison bonasus*) a Białowieża erdőben

XXIX. Kárpát-medencei Magyar Erdészdiák Találkozó és Tanulmányút

Idén tavasszal ismét megrendezésre került április 8. és 14. között a XXIX. Kárpát-medencei Magyar Erdészdiák Találkozó és Tanulmányút, melyen Dél-Dunántúl erdészeti tájait vettük célba.

Nyolc hónap után Nagykanizsán találkoztunk újra székely diáktársainkkal, ahonnan a baráti öleléseket követően a Zalai megyei Csömödre indultunk elfoglalni a szállásunkat. A hosszas esti élménybeszámolók után másnap kissé megtörve indult el a társaság egy szűkárósított lucfenyves harveszteres kitermeléséhez *Molnár Attila* fahasználati műszaki vezető és *Gyergyák Lajos* erdőművelési ágazatvezető irányításával. Ezután egy ősbükköst csodálhattunk meg, ami előtt megismertettek velünk egy lékes felújítógást is.

A budafai vadászházban vendéglátóink finom gulyáslevesrel vártak minket, ami után mindenki megnyalta a tíz ujját. Ebéd utáni sziesztaként bejártuk a budafai arborétumot és megismerkedhettünk sokszínű növényvilágával. Délután pedig elsétáltunk a szállásunkhoz közeli II. világháborús bunkerekhez.

A második napon került sor a találkozó hivatalos nyitóestjére, amikor is a himnuszok elnéklése után bemutatkoztak az új résztvevők. A nótázással megkoronázott este után, másnap reggel továbbindultunk a HM Kaszó Zrt. központjába. Vendéglátóink már terepijárokkal vártak, és gyors pakolás után kivitték minket a közelben található Kuvölgyi halastóhoz. Ott *Febér Zsuzsanna* kerületvezető erdész vezetésével körbejártuk a tó körül álló KST állományokat, és megismerkedtünk a tó kialakulásának a történetével is. Visszaérve a rövid sétából, éppen szűrték le az alaplevet a filagória mellett. A látvány és a finom illatok mindannyiunk nyáleválasztását beindította. Elmondhatjuk, hogy nem hiába volt a pavlovi reflex, vendéglátóink nagyszerű halászlével leptek meg minket.

Délután továbbindultunk a kaszópusztai kisvasúthoz, ahonnan a Baláta-tó felé utaztunk. Útközben *Melegh Zsolt* és *Sashalmi Miklós* kerületvezető erdészek tartottak előadást az időszakos növényvédelmi problémákról, amelyek megnehezítik az erdősítések sikeres véghezvitelét. Kiemelten rámutattak egy kocsányos tölgy makkvetésben okozott jelentős borzálkára, ami nem

csak nekünk, de a helyi erdészeknek is újdonság volt. A második megállónál a Baláta-tó kialakulásáról és növényvilágáról kaptunk részletes beszámolót *Horváth Ferenc* idegenvezetőtől.

A harmadik este a jó adag pörkölt és egy korsó sör elfogyasztása után korán nyugovóra tért a társaság. Reggel rövid utazással érkeztünk Somogyszobra, ahol a SEFAG Zrt. erdőművelőjével, *Tímár Józseffel* találkoztunk. Első állomásunkon egy kocsányos tölgy erdőtelepítést mutatott meg nekünk, miközben elmesélte az erdőgazdaság történetét is. Rövid idő múltán már friss pogácsánkat fogyasztottuk a Lábodi Vadászterület központjában, ahol *Horváth Mibály* erdészeti igazgató tartott előadást az erdészeti munkájáról. Az ország egyetlen vadászterületének jellemzője, hogy 12 ezer hektár kezelt erdőterület mellett a vadgazdálkodással érintett terület 58 ezer hektár.

A nap további részében *Ács Kornél* fővadász mutatta be az erdészeti vadgazdálkodási tevékenységeit, majd segítségével mi is gyakorolhattuk a trófeabírálatot a nagysalléri vadászháznál. Délután szállásunkhoz utaztunk, a Sziágyi Erdei Iskolához. Ott az erdei iskola vezetője, *Jákliné Mibály Bernadett* mondta el a fontosabb tudnivalókat, például hogy az erdei iskola évente 1500 diákot fogad szerte az országból. Majd a SEFAG Zrt. Erdészeti politikai Osztályának osztályvezető-helyettese, *Dr. Takács László* vezette le nekünk részletesen az erdőgazdaság felépítését, munkáját. Délután a készülő dämpörkölt mellett beszélgettünk vendéglátóinkkal. Az este hagyományainkhoz híven selmeci nótákat intonálva koronáztuk meg a napot.

Másnap reggel a búcsú után Szentlőrinc fele vettük az irányt, ahonnan a Mecsekerdő Zrt. erdőművelési ágazatvezetőjével, *Horváth Péter Brunóval* indultunk tovább a közelben magasló Jakabhegyre. Ott találkoztunk az Árpádtetői Erdészeti igazgatójával, *Hobn Miklóssal*, aki az erdészeti erdő- és vadgazdálkodási tevékenységeiről beszélt. Körünkben köszönthettük még *Kárpáti Gábor* régészt is. Jóvóltából tudtuk meg, hogy a hegytetőn fekszik Közép-Európa legnagyobb őskori földvárja. Ezen kívül láthattunk egy halomsír-mezőt is, és egy pálos kolostor romjait, majd megcsodálhattuk a kilátást a Zsongor-kőről.

Lemászva a hegyről, Bakonyán néztük meg a folyamatos erdőborítás kezelési módszereit kocsánytalantölgy-állományban. Ezután a Szigetvári Erdészeti területére, még pontosabban Almamelékre indultunk, ahol az erdészeti igazgatója, *Sajgó Ferenc* és *Schneidler Viktor* erdőgondnok beszélt a környék erdőgazdálkodásáról, majd természetes felújítást nézhettünk meg egy ezüsthársas bükkösben. A vadgazdálkodásról *Tibanyi Attila* fővadász számolt be, és az ő révén tudhattunk meg részleteket a zárttéri vadtartásról a sasréti vaddisznós-kertben, amelynek területe 400 hektár és évente nagyjából 100 disznót ejtenek el benne. Ezután a Kikerics Erdei Iskolát látogattuk meg, mely egyben aznap szálaláshelyünket is jelentette. Később végigsétáltunk a szomszédos „ősbükkösön” is. Az este folyamán a határon túl ragadt társaink tiszteletbeli székelyekké avatták az új soproni résztvevőket, ami még szorosabbá tette a köteléket a hallgatók között, és természetesen másnapra táskás szemeket is eredményezett.

A hatodik nap reggelén hosszú út állt előttünk, mivel a Gemenc Zrt. Pandúri Erdészetéhez tartozó Karapancsai Majorságot vettük célul. Kísérőink, Szabó Balázs fahasználati ágazatvezető volt, és két korábbi „brassó-sopronos”, nevezetesen Badari Tibor művelési ágazatvezető és Drótos Erika gyakornok, akik a szakmai program keretében beszéltek a majorság történetéről és épületeiről, illetve az erdészet területén folyó erdő- és vadgazdálkodásról. Megtekinthettük a Nagykastélyt, illetve a Kiskastélyt is, ahol megcsodálhattuk a korábban még világrekorder gím-bika-trófeák másolatait. Délután szállásunkra indultunk a Szekszárdi Erdészet területén álló Pörbolyi Ökoturisztikai Központba.

Az utolsó napon Kovács Gábor erdészvezetővel, Lőrincz Sándor fővadászzal ismerkedhettünk meg és ismét egy korábbi „brassó-sopronost” köszönthettünk körükben Mézes Gergely gyakornok személyében. Először megtekinthettünk legalább egy tucatnyi hullajtott gím-bika-agancsot, aminek következtében nyomban megindult a székelyek szakmai vitája az egyedek koráról. A szombati nap szakmai programja a hullámtéri erdő- és vadgazdálkodásról szólt, emellett betekintést

nyerhettünk egy halászlát és egy méhészeti múzeumba is. Megismerkedhettünk a dunai halászok eszközeivel és munkájával, illetve a méhészsaknába is bevezetést nyertünk, és ezeken keresztül bepilanthattunk a Sárköz néprajzába is. Utunk során a pörbolyi kisvasút mellett haladtunk, miközben a körülöttünk álló egyes kocsanystölgy-, nemesnyár- és feketediő-állományokban a szerencsések még hullajtott agancsra is leltek. Visszafelé az erdei vasút vitt minket, az élvezetes út alatt elkortyolhattuk a hosszú séta után jól megérdemelt hideg sörünket. Délután – az erdészet engedélyével – a társaság agancsozni ment a szállás körüli erdőtömbökbe, ki kisebb, ki nagyobb sikerrel.

A nap végén megtartottuk a tanulmányút záróestjét. Himnuszaink elneklése után átbeszéltük a héten látottakat, hallottakat. „A tegnap is ma fektüdtünk le, és ma is bolnap fekszünk le” elv alapján hajnalig szólt a nóta. Másnap igen nehéz kelés és gyors reggeli után Szekszárdra siettünk, ahol elbúcsúztunk székely diáktársainktól, barátainktól, akik megkezdtek hosszú útjukat Brassó felé. Mi kiváló buszsofőrünk, Oláh Gergő vezetésével visszaindultunk Nagykanizsára, ahonnan meg-

céloztuk Sopront. A fárasszó út közben az ablakon merengve néztünk ki, hogy milyen hamar véget ért a hét.

Mindez nem jöhetett volna létre kiváló vendéglátóink nélkül, akik minden körülmények között szívesen és igazán vendégszeretően fogadtak minket, és ha kellett bebizonyították, hogy a *selmeci szellem* még mindig átjárja őket. Fontos kiemelni, hogy az egy hét alatt sokrétű és változatos szakmai tapasztalatot adtak át nekünk, amelyért külön köszönettel tartozunk.

Köszönet illeti támogatóinkat is, különösen alma materünket, a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karát, mert a segítségük nélkül nem jöhetett volna létre a XXIX. Kárpát-medencei Magyar Erdésziák Találkozó és Tanulmányút.

Támogatóink: Mészáros Károly Erdészeti Felsőoktatási Emlékalapítvány, NYME Erdőmérnöki Kar, Zalaerdő Zrt., HM Kaszói Zrt., SEFAG Zrt., Mecsekerdő Zrt., GEMENC Zrt., HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt., HM VERGA Zrt., Pilisi Parkerdő Zrt., Bakonyerdő Zrt., Észak-erdő Zrt., Utilis Kft., Pilic Kft.

A szervezők

A kiadványcsomag három részes és az 5-8 évesekhez szól.

Erdői iskolákban hasznos eszköz lehet, hiszen a gyerekek többsége városias környezetből jön és oda is megy vissza. Részben már ismerős élővilággal találkozik. A közismerten hivatástudatos erdész-pedagógusok érdekes programjai során kiegészülnek az ismereteik és mélyül az empátiájuk.

A gyerekek 80 oldalas füzeté 71. oldalig színes-képes, kevés szövegű. Teli társas megfigyelési, cselekvési ötletekkel, empátia növelő mozgásos játékokkal, vélemény nyilvánításra serkentő helyzetképekkel, színezést kínáló vonalas rajzokkal.

Egy pedagógus vezette lelkes, aktív gyerekcsoportnak ősztől-nyárig nem túl gyakori, sokszor apró jellegű, de

Dr. Nádai Magda

CSÖRGŐFÁRÓL CINKE SZÓL

Kisgyerekek találkozásai városi növényekkel és állatokkal

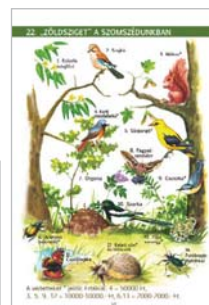
folyamatos, egymásra épülő programot kínál. Sőt számít a családi keretű kiegészítések, megerősítések. Fő címei figyelemfelkeltők: pl. „Várostartó tollasnép”, „Ablakközeli természet”, „Minivadon a „grundon”, „Jótettek nyáron”.

A további oldalakon oktatási intézményektől kapott fotók mutatják az e témakörben már példamutatóan serénykedő gyermekeket. Stílusáról a mintaoldalak tájékoztatnak.

A 64 oldalas, felnőttekhez szóló füzet bőséges szövege, ábrái, szakirodalom

Könyvajánló

ajánlata tartalmi és módszertani segítséget ad a gyerekekkel foglalkozóknak

A csomag harmadik része Társasjáték, amelyben egy kiválasztott növényen /gyermekláncfű/, lépésről-lépésre megismerhetik a környezet hatásait.

A kiadványcsomag 2012 végén jelent meg. Az Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet szakvéleménye szerint: „...magas szakmai és grafikai színvonalú mű, mely minden óvodapedagógus és tanító haszonnal forgatható”

Kiadó: BAFILA Kft.
b.konyvmuhely@gmail.com

Az OEE Miskolci Helyi Csoportja az Aggteleki-karszton

A 2013. május 30-án tartott szakmai nap keretében az ÉSZAKERDŐ Zrt. Jósua-Tornai Erdészeti Igazgatósága látta vendégül az Országos Erdészeti Egyesület Miskolci Helyi Csoportjának tagjait.

A rendezvény megnyitójára a szelcepusztai erdei iskolánál került sor, ahol Zay Adorján, az ÉSZAKERDŐ Zrt. vezérigazgatója köszöntötte az érdeklődők közel 90 fős seregét. A megnyitót követően Megyery Ákos erdészeti igazgató vezetésével kezdtük meg a terepi programot, az Aggteleki-karszton folytatott erdőgazdálkodás bemutatására.

Az Erdészeti Igazgatóság működési területének felvázolását követően – aktualitása miatt – nagy hangsúlyt kapott az Aggteleki Nemzeti Park tervezett övezeti besorolásának ismertetése, amelynek folytán „természeti övezetbe” kerülő őshonos fafajokból álló erdőállományokban várható teljes korlátozás. Az Erdészeti Igazgatóság 13 500 ha-os területének jelentős része a Jósvafői és a Tornai erdőtervezési körzetekbe tartozik, melyek erdőtervezése most zaj-

lik. A két körzetben mintegy 5 100 ha-on (az Erdészeti Igazgatóság területének 38%-án) várható teljes korlátozás.

A Mészhegyi erdőtümbben a résztvevők láthattak egy „természeti övezetbe” sorolt, mesterséges erdőszítéssel létrehozott 13 éves gyertyános-bükkös-tölgyest, felújítás alatt álló 110 éves gyertyános-tölgyest és olyan 85 éves egyéb lomb elegyes-gyertyános-kocsánytalan tölgyest, ahol a 15-20 évvel ezelőtt elvégzett növedéfközzelő gyérítések után most kellene megkezdeni a szála-ló vágásos felújítást.

A felvetett szakmai problémát a résztvevők csendes dőbbenete fogadta. Mivel a szakmai napra meghívásunk ellenére sem a természetvédelmi kezelő, sem az erdőtervezés képviselői nem jöttek el, így értelemszerűen nem kaphattunk választ néhány alapvető szakmai kérdésre:

Hogyan lehet „természeti övezet” része a hatályos erdőtervezés szerint „származék erdő” természetességi állapotú erdőterület, amikor a két fogalom egymásnak ellentmond? (a Jósvafői ETK-ban természeti övezetbe sorolt erdők 93%-a származék erdő...)

Teljes korlátozás esetén mi lesz a felújítási kötelezettség alatt álló erdőkkel? (az erdőterv-rendelet tervezete erről nem rendelkezik...)

A nap második felében a Százholdasi erdőtümbben került bemutatásra az utóbbi 50 év erdőszetpolitikai irányelveinek változása. Az 1960-as évek fenyesítési programja során mesterségesen beerdősített legelők helyén létrehozott fenyvesek a 90-es évek végére összeomlottak, helyükre kocsánytalan tölgyet ültettek. Az akkori erdőtervény előírásainak és az erdőszeti hatóság elvárásainak megfelelően a KTT elegyarányát 70% fölé kellett tartani. A természetes úton megjelent jelentős számú elegyfajok, a termőhelyi viszonyok és a 2000-2008 között folyamatosan ismétlődő aszály- és fagykárak miatt – a jelentős költségfordítás ellenére – sem sikerült a hatósági elvárásnak maradéktalanul megfelelni. A 2009. évi új erdőtervény hatályba lépésével az elegyes állományok létrehozása a korábbinál nagyobb hangsúlyt kapott és így a megváltozott hatósági elvárásoknak már megfelelnek ezek az erdőszítések.

Úgy gondoljuk, hogy egy-egy szakmai rendezvényen nem csak a jót, a „kikrakat-erdőt” kell bemutatni, hanem problémákat, nehézségeket is fel kell tárni. Ebből kaptak ez alkalommal ízelítőt a – borongós, esős idő ellenére is – nagy számban megjelent résztvevők.

Az értékes és hasznos szakmai programot ebéd és kötetlen baráti beszélgetés zárta.

Megyery Ákos erdészeti igazgató
és **Bányai Péter** titkár,
OEE Miskolci HC-s
(Fotók: **Tóth Zoltán**)

Erdészklub Kecskeméten

Az OEE Kecskeméti Helyi Csoportjának hagyományos Erdészklub összejövetele június 12-én a KEFAG Zrt. Császártöltési Erdészeténél került megrendezésre.

A tagságból verbuválódott közel 50 résztvevő Bács-Kiskun megye teljes területéről érkezett az erdészet Keceli Csemetekertjébe, ahol a vendégeket *Kara Miklós* erdészeti igazgató vezetésével a Császártöltési Erdészet szakszemélyzete fogadta.

A program első részében a csemetekerti vetéseket tekintettük meg az alkalmazott technológiák ismertetése közben. Megismertük a kert létesítésének körülményeit, történetét. A kérdésekre *iffi. Góber Zoltán* műszaki vezető és *Balogh K. Róbert* csemetekert-kezelő, kerületvezető erdész adott részletes válaszokat.

A továbbiakban sétát tettünk azon az alföldi erdőket bemutató tanösvényen, amelyet a 2007. évi erdészeti vándorgyűlés kísérő szakmai programjaként létesített a KEFAG Zrt. A ma is kitűnő állapotban lévő ismertető tábláknál *Bódi György* műszaki vezető adott tájékoztatást a helyi erdőgazdálkodás fahasználati gyakorlatáról.

Rövid üdítő pihenő után, a szakmai program zárásaként Hajós község határában tekintettük meg a Császártöltési Erdészet által tervezett és kivitelezett második éves kitűnően sikerült megbízásos erdőtelepítést. Erdész szívét melengető látvány volt a 62 ha-os egybefüggő „zöld tenger”, a tájhasznosítás egyik kiváló példája a szomszédos szőlő-, gyümölcs- és elcserjesedett gyepterületek kontrasztjaként. Sok hozzászóló dicsérte a helyi szakszemélyzet, többek között *Rostás Róbert*, a kivitelezést irányí-

tást a helyi erdőgazdálkodás fahasználati gyakorlatáról.

tó kerületvezető munkáját. A bemutatott erdőtelepítési lehetőségeit *Szabó Tibor József*, a Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóságának igazgatója, egyben az OEE Bács-Kiskun megyei régióképviseelője ismertette.

A tevékeny szakmai program zárásaként az erdészet kezelésében lévő Császártöltési Parkerdőben fogaszthattunk el egy pompás estebédet baráti beszélgetés keretében.

Késő este volt már, amikor búcsút vettünk vendéglátóinktól. *Kara Miklós* erdészeti igazgatónak egy mindannyiunk által aláírt emlékkönyvvel külön is megköszöntük a szívélyes vendéglátást azon apropóból is, hogy több mint 3 évtizedes erdészvezetői munkássága zárásaként ez év végén befejezi aktív szakmai pályafutását. Bízom benne, hogy a Helyi Csoport hasonló rendezvényein vendégként a későbbiekben ugyanolyan lelkesedéssel vesz majd részt, mint ahogyan ezt a szép napot megszervezte!

Koczka Zoltán

OEE Kecskeméti HC

Állatélet erdeinkben VI.

(Erdészeti és Gazdászati Lapok, 1866. július)

Az Erdészeti és Gazdászati Lapok 1866. évfolyamában cikksorozat jelent meg, „Állatélet erdeinkben” címmel. Az egykori megfigyelések számíthatnak a ma olvasójának érdeklődésére is.

Július havában a nyár tetőpontját éri, a nap hatalmas sugarainak tikkasztó hőssége lankasztólag hat a szerves lényekre, melyek azonban életük főmunkásságát – a fajfenntartásról való gondot – nagyjából már be is fejezték.

Az erdei emlősök közül csak némely hátramaradt dām vad szüli még e hónapban foltos kis fiait és a nyul harmadik fiadzásra készül. Szarvasunk érett agancsairól veti le a külhámat s azzal jel ad, hogy a nagy vadászat (hohe Jagd) kezdődik. A nagy vadászat főtárgyai a szarvasok és az őz, továbbá a medve, vaddisznó, hiúz és a farkas. Noha a ragadozók vadászata semmi időhöz kötve nincsen, mégis leginkább csak télen lövetnek, minthogy téli bundájuk sokkal becsesebb a nyárinál. Ősi

elődeink szükségből űzték a vadászatot, mi pedig mulatságból, kedvtőlésből tesszük azt – és valóban nemes és lovagias multság is a vadászat, csak hogy már kevés ország van Európában, melyekben a nagy vadászatot még élvezni lehet, áldott hazánk azonban azon szerencsésekhez tartozik, noha itt is esztendőről esztendőre a vadak kevesbülnek.

A kétszer költő madarak vagy már etetik második fiaikat, vagy pedig még tojásaikon ülnek; a veréb apa pedig már az idei második nemzedékét vezet-

geti a gabnamezőkre; a szárnyasok éneke mind inkább elnémul. Még az egyszerű pity-palaty is gyérebben zeng már füleinkbe, mert csinos kis fürjünk fiait előtt büszkén lépdegelve fölösleges dolgokra rá nem ér, de még sem akadályozhatja, hogy szivecskéje, mely gyermekei gyarapodása fölött örömmel megtelt, néha-néha ezen egyszerű hangokban boldogságát ki ne fejezze. Fenyveseinkben már repülő fiatal fajokra találhatunk és a lombos fák koronaiban turbékol a fiatal zsenge gerlék serege.

Hogy a nyár tetőpontját elérve ismét visszafelé indul, már onnan is következtethetjük, hogy a madarak vagy már ismét tőlünk elvonulnak vagy legalább is elvonulni készülnek. Az elsőkhöz tartozik a kakuk, mely, mint tudjuk magának fészket nem rakván, semmi által hozzánk nem vonzódik, de táplálékából – szőrös hernyókból – is már kifogyott. Az útra készülőkhöz tartozik a madarak philosophusa, a mindenkitől kedvelt hosszúlábú gyermekbarát – a gólya.

Kriesch

http://erdeszetilapok.oszk.hu/00370/pdf/00370_333-334.pdf

Tájékoztató a Szeniorok Tanácsa üléséről

„...a szellem sobasem fölényes,
minél magasabb
szférából táplálkozik,
annál alázatosabb!”
(Jókai A.)

Az OEE Szeniorok Tanácsa (továbbiakban: SZT) legutóbbi munkaterv szerinti kihelyezett ülését 2013. május 23-án a Nyugat-magyarországi Egyetem (NyME) Intézményeiben tartotta. Az NyME nevében *Prof. Dr. Lakatos Ferenc*, az Erdőmérnöki Kar dékánja fogadta a tagságot. A vendéglátóknál *Dr. S Nagy László*, a SZT elnöke jelezte a kihelyezett ülés indítékát és az érdeklődés irányultságát. Vázolta, hogy szeretnének tájékozódni az egyetem aktuális helyzetéről, az Erdővagyon-gazdálkodási és Vidékfejlesztési Intézet tevékenységéről, továbbá véleménycserét kezdeményeznek az egyetem (megalakult) OEE ifjúsági csoportjával, úgy is mint az ágazat szenior és ifjúsági nemzedéke.

Prof. Dr. Lakatos Ferenc dékán tolmácsolta *Prof. Faragó Sándor* rektor üdvözlését, majd tájékoztatót a NyME szervezeti formáiról, fejlődéséről, a hallgatói létszámának alakulásáról. Megtudhattuk, hogy az ország 3. legnagyobb egyeteme 2008 óta 5 városban és 10 karral működik; ezek a *Savaria Egyetemi Központ – Bölcsészettudományi Kar*, *Természettudományi Kar*, *Apáczai Csere János Kar*, *Benedek Elek Pedagógiai Kar*, *Erdőmérnöki Kar*, *Faipari Mérnöki Kar*, *Geoinformatikai Kar*, *Közgazdaságtudományi Kar*, *Mezőgazdaság- és Élelmiszer tudományi Kar*, *Művészeti, Nevelés- és Sporttudományi Kar*, ahol körülbelül 11 000 fő tanuló, illetve 1300 fő oktatói, kiegészítő személyzet végzi nevelő, kutatási tevékenységét. A NyME különböző, hagyományos tudományterületekre épülő szellemi „műhelyként” úgy szakmai, mint gyakorlati vonatkozásban szilárd alapot nyújt a kreativitás kiteljesedésére, sokoldalú elhelyezkedésre, munkavállalásra. Az egyetem sajátos szellemiséget képvisel a diákhagyományok és a kulturális élet tekintetében egyaránt.

A dékán részletesebben szölt az Erdőmérnöki Karról, mert a Szeniorok igényt tartottak a szakot érintő kritikus kérdések alaposabb megismerésére, amelyek a szakunk reakcióit új szemléletű megvilágításba helyezték, és amelyeket az átalakuló gazdasági környezet felgyorsult változásai tettek időszerűvé. Egyre világosabb ugyanis, hogy a hazai, sajátos erdészeti, genetikai

erőforrásaink gondozására nagyobb figyelmet kell szentelni. A kar tíz „integrált” intézményében és két más szerepű egységében igen széles tantárgyi szerkezetben oktatnak. Az átforgalmazott tanszékek hagyományos tantárgyakra is épülve különböző, fontos tudományterületek szakanyagát közvetítik. A gyakorlati ismeretek elsajátítását szükségszerűen segítik az Erdőgazdasági, illetve más feldolgozó, szolgáltató vállalatok, bevonva az oktatásba a gyakorlat szakembereit is.

Megnyugtató információ volt, hogy az oktatás-nevelésben visszatértek az osztat-

lan 5 éves erdőmérnök-képzésre, erősítendő a „Zöldegyetem” jelleget. A szaktantárgyak intézményi keretben történő oktatásáról kapott tájékoztató újszerűen érzékeltette a képzés iránti igények/elvárások teljesítését, a korszerűsödést. A véleménycseré során sok új tantárgy bevezetéséről hallottunk, amely jelezte a fejlődés irányát. A véleménycseré során felmerülő kérdésekre adott válaszok érzékeltették a megalapozott és elkötelezett oktató-, nevelőmunka eredményeit, a tudásról tanúskodó diploma értékét. A tájékoztatók során kapott gazdag ismeretanyagot, a gyakorlati vonatkozást, esetenként kritikus kérdésekre kapott válaszokat a SZT elnöke köszönettel nyugtázta, s a szeniorok tapasztalatát ezúton is felajánlotta.

A következőkben *Dr. Héji Botond* ny. egyetemi docens vezetésével a botanikus kertet „érintve” ámentünk a korábbi erdőrendezési épületbe. Ott az Erdővagyon-gazdálkodási és Vidékfejlesztési Intézetről *Dr. Schiberna Endre* igazgató adott általános ismertetőt. Az intézetet az Erdészeti Politikai és Ökonómiai Tanszék (vezetője *Dr. Schiberna E.*), az Erdőrendezési Tanszék (vezetője *Dr. Gál János*), illetve a Tájtudományi és Vidékfejlesztési Tanszék (vezetője *Prof. Dr. Konkoly-Gyúró Éva*) alkotja. Ott igen sokol-

dalú és feltűnően jól szervezett tájékoztatót kaptunk a tanszékek feladatáról munkatársaik: *Dr. Stark Magdolna* egy. docens, *Prof. emeritus Dr. Lett Béla* ny. egyetemi tanár, *Dr. Gál János* egy. docens, *Dr. Jáger László* egy. docens, *Dr. Tirászi Ágnes* egy. adjunktus előadásából. A végzett munkákról, eredményekről tantárgyi vonatkozásban is tagolt, oly kimerítő ismerettel „halmozta el”, hogy alig maradt idő a véleménycserére.

Az intézet sokrétűségének érzékeltetésére – a részletekbe hatolás mellőzésével – kiemelek néhány tantárgyat: Jogi és igazgatási ismeretek, Természetvédelmi jog és igazgatás, Közgazdaságtan, Erdővagyon-gazdálkodás, Környezet-gazdaságtan, Erdészeti politika és erdészettörténet, Vezetés és vállalkozástan, Informatika, Erdőértékelés, Erdészeti ökonómia, Számviteli és pénzügytan, Erdőpedagógiai képzés stb. Az elhangzottakból kiderült, hogy a mérnök, illetve PhD, továbbá a Szakirányú továbbképzés keretében mintegy 80 tantárgy szerepel. E számszerűség kapcsán a tapasztalati látásmód felveti azt a kérdést, hogy az „integrátumok”, illetve a tantárgyak között kellően kiszűrődtek-e a párhuzamosságok. Talán az is mérlegelésre szorul, hogy a mélyebb, új részismertetek az áttekinthetőség, a fontosság tekintetében hol, hogyan „szintetizálhatók” hasznosítható formában. E szerény megjegyzés ellenére/mellett gratulálni kell az intézet bemutatott tevékenységéhez, megköszönve a tájékoztatót és további eredményes oktató-nevelő munkálkodást kívánok a szeniorok nevében.

A következő napirend keretében *Prof. Dr. Lakatos Ferenc* dékán jelenlétében találkoztunk az OEE ifjúsági csoportja vezetőivel; *Domonkos Gábor* elnökkel, *Kelecsényi Szilárd* titkárral, és *Nagy Leventével*. Az ifjúsági csoport munkájáról kapott rövid tájékoztatóból kitűnt, hogy a hagyományok ápolása mellett formálódnak a vállalható feladatok is. A kapcsolat felvételével egyetértve igen hasznosnak ítélik a két életkori réteg közötti véleménycserét, a témák, módszer pontosítását. A jelenlévők megállapodtak, hogy a részletek megbeszélésére és meghatározására keresik a megfelelő időpontokat. A megbeszélések után az SZT elnöke megköszönte a dékán és munkatársainak a fogadást, a kapott tájékoztatót és további eredményes munkát kívánt az egyetem, illetve a kar munkatársainak és az ifjúságnak.

Dr. S Nagy László

Tapasztalatcsere Veszprém megyében

Tihany az Aranyház-gejzirkúpról (Fotó: Hunyadi Géza)

Az OEE Szombathelyi Helyi Csoportjának tagjai – *Bakó Csaba* elnök és *Zsupán Ernő* titkár vezetésével – 2013. május 28-án tapasztalatcserén voltak az OEE Veszprémi FVM Helyi Csoportjánál, viszonzva a tavalyi vasi látogatást.

Az idő is kegyes volt hozzánk, mivel az előző napok esős, változékony időjárását a terepi programoknak megfelelő napsütéses idő követte.

A Tihanyi-félszigeten a Belső-tó partján található Levendula Háznál köszöntötték csoportunkat *Major László*, a Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság igazgatója – a helyi csoport elnöke –, valamint *Nagy Frigyes*, a helyi csoport titkára. A köszöntés után az első programunk vezetője, *Vers József*, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park munkatársa volt. A Levendula Házban két rövid film keretében bemutatásra került a nemzeti park, majd ezután megcsodálhattuk a látogatóközpont kiállítását, mely minden korosztály számára betekintést nyújt a Tihanyi-félsziget történetébe.

A programot követően a Belső-tó partjától indulva az Aranyházig, mely a Lóczy-gejzír sétakörút középső szakaszának része, megcsodálhattuk a félsziget természeti értékeit. A Belső-tó 26 m-

rel magasabban helyezkedik el a Balaton szintjénél. Anno gazdag növény- és állatvilágáról volt híres, melyek kipusztulása a betelepített növényevő halfajokkal hosszható összefüggésbe. A fészkelő madarak a Külső-tóra áttelepedtek. A betelepített halak a táplálék fogytával eltűntek, így a növényzet lassan kezdi visszahódítani a területét. A tó partján az Apátság látványán kívül egy szürke marha gulyában is lehetett gyönyörködni. Legeltetésük a felhagyott legelők visszaállítására kiválóan alkalmas. 2003-tól fokozatos az ürgék visszatelepítése és azóta az állományuk gyarapodása jelentős.

A tanösvényen tovább haladva az Aranyház-gejzirkúphoz, a félsziget leghíresebb geológiai nevezetességéhez jutottunk el. A vulkáni utóműködést követően ezen a területen volt a legtöbb hőforrás, és az így kialakult forráskúpok közül ez a legnagyobb. Az „Arany” jelzőt a rátelepedett sárga színű zuzmókról kapta. A kúp tetejéről elének tárulkozó Tihany és a Belső-tó panorámája csodálatos látványként szolgált.

A Tihanyi-félszigetet elhagyva Szentgál irányába vettük utunkat, hogy bete-

kintést kaphassunk az IHARTÚ 2000 Erdészeti és Faipari Kft.-nél az átalakító és szálaló erdőgazdálkodásba. Szentgál 62 C és 58 D erdőrészek sarkánál találkoztunk a szakmai vezetőinkkel. *Bodor Dezső Károly*, az IHARTÚ 2000 Erdészeti és Faipari Kft. vezetője köszöntötte a csoportunkat és röviden ismertette a Kft. tevékenységi köreit, mely erdészeti szakirányításra, erdészeti szolgáltatásra, mezőgazdasági területek erdősítésére és faipari szolgáltatásokra terjed ki főleg magánerdőkben, de állami tulajdonú erdőkben is kimagasló minőségű munkát végeznek a környező erdőgazdaságoknál. Magánerdő-gazdálkodásban ritkaságszámba menően említette meg a forwarderes technológia alkalmazását, mely egy harvesterből és egy forwarderből áll.

A Szentgál 62 C erdőrészletben folytatódott a terepi programunk, *Matyasovszky András* vezetésével. Az erdőrészlet magántulajdonban van és 3,23 ha, melyben 79%-ban bükk, 13%-ban cser és a fennmaradó 8%-ban mezei juhar található. A 75 éves állomány szálaló üzemmódban van kezelve. A lékek nem szabályos kör alakúak, hanem ellipszishez hasonlítanak. A lékek azonosításához, valamint területeinek meghatározásához az ellipszisek tengelyeinek GPS-koordinátáit határozzák meg. Az elnyújtott ellipszisek közepében jobban megjelennek a bükk újulatok, mint a nagyobb méretű kör alakú lékek esetében, ahol csak a lék szélén tűnnének fel a bükkök. Az újulat megjelenése után történik az újabb belenyúlás az állományba: a lékek területét oldalirányban növelik. A területen jelentős a vadkár, amit az újulat méretében is lehetett tapasztalni.

A bükkös megtekintése után utunkat tovább folytattuk Bakony egyik legmagasabb (466 m) és talán legzordabb hegyére, a Középső-Hajagra, a Hajagi Véderdő Erdőbirtokossági Társulat területére. A csoportunkat *Dr. Péti Miklós* köszöntötte, majd vezette az Óriás pöfeteg tanösvényen.

Szentgál 62 C erdőrészlet bükk újulata (Fotó: Hunyadi Géza)

OEE Szombathelyi HCs és OEE Veszprémi VM HCs. (Fotó: Hunyadi Géza)

A tanösvényt megelőzően a parkoló szomszédságában lévő Varsói Szerződés kommunikációs hálózatának egyik részét a 2+1, de a legendák szerint 4-6, esetleges 8 szintes atombiztos földalatti bunkert, rádióállomást néztük meg. A Magyarországon épült négy állomás közül, háromnak kellett az építetését és működtetését az országunknak kigazdálkodnia, míg az 504-nek hívott hajagatető állomást a szovjetek építették és működ-

[illegible]

tek építették és üzemeltették, hanem atomtámadás ellen is védelmet nyújtott szemben a magyar építésű állomásokkal. A szovjet csapatok hegyről történő levonulása után a műszaki berendezéseket leszerelték, majd a kommunikációs központ az enyészeté lett. A területen jó „magyar” szokásnak megfelelően, ami mozdítható volt, mindent elvitték.

A visszamaradt, visszahagyott múltbéli emlékek megtekintése után a HAJAGI VÉDERDŐ EBT ÓRIÁS PÖFETEG TANÖSVÉNYEN mentünk a társulat pihenőházához. A bükkös, magas kőrises, gyertyános állományban a medvehagyma végeláthatatlan mezőin átvágva jutottunk el az úti célunkhoz, amely során a kihelyezett tájékoztató táblákról megismerhettük az erdő növény- és állatvilágát. A tanösvény érdekessége, hogy egy sziklába vájít Mária kegyhely mellett halad el.

A pihenőháznál eltöltött hangulatos baráti beszélgetés és vendéglátás után, megköszöntük a színvonalas szakmai nap szervezését, lebonyolítását és búcsúztunk vendéglátóinktól.

Aranyos Péter

OEE Szombathelyi Helyi Csoport

Új kedvezmények érhetők el a Tagsági Kártyával

További három új lehetőséggel bővült az Országos Erdészeti Egyesület tagsága számára a tagsági kártyával igénybe vehető kedvezmények rendszere. Az érvényesítő matricával ellátott kártyával rendelkezők ezentúl a **Szombathelyi Erdészeti Zrt.** jóvoltából ingyenesen látogathatják az európai hírű **Jeli Arborétumot**. Ezenfelül a **Mahindra** terepjáró márka forgalmazója, az **Eurasia Motor Hungary Kft.** új gépkocsi vásárlás esetén 3% kedvezmény ad a mindenkorli listaárból, 10% kedvezményt biztosít alkatrész vásárlása esetén és 5% kedvezményt a kiegészítőkre vonatkozóan. Harmadikként, de nem utolsósorban az erdőszszakmában is jól ismert **GRUBE** cég magyarországi képviselete 10% kedvezményt nyújt vadászati és túrafelszerelésekre és 6% kedvezményt ad mindennemű egyéb általa forgalmazott termékből (erdészeti és kertészeti eszközök, optika és műszerek).

ÁLLÁSHIRDETÉS

Az ERFA-TOURS Utazási Iroda, Erdészeti és Faipari Utazás- és Oktatásszervező Kft. (alapítva 1995) pályázatot hirdet ügyvezető igazgatói munkakör betöltésére.

Személyi feltételek:

- ♦ felsőfokú iskolai végzettség
- ♦ megfelelő szakirányú képzettség közvetlen, vagy közvetett biztosítása
- ♦ közép- vagy felsőfokú nyelvvizsga és az idegennyelv tárgyalóképes használata angol, német, vagy francia nyelv valamelyikéből
- ♦ cégvezetői képességek
- ♦ saját gépkocsi használati lehetőség
- ♦ felhasználói szintű számítógépes ismeretek

Bérezés és egyéb juttatások megállapodás szerint.

Az iroda kialakítható a leendő igazgató lakóközrétében. A cég profilja bővíthető.

A fényképes szakmai önéletrajzokat az info@erfatours.hu e-mail címen várjuk.

A szakmai önéletrajznak tartalmaznia kell a pályázó nevét és elérhetőségeit (lakcím, telefon, email).

A jelentkezés határideje folyamatos az állás betöltéséig.

Állatélet erdeinkben VII.

(Erdészeti és Gazdászati Lapok, 1866. augusztus)

Az Erdészeti és Gazdászati Lapok 1866. évfolyamában cikksorozat jelent meg, „Állatélet erdeinkben” címmel. Az egykori megfigyelések számíthatnak a ma olvasójának érdeklődésére is.

Valamint a bukófélben levő kereskedő mindinkább üzi a fényűzést, minél közelebb áll a csődhez, szintúgy igyekszik a nyár is napsugarainak süjtő ereje által velünk elhitetni, hogy hatalma nem csökken; de mind hiába, akár mi módon iparkodik is bennünket az ellenkezőről meggyőződni, jól tudjuk, hogy uradalma nem sokára végét éri, elárulják azt a mezők, erdők, földek, vizek és növények.

A gólya, a faló és parti fecske, a sárga billegény, a kakuk, a sziklár, a réti psittor, a bubós banka, a fülemüle már elhagytak bennünket s erdeink vissza-

nem hangoztatják többé az aranybegy egyszerű négytagú futtyját, melyet a köznép „szolgabíró”-ra fordított. De hallhatjuk az őzbak szerelmi vallomását: bö, bö, bö.

Csinos kis őzünk, ki igen sok jó tulajdonságai miatt mindnyájunk előtt kedves állatka, e hónapban hódol a szerelem istennőnek. Különös, hogy évek hosszú során át folyt arról a vita, nem csak a természettudósok, de a vadászok közt is: vajon mikor párzik az őz? – és csak a legújabb időben lett azon nézet megerősítve, hogy augusztusban. Daczára annak t. i., hogy a párzás augusztusban észleltetett, és hogy a bak októberben veti le agancsait, mégis a másik nézet is talált védőkre, miszerint novemberben történne a párzás, mert akkor az őzeket egymással játszani látták, és mert augusztus és november közt elej-

tett őzekben a hasasságnak semmi nyomát nem találtak.

Legújabb időben azonban, leginkább a fáradhatlan Bischoff által lett földerítve, hogy az őz megtermékenyített petéje eleinte igen lassan fejlődik és fejlődése csak novembertől tűnik jobban szembe; azért tehát a régibb nyomozók észre sem vették. Az őzbakok is némelykor élethálára harcolnak egymással és kis agancsaikat nem egyszer annyira összefonják, hogy maguk többé kibontakozni nem képesek. A harc hevében hátulsó lábaikra állanak és fejükkkel egymásnak szöknek, mint a kecskék. A párzás idején kívül azonban igen szelid és barátságos állatok.

Az őz az északi tájakokat kivéve egész Európában és Ázsiának nagy részében található mindenütt ott, hol nagyobb erdők vannak, és pedig leginkább a sötét árnyékos erdőket kedveli.

Kriesch

http://erdeszetilapok.oszk.hu/00371/pdf/00371_382-384.pdf

Emlékezés a Magyar Királyi Alerdész Szakiskolára

Ma egyre inkább hagyomány megemlékezni a múltból, a régi idők történéseiről. Az Erdészeti Lapok élen jár a megemlékező írások közlésében.

Viszonylag kevesebb szó esik azonban a középfokú végzettségű erdészekről, a múltbeli és a jelenkori tevékenységükről. Megemlékező írásom ezt kívánja részben pótolni, megismertetve a mai ifjabb erdészgenerációt a korábbi alerdész-képzéssel, röviden vázolván az erdészek munkásságát, helytállását. Meltán megérdemlik a megbecsülő visszatekintést, mert mindent megettek az állami erdőgazdaságok felvirágoztatásáért. Ők is gyökerei - igaz nagy részük ma már porladozik - az erdészek oly sok vízszontagságot megélt évszázados családfájának. Írásom igazolásához álljon itt egy tényadat: az egykori Kecskeméti Állami Erdőgazdaságnál 1950-1975 között vezető beosztásban dolgozó középfokú erdész képzettségűek száma a következően alakult: igazgató 2 fő, osztályvezető 2 fő, csoportvezető 1 fő, erdészvezető 9 fő, műszaki vezető 12 fő. Jómagam is, 1950 ősztől a nyugdíjazásomig vezető beosztásban dolgoztam. Ezekben az időkben ez a többi erdőgazdaságoknál is általános jelenség volt.

Esztergomban és Királyhalmán 1935-ben kezdődött el az alerdész-képzés. Amikor az erdélyi területeket visszacsá-

olták, Görgényszentimrén is beindult az oktatás. Az iskolába felvételhez egy év gyakornoki idő kellett. Ez nem csak a diákok tanulását, de a tanárok munkáját is segítette. Kiváló, nagy tudású erdőmérnök tanárok oktattak. Szaktantárgyakból gyakorlati oktatás is folyt, az akkori időknek megfelelő magas szinten. Részben ez is hozzájárult ahhoz, hogy a II. világháború utáni rendszerváltást követően, amikor 1950-ben megalakultak az Állami Erdőgazdaságok, az erdőmérnökök hiánya miatt, vezető beosztásba mint igazgatók, osztály- és csoportvezetők, erdészvezetők, erdőművelési és fahasználati műszaki vezetők, erdész és részben alerdész végzettségűek kerültek kinevezésre. Az erdőmérnök-hiány okozója, hogy a háború borzalmai elől sokan nyugatra menekültek, és annak befejezésével kevesen jöttek vissza. Évtizedek kellettek, mire a soproni erdőmérnöki főiskola pótolni tudta a hiányt.

A vezető beosztásokba került erdészek becsülettel helyt álltak. Ennek is köszönhető, hogy a háború romjaiból újjáépülő ország egyik legeredményesebb ágazata lett az Állami Erdőgazdaság. Segítette a bányákat, a faipari üzemeket, biztosította részükre a szükséges ipari fát, hogy megindulhasson a termelés. Az ország lakosságát pedig ellátta tűzifával.

Az 1950-es években elkezdődött ország-fásításnak tevékeny résztvevői, végrehajtói lettek. Ennek is köszönhetően hazánk erdőszülsége két évtized alatt erőteljesen növekedett, elérte a 14%-ot. 1977 tavaszán a kecskeméti Széchenyi városrész melletti területen ültették el az egymilliomodik hektár erdőt. Az erdők 1950. évi államosítása óta végzett erdőfelújítások és az új erdőtelepítések mennyisége az évben érte el ezt a kiterjedést. Gigászi, embert próbáló munka volt. Kellett hozzá az erdészek tenni akarása, az erdő és a természet szeretete.

A M. Királyi Alerdész Szakiskola utolsó, 1943-1945-ös évfolyamában, a háború miatt csak 1946 áprilisában fejeződött be az oktatás. Immáron 67 éve, ami emberöltőnyi idő. Szomorú, hogy ma már az alerdész szakiskolát végzett erdészek közül csak kevesen élnek. Évről évre fogyatkoznak, lassan hármon-dójuk sem marad. Azonban békésen nyugodhatnak, munkásságukat őrzi az a sok-sok zöldellő erdő, mely közreműködésükkel létesült, megváltoztatva ezzel a sivár homokbuckás alföldi tájat és a hegyvidéki kopár területeket.

Mihályka Tibor

ny. erdész, a Királyhalmi Magyar Királyi Alerdész Szakiskola 1946-ban végzett diákja

Az Olvasóhoz:

Örömmel jelenthetem, hogy ez a cikk az Erdészeti Lapokban eddig megjelent írásaim közül, a huszonötödik, ez számomra jubileum. Hálával tartozom azoknak, akik megtiszteltek érdeklődésükkel, és biztató szavakkal mindig újabb és újabb lendületet adtak az Egri Erdőgazdaságról szóló írásaim folytatásához. Pápai Gábor és Nagy László főszerkesztő uraknak pedig köszönöm segítőkészségüket cikkeim — kedves gyermekeim — közzétételében.

Olvasóimtól elbúcsúzni most még nem akarok, a Lapok hasábjaira szeretnék néhányszor visszatérni még. Remélem, ehhez lesz elég erőm.

Tisztelettel:
Wagner Tibor

Vándorgyűlések az Egri Erdőgazdaságnál I.

Az Egri Erdőgazdaság – mai nevén Eger-erdő Zrt. – területén az OEE fennállása óta hat vándorgyűlés (közgyűlés) volt, három a Mátrában, három a Bükkben.

Az első **Parádfürdőn tartották 1929-ben** a volt Károlyi uradalom Debrő-Parádi birtokán. Trianon után a gróf vagyont elkobozták, egy hosszantartó pereskedés után az egész birtok, benne a parádi erdők, átkerültek a Nemzeti Közművelődési Alapítványhoz, melynek főgondnoka **Térfi Béla** (Őnagyméltósága), egyben az Országos Erdészeti Egyesület alelnöke volt. Így lett a vándorgyűlés házigazdája a főgondnok, aki az Alapítvány nevében vendégül látta a rendezvény résztvevőit. A Térfi név ismerősen hangzik: róla nevezték el a parádsasvári Térfi-utat, és nevét viselte a kisházi Térfi-kastély is, amely később az Ónody-ügyben vált ismertté.

A trianoni diktátummal érdeink nagy részét elvesztettük, emiatt az Egyesület tekintélye a '20-as években érezhetően csökkent. A fellendülés jelei a soproni, majd a szombathelyi és a '29. évi parádi közgyűléseken kezdtek jelentkezni, „mint-ha derengeni kezdene a hajnal az Egyesületre”, írták.

A háromnapos rendezvény közgyűlésén a legfontosabb kérdés az új erdő-törvény volt, amelynek megalkotását az Egyesület már évek óta sürgette. Az élénk vitában mindenki egyetértett abban, hogy az erdők fennmaradását törvényben kell biztosítani, és minden erdőt üzemterv szerint kell kezelni. A közgyűlés fontos megállapítása volt az, hogy „az erdőgazdaságot nem szabad a teljes gazdasági szabadság alapján be-rendezi”, és a magángazdálkodást bizonyos mértékben korlátozni kell. Kor-szerű gondolatok voltak ezek.

Az új erdő-törvény 1935-ben született meg, érvényesültek benne a parádi gondolatok.

A vándorgyűlés harmadik napján a hetven tagú társaság tanulmányúton vett részt. A gyalogtúra a Gyöngyös-Parádi műúttól az akkori elnevezés szerinti „somhegyi erdőőri lakig” tartott az erdőn át, nagyjából a '80-as években megépült Haluskási-út mentén. **Róth Gyula** főiskolai tanár korábban kijelölt egy kísérleti területet az ottani bükkösök felújításának tanulmányozására, erről tartott ismertetőt a bejárásán. Az akkor különlegességnek számító gépi szállítást is bemutatták a túra során. **Néményi Ferenc** faáru-gyár-igazgató „tank-szerű traktorokkal” végzett szállítást két pótkocsival egyszerre 32 űm. tűzifa rakománnyal. Arról nem írnak, hogy ez a módszer mennyire volt kíméletes. A somhegyi háznál az Alapítvány gondnok-sága vendégelte meg a túra résztvevőit.

Az írások beszámolnak a baráti összejövetelről, a bankettől, amely emelkedett hangulatban zajlott, vacsora után a „fiatalság táncra perdült”.

Az eddig megtartott hat vándorgyűlés közül az **1957. évi parádfürdői** (másodszer) több szempontból különleges helyet foglal el. Ez volt az erdészek háború után megtartott első közös nagy rendezvénye, amelyen több mint 250 egyesületi tag vett részt. Különleges azért is, mert az erdész szakképzettségűek és erdőmérnökök első ízben együtt vettek részt az összejövetelen egyen-jogú tagként. A háború előtt az

1. kép. Vándorgyűlés, 1957

Erdészeti Egyesület kimondottan mér-nökökből és erdőbirtokosokból álló szervezet volt, a hiány pótlására az erdész-vadász szakszemélyzet 1926-ban megalakította a Magyar Erdészeti, Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületét (MEVME), amely ennek a rétegnek az érdekeit, szellemi-ségét képviselte. '45 után ez a szerveze-tet feloszlott, tagsága részben az OEE-hez, részben a szakszervezethez iga-zolt. A parádi vándorgyűlésen már jelen voltak a megszűnt MEVME azon képví-selői, akik az Erdészeti Egyesületbe be-léptek, azonban a kétféle társaság kö-zött ekkor még bizonyos elkülönültség érezhető volt.

Az 1957 novemberi időpont is figyel-met érdemel, ne felejtjük el: egy évvel vagyunk túl az 56-os forradalmi esemé-nyeken, többeket letartóztatnak, máso-kat ekkor már kiengednek. Mindez ter-mészetesen rányomja bélyegét a han-gulatra, meglehetősen feszült légkör-ben indul a program.

A hivatalos műsorról, a terepi bemu-tatókról mindenki értesülhetett az Erdő című lapból. Ami viszont ezen túl a hát-térben történt, arról az ismereteink sze-rint ma élő két szemtanú és résztvevő egyike (a másik **Miklósi Lajos**), az álta-lam igen tisztelt **Rakonczay Zoli** bácsi elbeszéléséből szerezhettem tudomást.

A rendezvény időpontjának és hely-színének megválasztása nagy vitát vál-tott ki az Egyesületen belül **Madas And-rás** elnök és **Sali Emil** főtitkár között, ugyanis a vendéglátó Mátrai Állami Er-dőgazdaság előtte egy hónappal alakult meg a két mátrai gazdaság (Észak-Mát-ra és Dél-Mát-ra) összevonásával, és meglehetősen zavaros viszonyok ural-kodtak. Már folyamatban volt a Bako-di-Praveczi ügy, folytak a vizsgálatok, sok embert letartóztattak, **Bakondi Er-nő** igazgató csak a megnyitón volt je-len, bevezette a rendezvényt, a további-

akban nem vett részt, az előkészületekbe sem folyt bele. A főkönyvelő *Kozéki Géza*t már felmentették, az őt követő *Mosoni László* már ott volt, de még nem volt kinevezve, ilyenformán a mátrai csapat meglehetősen hiányos volt, a vállalatvezetői terhek Rakoncay Zoltán főmérnök vállára nehezedtek, aki a szervezés minden teendőjét magára vállalta *Bögér András* műszaki csoportvezetővel. Nem volt könnyű feladat az elszállásolás, mert csak szétszórva, kisebb szállásokon, 18 helyen lehetett megoldani, még a távolabbi helyeket is, mint Rudolf-tanya, be kellett vonni a szervezésbe. Többen voltak, akik hazautaztak emiatt, mások a záróbanketten mulatoztak reggelig.

Madas András elnöki beszámolójában foglalkozott az erdészet országos helyzetével, ezen kívül a feladatokkal. Ez utóbbiból egy dolgot szeretnék kiemelni: a fakitermelést 15 év alatt 3,3 millióról 4,4-4,7 millió köbméterre kell emelni, ehhez kapcsolódóan technikai fejlesztés szükséges a gépesítés és erdőfeltárás terén. Ez jól mutatja azt a politikai szándékot, amely az '50-es '60-as években a kitermelés – sokszor erőn felüli – növelését célozta.

A vándorgyűlés határozta el a „Bedő Albert emlékérem” alapítását. Ennek célja az erdészet fejlesztésében és az egyesületi életben kimagasló eredményeket elérő szakemberek jutalmazása. Az első alkalommal hárman – *Keresztesi Béla* (az ERDŐ felelős szerkesztője), *Dévényi Antal* (Pilis), *Horváth László* (Kisalföld) – részesültek a magas kitüntetésben. Abban is egyedülálló ez a közgyűlés, hogy a rendező-házigazda Mátrai cég részéről senki nem kapott Bedő-díjat, ez is az előbbieken említett zavaros állapotokkal magyarázható.

A kétnapos vándorgyűlés másnapján a vendéglátó Erdőgazdaság helyszíni bejáráson mutatta be néhány gazdálkodási módszerét. Megtekintették a Sándorréti (később Parádfürdői) Erdészet édesvízgödöri fenyőtelepítését, majd a hosszúbérci gyertyános-tölgyes természetes felújítását. Látogatást tettek a Sándorréti Gépállomáson, amely abban az időben épült.

A közgyűlés helyszíne a parádfürdői szanatórium díszterme volt, ugyanitt tartották fehér asztalok mellett az emlékeztető társas összejövetelt, a bankettet. A díszvacsorán és az azt követő beszélgetéseken együtt vettek részt a mérnökök és az újonnan csatlakozott erdész végzettségűek (a tíz hónapos tanfolyamot végzettekől a technikusokig),

2. kép. Uzsonna Feketesáron

de ekkor még elkülönülten. Az ezután következő vándorgyűléseken ez a fajta elhatárolódás már feloldódott, a baráti találkozók mindmáig a közös ünnepelés jellemző.

A társalgás meglehetősen nyomott hangulatban indult. Az embereket kevésbé érdekelték az elnöki beszámolóban elhangzottak és általában a szakmai kérdések, sokkal inkább az akkori politikai helyzettel és az erdészet szervezetének fonákjaival foglalkoztak. Sokan érintve voltak az '56 utáni intézkedésekben személyesen vagy családtagjaik, ismerőseik révén, voltak, akik korábban le voltak tartóztatva, és még nem zárultak le a hatalom lépései.

Élénk beszélgetés, vita zajlott az erdészet szervezetéről. Az '50-es nagy átszervezéssel 78 erdőgazdaságot hoztak létre, az összevonásokkal a vándorgyűlés idejére 32 maradt. A 32 igazgató közül ketten voltak mérnökök (az egyiküket három év után leváltották), mindössze tíz rendelkezett valamilyen erdész szakképesítéssel, többen közülük gyorstalpaló – tíz hónapos – képzésben részesültek. Nagy többségüknek nem volt semmiféle erdészeti ismerete, ez azonban nem okozott problémát azoknál, akiknek volt vezetői készsége, és a szakmát rábízták a szakemberekre (ilyen volt a Dél-Mátrában *Csillag Lajos*, az eredetileg műbútorasztalos). Sok esetben azonban erős feszültség alakult ki az igazgató és munkatársai között, amikor az igazgató nem tudott felülemelkedni azon a helyzeten, hogy nála sokkal jobban értő mérnököt kell vezetnie.

A társalgás rossz hangulata lassan feloldódott, az éjszaka közepére vidámabb légkör kezdett kialakulni, ami később jókedvű énekléssel folytatódott, a végén többen az asztalokon táncoltak.

A rendezvényen a hivatalból jelen lévő *Balassa Gyula* (OEF főigazgató), *Madas András* (OEE elnök), *Sali Emil* (főtitkár) mellett több ismert személy vett részt. Közülük néhányan: *Káldy József*, *Gál János*, *Keresztesi Béla*, *Fila József*.

A vándorgyűlésen készült az itt bemutatott fotó két ismert személlyel.

Baloldalon (1. kép) *Kutasy Viktor*, aki *Sali Emil* előtt három évig az Egyesület főtitkára, azelőtt pedig az ERFATERV igazgatója volt. Jobb szélén az egri kötődésű *Riedl Gyula*, ő az Egyesület életének aktív szereplője, nyugdíjasan a Könyvtár őre volt. A felvétel idején az ERFATERV főmérnöke. Az Egyesület részéről szerepe volt a vándorgyűlés megszervezésében.

A nehézségek ellenére nagy jelentőségű parádi vándorgyűlés közgyűlésén elhatározták, hogy innen kezdve minden évben megrendezik az erdészek nagy találkozóját.

A vándorgyűlés után kinevezik *Fila Józsefet* a Mátrai Állami Erdőgazdaság igazgatójának, *Mosoni Lászlót* pedig főkönyvelőnek. A már hivatalban lévő *Rakoncay Zoltán* főmérnökkel az új vezetői hármas elindítja a mátraiak származási időszakát. Fila szorgalmas munkával erdész képesítése mellett megszerezte a mérnöki diplomát, és arra törekedett, hogy legjobb szakembereket gyűjtse maga köré.

A következő vándorgyűlést 1964-ben tartották az **egrieknél** (Nyugat-

3. kép. Nagymező-Bányahegy út

bükki Állami Erdőgazdaság), ekkor már 450 fő részvételével. Erre a rendezvényre olyan időszakban került sor, amikor az erdészet országosan is és az egrieknél is általánosan felszálló ágban volt, ezért szokták az „erdőgazdálkodás aranykorának” nevezni az Országos Erdészeti Főigazgatóság regnálásának idejét. Az Egyesület (OEE) elnöke ekkor is dr. Madas András, főtitkára *Fekete Gyula*. *Adamkó József* igazgató beszámolója az időszak fejlesztési munkáit mutatta be, melynek főbb jellemzői a következők:

- fenyvesítés, a lucfenyő felkarolása
- nagyarányú gépesítés, a nyugati gépek megjelenése (Stihl, Hiab, Unimog);
- intenzív erdőfeltárás, útépítés;
- a szervezet fejlesztése, erdész-kerületvezetők szakosítása.

Az akkori idők felülről jövő elvárásai között szerepelt a fenyő arányának növelése, erre programokat, bemutatókat, eladásokat tartottak országszerte. Ezt szolgálta a feketesári bemutató (2. kép), amelyen „a Bükkfennsík fenyvesítése” címen ismertettek lucfenyő-kísérleteket. *Zilahy Aladár* erdőművelési előadó (róla nevezték el később a szilvásváradai Erdészeti Múzeumot) és *dr. Solymos Rezső*, az ERTI tudományos osztályvezetője számolt be a parcellás kísérletsorozatról, melynek célja a lucfenyő, mint gyorsan nagy fatömeget produkáló fafaj termesztéséhez alkalmas termőhelyek kiválasztása.

Ma már a természetvédelmi szempontok bekapcsolásával a lucfenyő szakmai megítélése módosult, a lehetőségek keretei között az őshonos fafajok kerülnek előtérbe. A fotó Feketesár mellett készült, a kis képen *Wagner Lajos* szakfelügyelő, *Imrik Gusztáv* fahasználati csoportvezető és *Kovács Illés* a Soproni Egyetemről.

Az erdőfeltárást az erdőgazdaság

égető feladatai közé sorolták, a Nyugat-bükk Állami Erdőgazdaság már akkor is élen járt az erdészeti útépítésben. A terepi bejáráson bemutatták az akkor épülő Bányahegy-Nagymező út bitumenszórásos burkolatépítését (3. kép).

Az útépítés a legnehezebbek közé tartozott a

sok szikla miatt, az út alapját az útszelvényből kikerülő kőből építették. *Jábn Ferenc* műszaki csoportvezető egy hordó sört ajánlott fel a dózerosoknak, a kitűzött határidő betartásáért, amit teljesítettek.

Az út jelentőségét az adta, hogy megnyitotta a Bükk-fennsíkot Felsőtárkány felé, addig csak nagy kerülővel Szilvásvárad felé lehetett felmenni a fennsíkra.

A közgyűlésen *Kovács Jenő* főmérnök előadást tartott az erdészek szakosításáról, melynek szükségességét azzal indokolta, hogy a technika fejlődése magasabb szervezettséget, az ismeretek magasabb szintű elsajátítását követeli. A vitában *Sitkey János* főosztályvezető (OEE), *Stróbl Kálmán* főosztályvezető (OEF), *Szeremlei Zoltán* a Kelet-Bükkből és *dr. Káldy József* egyetemi tanár támogatta a felvetést. Ma már látjuk, hogy az élet ezt nem igazolta hosszú távon.

Kiosztották a parádi vándorgyűlésen alapított Bedő-díjakat, ezúttal az egri

cég kitüntetettje *Magyar Pál* kerületvezető a Belpátfalvi erdészettől (4. kép).

Az itt bemutatott fotó az egri közgyűlésen készült sok ismert személlyel, közülük néhányan: *Bíró Lajos* (jobb szélén a 3. sor) Egerben volt főmérnök '59-ig, *Fila József* (jobb szélén Bíró mögött), *Szepesi László* (háttal kihajtott ingnyakkal) ERTI főigazgató-helyettes, *Szapannos András* (balról a 2.) soproni adjunktus. Egy valakit szeretnék kiemelni: ő pedig *Thummerer Vilmos*, az Egri Erdészet kerületvezető erdésze (fehér négyzettel megjelölve). A Thummerer név sokak számára ismerősen hangzik, ifjú Thummerer Vilmos, az erdész legkisebb fia, az ismert borász. Vili bácsi egy kiváló erdész ember volt, egyetemi gyakorlataim során évfolyamtársaimmal együtt egy időre hozzá voltam beosztva, nagyon sokat tanultam tőle az erdészettudományok gyakorlati oldaláról.

A vándorgyűlés megszervezését a mindnyájunk által tisztelt és elfogadott *Jábn Ferenc* intézte munkatársaival. A rendezvény gazdag szakmai műsora mellett gondoskodott sok egyéb programról, amelyek emlékeztetést tettek az egri találkozót: volt Szilvásváradon lovasbemutató, Egerben városnézés, szépasszonyvölgyi pincelátogatás, a gyöngyösi Mátra Múzeum kiállítása az egri Főiskolán. És egy különlegesség: ekkor jelenik meg az első magyar erdészeti témájú postabélyeg „Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűlése Eger” felirattal.

Felejthetetlen élmény: a vándorgyűlés záró akkordja, baráti találkozó a Szalajka-völgyben.

(Folytatjuk)

4. kép. Az egri közgyűlésen (1964)

Beszámoló a Monitoring Bizottság üléséről

Az erdészet számára kedvező módosítások a következő költségvetési időszakban

Az ÚMVP Monitoring Bizottsága 2013. június 27-én tartotta soros ülését. Ennek során áttekintették az ÚMVP végrehajtásának előrehaladását, meghallgatták a MB vidékfejlesztési albizottságának beszámolóját és tájékoztatást kaptak a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózattal kapcsolatban. Részletesen megvitaták továbbá a 2014-20 közötti programozási időszak tervezési kérdéseit.

A Nemzetgazdasági Minisztérium illetékesétől megtudhattuk, hogy a következő fejlesztési időszakban a különböző programok közötti átjárhatóságot és együttműködést erősíteni kívánják. Az ezzel kapcsolatos egyeztetések már megkezdődtek és nagy hangsúlyt fektetnek a továbbiakban a folyamat társadalmasítására is. Az ily módon kialakuló jövőbeli fejlesztéspolitikára épülő nemzeti reformprogramban a 2020-as célkitűzések vonatkozásában több előremutató célkitűzést fogalmaztak meg az uniós elképzelések alapján.

Ezek a következők:

- A foglalkoztatási ráta 75%-ra emelkedik.
- A kutatás-fejlesztés szintje a GDP 1,8%-ra nő.
- A megújuló energiaforrások részaránya 14,6%-ra nő.
- Az energiahatékonyság 10%-os növelése.
- Az ÜHG kibocsátás legfeljebb 10%-os növelése 2005-höz képest.
- Felsőfokú végzettségűek aránya a 30-34 éves népességen belül 30,3%-ra nő.
- A korai iskolaelhagyók aránya 10%-kal csökken a 18-24 évesek között.
- A szegénységben élő népesség száma 450 ezer fővel csökken.

A célok elérésében együttműködő programok:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP)
- Ember Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)
- Közlekedésfejlesztés Operatív Program (KOP)
- Végrehajtási Koordinációs Operatív Program

- Vidékfejlesztési Program
 - Halgazdálkodási Operatív Program
- A minket is érintő Vidékfejlesztési Program prioritástengelyei pedig a következők:

- A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben.
- A versenyképesség fokozása az agrárgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása.
- Az élelmiszerlánc és nem élelmiszer jellegű termékek láncá tekintetében a láncok szervezésének és a kockázatkezelésnek az előmozdítása a mezőgazdaság terén.
- A mezőgazdaságtól és az erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása.
- Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony szén-dioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban.
- A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben.

A 2014-20. között a legfrissebb EMVA módosításokat bemutató előadás három rendkívül fontos, az erdészetet közvetlenül érintő változásra világított rá.

Ezek közül az első és a legfontosabb, hogy a vidékfejlesztési program második és egyben legmagasabb költségvetéssel tervezett prioritástengelyének, vagyis a versenyképesség fokozásának keretében külön és új intézkedésként megjelenik a „Fenntartható erdőgazdálkodás”.

A második és harmadik módosítás az erdőtelepítésekre vonatkozik, amennyiben kijelenti, hogy a következő tervidőszakban is lehet jövedelempótló támogatást kapni ezen jogcím igénybevételekor (emlékezzünk, hogy a jövedelempótló támogatást teljesen meg akarták szüntetni a tervezés kezdeti fázisában), míg a harmadik módosítás értelmében az erdőtelepítések a jövőben a terület kezelő kérhet támogatást, ami az állami erdők erdőtelepítési programban való részvétele szempontjából fontos.

Örülünk, hogy ezek a módosítások, részben a MEGOSZ és az Erdészeti Albizottság kezdeményezésének is köszönhetően polgárjogot kaptak a következő ciklusban.

A következő ciklus tervezéséhez kapcsolódóan a MEGOSZ képviselője az ipari fa (hengeresfa) ültetvények és az erdészeti szakirányítás problémakörére világított rá az alábbiak szerint:

A gyorsan növő fafajokból (nemesnyár, akác) létrehozható, 20-35 éves vágásfordulójú ültetvények nemcsak tehermentesíteni lesznek képesek fa-tömeg-produkciójukkal a magyarországi természetszerű erdőterületeket, csökkentve az onnan kitermelendő faanyag mennyiségét, hanem jótékony hatással lesznek a vidék foglalkoztatására, a megújuló energiatermelésre és az olyan rendkívül fontos kiegészítő tevékenységekre is, mint az akác esetében a méztermelés, méhészet. Ezeknek az ültetvényeknek például az erdőtelepítések jogcímen belül megteremtett finanszírozásával, támogatásával és nagy területen való létrehozásával az elkövetkező 35-50 évben 680 ezer hektár új erdő létrehozását előirányzó kormányprogram is megvalósíthatóvá válhat.

Ugyanilyen fontosnak tartjuk a magyar magán-erdőgazdálkodás szempontjából a már két éve nemzeti támogatás híján széthullóban lévő erdészeti szakirányítás, más néven erdészeti szakszemélyzeti hálózat támogatását. Nem érthető, hogy az Unió, miközben támogatni kívánja a mezőgazdasági művelést, az erdészeti szakirányítás, művelés finanszírozását miért utasítja vissza versenyhátrány okozására hivatkozva. Meggyőződésünk, hogy a magán-erdőgazdálkodás mindennapos működésében nélkülözhetetlen szakirányítók az erdőtervényben is lefektetett kötelezettségeinek ellátása nem képzelhető el megfelelő támogatás nélkül, amire minden bizonnyal található megfelelő vidékfejlesztési cikkely.

Dr. Sárvári János
MEGOSZ

**Hirdessen az
Erdészeti Lapokban!**

Üléseztek a hazai dekarbonizációval foglalkozó munkacsoportok

A Magyar Földtani és Geofizikai Intézetben július 2-án került megrendezésre a „Hazai Dekarbonizációs Útiterv 2050” kialakítását szolgáló ágazati dialógus munkacsoportok összevont ülése. A MEGOSZ képviselteti magát a Mezőgazdasági Munkacsoportban és annak munkaanyagához észrevételeket tett, információkat szolgáltatott. A július 2-i összevont ülésen ismertették a Carbon Calculator modell eredményeit és az eddig elkészült munkacsoporti anyagokat. A MEGOSZ képviselőjében Dr. Sárvári János nehezményezte, hogy az ismertett modellben nem szerepel a magyarországi erdők szénmegkötő képessége, felhasználását több hozzászóló támogatta. Javasolta továbbá, hogy a dekarbonizációs mérleg javítása érdekében szorgalmazzuk azokat a megoldásokat a jövőben, amelyek elősegítik a kitermelt faanyagban megkötött szén hosszú időn keresztül történő tárolását. Ilyen megoldás lehet például az egyes építési szabványokban a tervezett épületekbe minimálisan beépítendő faanyag mennyiségének előírása. A mezőgazdasági fejezettel kapcsolatban jelezte, hogy túlzottan optimistának tartja az erdőtelepítések ütemének korábbi évekhez történő növekedésére alapozott prognózisokat. Véleménye szerint az erdőtelepítések az elkövetkező években inkább viszonylag alacsony, évi 3-5 ezer hektár, szintén stagnálnak majd. A rövid vágásfordulójú,

klasszikus fás energiaültetvények telepítésének üteme is messze elmaradt a vártól a 2007-2013 közötti időszakban. Ezért a következő uniós költségvetési ciklusban szorgalmazni kell a 20-35 év közötti vágásfordulójú hengeresfa ültetvények (nemesnyár, akác) telepítését, egyrészt a

zöldfelület növelése, másrészt a felhasználható faalapú biomassza energetikai célú hasznosítása céljából, ami nélkül nem képzelhető el a Magyarország által 2020-ig vállalt 14,6% megújuló energia részarány sem.

Dr. Sárvári János

Tisztelt Magánerdő Tulajdonosok és Gazdálkodók!

Tájékoztatunk minden érdeklődőt, hogy a MEGOSZ idei nagyrendezvényére 2013. október 5-én (szombaton), Kecskeméten kerül sor.

Kérjük jegyezzék elő a dátumot és minél többen vegyenek részt a magánerdősök éves találkozásán! A részletes meghívókat postai és elektronikus úton a későbbiekben küldjük, illetve közzétesszük majd honlapunkon (www.megosz.org) is.

Erdészüdvözlettel:

Luzsi József
elnök, MEGOSZ

Stratégiai megállapodás a NAK és a MEGOSZ között

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és 10 szakmai szervezet, köztük a MEGOSZ 2013. július 3-án Stratégiai Együttműködési Megállapodást írt alá. Az együttműködésben többek között a MEGOSZ vállalja, hogy szükség szerint szakmai véleményel, információkkal és adatokkal támogatja a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szakmai munkáját, részt vesz az ezzel kapcsolatos anyagok elkészítésében, egyeztetésében, a szakmai állás-

pontok kialakításához szükséges adatgyűjtésben és kölcsönösen képviseltetik magukat egymás rendezvényein. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara pedig vállalja, hogy előzetes egyeztetést követően képviseli a MEGOSZ-szal közösen kialakított szakmai álláspontokat és az ezzel kapcsolatos állásfoglalásai során kikéri és figyelembe veszi Szövetségünk véleményét.

Dr. Sárvári János

T á j é k o z t a t á s

Az Erdészcsillag Alapítvány 2013/2014. tanévre Erdészeti Ösztöndíj Pályázatot hirdetett szakmai középfokú iskolai tanulók részére.

A pályázati kiírásra összesen három pályázat érkezett be az alább felsorolt oktatási intézményekből:

Szegedi Szolgáltatási Középiskola és Szakiskola	
Kiss Ferenc Erdészeti Tagintézménye (Szeged)	1 pályázat
Somogyi TISZK Közép-és Szakiskola Dráva Völgye Tagintézménye (Barcs)	1 pályázat
VM ASZK-Mátra Erdészeti, Mezőgazdasági és Vadgazdálkodási Szakképző Iskola és Kollégium (Mátrafüred)	1 pályázat

A beérkezett pályázatokat az Erdészcsillag Alapítvány Kuratóriuma 2013. július 9-i ülésén értékelte és az alábbi döntést hozta:

Nyemcsok Milán (Mátrafüred)
Vad Viktor (Szeged)

részesült ösztöndíjban.

Az ösztöndíjra jogosító okirat ünnepélyes keretek között, az érintett iskola tanévnyitóján kerül átadásra.

Gémesi József
az Erdészcsillag Alapítvány Kuratóriumának elnöke

Begya Lajosné (1933–2013)

Begya Lajosné (Schmidt Edit) 1933. február 2-án született a Pest megyei Pilisen, a család második leánygyermekéként. Munkáscsaládból származik, édesapja MÁV gépkocsivezető volt, édesanyja a ház-

tartást vezette. Férje Begya Lajos erdőmérnök, gyermekük Begya László orvos.

Editke – ahogyan kollégái nevezték – az elemi iskolát szülőfalujában Pilisen, a polgárit Monoron, a középiskolát pedig Budapesten végezte. 1951-ben szakérttséigzett az Agrártudományi Egyetemen. 1952-től 1955-ig az Erdőmérnöki Főiskola hallgatója volt, ahol később, 1967-ben szerzett diplomát. 1955-től 1959-ig a Magyar Néphadsereg állományában dolgozott laboránsként.

Szakmai pályafutását a Kiskunsági Állami Erdőgazdaságnál kezdte 1959-ben, melynek jogutódjától, a Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságtól 29 év után vonult nyugdíjba 1988-ban. Az Erdőgazdaságnál termőhelyfeltérési és kivitelezési előadóként dolgozott. A közjóléti és műszaki létesítések tervezése mellett az Erdőgazdaság körzetében lévő termelőszövetkezetek szakirányítására és az erdősítések tervezése volt a fő munkaterülete. Ezt a munkát nagy kedvvel és hozzáértéssel végezte.

Az Erdőgazdaságnál töltött szakmai éveit egybeesnek az alföldi erdősítések nagy hőskorával, amikor a homokhátságon évente több ezer hektár új erdő létesült. Az Erdőgazdaság abban az időben évi több száz hektár kivitelezéses erdőtelepítést végzett, melynek erdészetekkel történő koordinálását, az elvégzett kivitelezések elszámolását irányította nagy lelkesedéssel és szorgalommal. Ez az ágazat a hosszú évek során komoly eredményt hozott az Erdőgazdaságnak, hiszen az erdőtelepítéseket abban az időben nemzeti forrásból igen jó egységáron finanszírozták.

Az akkori erdőművelési osztályon 8-10 fő dolgozott mondhatni családias körülmények között. A komoly szakmai munka mellett jutott idő az emberi kapcsolatok ápolására, egymás segítésére is. Az erdőművelés és az alföldfásítás olyan ismert alakjai dolgoztak ott abban az időben Editke mellett mint Bajcsy Béla, Göbölös Antal, Lemmer Józsefné, Marschall Tamásné, Soós Károly, Szodfridt Istvánné, Szombati Zoltánné, Ván László, Volford Erzsébet.

Editke munkáját több alkalommal jutalmazták, háromszoros kiváló dolgozó, egy alkalommal igazgatói, egyszerű pedig miniszteri dicséretben részesült.

Nyugdíjba vonulása után rendszeresen látogatta az OEE Kecskeméti Helyi Csoportjának rendezvényeit, amikor csak tehette, részt vett kirándulásainkon. Az utóbbi években azonban megromlott egészségi állapota miatt egyre ritkábban láttuk.

Hosszan tartó, türelemmel viselt betegsége után 2013. július 8-án, életének 80. évében érte a halál. Temetése evangélikus szertartás szerint 2013. július 12-én volt a pilisi Vasúti Temetőben. A családtagokon kívül sok volt munkatársa kísérte utolsó útjára.

Nyugodj békében Editke, Üdv az erdőszekel!

Koczka Zoltán

H.Cs. titkár

Goldbach Károly (1925–2013)

2013. május 4-én 17 órakor gyászolók sokasága állta körül Goldbach Károly Decrett József-díjas erdőszekel, a Szilvásvárad Erdészet egykori műszaki vezetőjének, Szilvásvár egykori alpolgármesterének a

ravatalát a szilvásvárad Rk. temetőben.

Végso búcsút vetek tőle családtagjai, rokonai, barátai, a Szilvásvárad Erdészet egykori nagy családjának tagjai, a volt munkatársak, az erdőszet nyugdíjas és aktív dolgozói, a község lakói, mindazok, akik szerették és tisztelték.

A dél-baranyai Beremenden született 1925-ben. Ott végezte az elemi iskolát, majd Pécssett vasas segédlevelet szerzett. Amikor édesapját az Egri Érsekség Felnémeti Erdőhivatalához helyezték, elhatározta, hogy pályát változtat. Erdészgyakornoknak jelentkezett Wágner Lajos erdőgondnoknál, és letette a 4 polgárit. A gyakornoki idő letelte után beiskolázást nyert a görgénysszentimrei Erdészeti Szakiskolába. Az első év elvégzése után mint leventét besorozták katonának, szovjet hadifogságba esett, ahonnan 1945-ben tért haza. Késlekedés nélkül folytatta szakmai tanulmányait. 1946-ban Királyhalmán erdőszettechnikusi oklevelet szerzett.

Első szolgálati helye az Egri Erdőrendezés volt, ahol az erdőgazdálkodás tervezésével alapozta meg szakmai tudását és bővítette látókörét. 1953-tól a Szilvásvárad Erdészethez került erdőművelőnek. Lelkiismeretes és kezdeményező munkáját új csemetekertek létesítése, a 150 ha-os erdőfelújítási hátrálék felszámolása, a Bükk-fennsíkron kialakított munkásszálló dicséri.

1961 októberében találkoztunk először. A Bükk-fennsík főerdészeként odaadással végzett munkájára felfigyelve úgy véltem, benne megtaláltam azt a személyt és szakembert, aki alkalmas az erdőszet legnagyobb termelési ágazatának, a fahasználati ágazatnak a vezetésére. 1962-től nyugdíjba vonulásáig, majdnem negyed századon át irányította magas szakmai színvonalon az ország egyik legszebb, ugyanakkor talán egyik legnehezebb hegyvidéki erdőszeténél a fahasználati ágazatot. Évi 40 000 m³-es ütemezéssel, az irányításával kerültek letermelésre a fennsík túltartott bükkösei. A faanyag egy része már békorhadat, erősen álgesztes volt, a tűzifa-szabványának sem felelt meg, ezért ezt azt mészégetéssel hasznosította. 15 éven át, évente 3500 tonna meszet égetett. Főként a gyérítési anyag hasznosítására megszervezte és évi 40 vagon mennyiségig fejlesztette a faszénégetést.

Munkája során mindig fogékony volt az új technológiák és a korszerű technikák bevezetésére, alkalmazására. Folyamatos üzemeléssel beindította az istálló-sző Jahn-féle stabil kábeldarus drótkötélpályát, de ezen kívül még 4-féle mobil drótkötélpályát, motoros csörlőt alkalmazott a nehéz terepviszonyok leküzdésére. Használta a ZIELOP-ot és a fogatos közelítő kerékpárt, de ő maga is újtott egy vascsőből készített csuklós szánt, amellyel nyáron is lehetett közelíteni. Működött a Király-féle csúszda, a főfeltáró utakon traktor vontatta pótkocsi vitte a faanyagot az erdei-vasúti rakodóra. Az erdei-vasúti teherszállítás 1968-ban megszűnt. A közelítésben a fogatok és kötélpályák mellett egyre nagyobb teret nyertek a csuklós traktorok, a faanyag-szállításban pedig a daruval felszerelt tehergépkocsik. Ő ezeknek a nagyobb teljesítményre képes eszközöknek a hatékony működtetését is kiválóan megszervezte.

Külön ki kell emelnem szókimondását, az emberséges bánásmódját és a rá mindig jellemző segítőkészségét. Kemény szavakkal illette azt, aki arra rászolgált, de nemes szív lakozott benne. Mindig volt jó tanácsa az emberek problémáinak megoldására, ötlete a nehéz fizikai munkák könnyítésére. Fontos küldetésének tartotta a fiatal erdészek, szakemberek nevelését, tanítását, a tapasztalatok átadását.

Ötleteit, műszaki ismereteit az erdőgazdálkodás más ágazataiban is kreatívan hasznosította. Megújította és átszervezte az erdőszet pisztrángtenyésztését. A meglévő tavak elfolyó vizének hasznosítására két új törendszert tervezett és épített, ezzel többszöröse emelkedhetett az étkezési pisztráng termelése. Simon Károlyval közösen kialakították az addig csak szakirodalomból ismert ún. vertikális keltető-rendszert a megnövekedett tőfelület ivadékkal történő ellátására. Az ő nevéhez fűződik a Szalajka-völgyben a felső tő megtervezése és megépítése is.

Szerette a vadgazdálkodást, a vadászatot. Évtizedeken át volt a PM. Aranyasarvas VT. tagja, és ameddig ereje engedte, vadászmeister.

Nyugdíjba vonulása után sem hagyott fel a teremto munkával. Az 1994-ben megalakult Szilvásvárad Ebt. erdőszeként dolgozott 2010-ig. Nyugdíjasként szarvasagancsból készített művészi faragásai, miniatűr szobrai legendássá váltak a barátok, ismerősök között, de megismerhette az érdeklődő község is, hiszen 1998-ban Sopronban, az Erdészeti Múzeumban is bemutatták műveit.

Szakmai munkásságát fémjelzik az erdőgazdasági és miniszteri kitüntetései, valamint az újításaiért kapott elismerések. Élete szakmai munkásságának elismeréseként az országban elsőként kapta meg 2007-ben az OEE által alapított Decrett József-díjat.

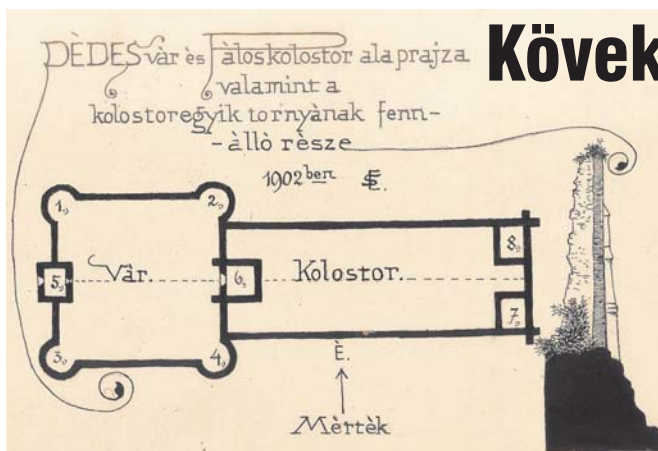
Munkásságának eredményei a legjeleesebb gyakorlati erdőszeti szakemberek soraiba emelik.

Drága Jó Karcsi Barátom! Azzal búcsúzom el Tőled, hogy megköszönöm Néked a küzdelmes munkában együtt töltött 23 évet és az 51 éves, sűrű tartott, önzetlen, őszinte barátságot! A Jóisten fogadjon oltalmába!

Nyugodjál békében!

Leic József

nyugalmozott erdőszetvezető

Kövekbe oltott történelmünk

Magyar históriánk küzdelmes mindennapjai, hosszú évszázadok kódébe vesző, sorsfordulatokban gazdag, vérzivataros eseményei bújnak meg faragott, egymásra rakott kövekbe oltottan erdeink lombására alatt. Bármerre járunk az országban, Zalától egészen Zemléniig, kisebb-nagyobb — egykor az erdők védelmét és áldásait is élvező — erődítésekkel mindenhol találkozhatunk.

S habár egyedi sajátágunk a romvárakban való gazdagságunk, a gyakran éppen csak a földfelszínre kibukkanó csorbult kváderkövek nem csupán néma tanúk. Mindennél beszédesebben emlékeztetnek arra, hogy itt a Kárpát-medencében nem dísznek hordták a kardot őseink. Váraink sorsát az emberi gyengeség, csalárdság, nemtelenség is gyakran formálta, mégis a krónikák által kevésbé jegyzett hősök azok, akikről leginkább érdemes megemlékezni a megrogyant bástyák árnyékában.

S ahogy erdész szakunknak is számtalan kevésbé jegyzett „mindennapi hőse” tette és teszi nap, mint nap a hivatása által diktált dolgát, úgy tették ezt évszázadokkal ezelőt e várak védői, katonái és várnagyai is, az állam vagy épp egy-egy birtokos országnagy szolgálatában. Híven esküjükhöz, de a józan ész talaján is állva.

Kevésbé ismert példája ennek a festői Bükk-hegység erdővadászban megbújó Dédes várának törökkori ostromtörténete. De ne szaladjunk ennyire előre! Vessünk hosszabb pillantást vissza az időben, a meredek, kibillent mészkőrétegeken emelkedő dűledező romokra.

A majd 600 méter magasságba emelkedő hegykúp a történelmi Borsodban található, Dédestapolcsány és Mályinka közelében, a Bánkútról északnyugat felé induló Bán-patak völgye felett.

A kitűnően védhető hely magasan uralja a völgyeket. Északi és keleti oldala meredek, helyenként függőleges mészkő szálkőzet. A szomszédos kisebb szirt — az árulkodó nevű Kisvár — mint ún. tarisnyavár, szintén Dédes védrendszerehez tartozott.

Az erődítés „Dedus” nevű várjobbágyról kapta a nevét, aki a közeli Dedus(Dédes) faluban lakott és e nemből származtak többségében az itt élők. A település várjobbágyai (*badiszolgálattal tartozó, a várbirtokhoz szolgálati telekkel kötött katonai*) adták el 1247-ben a faluhoz közel emelkedő Dédeskőt, Phyle zágrábi prépostnak. Az egyházi hamarosan jó csengő aranyakért tovább adta az Ákos nembeli Ernye bánnak. Ő volt az, aki az erődítést építeni kezdte a hegy magasán.

Az Áprád-kor végén a terület Csák Máté befolyása alá került. Károly Róbert 1319-ben megostromoltatta, majd a földig rombolt erősséget 1325-ben építette újjá. Dédes várát és a hozzá tartozó várbirtokot ettől kezdve királyi várnagyok igazgatták. 1356-1438 között a Diósgyőri uradalomhoz tartozott, majd 1526-ig a Pálócziak birtokolták az erődítményt. Később Szapolyai János kezére szállt, aki 1537-ben a Perényieknek adományozta.

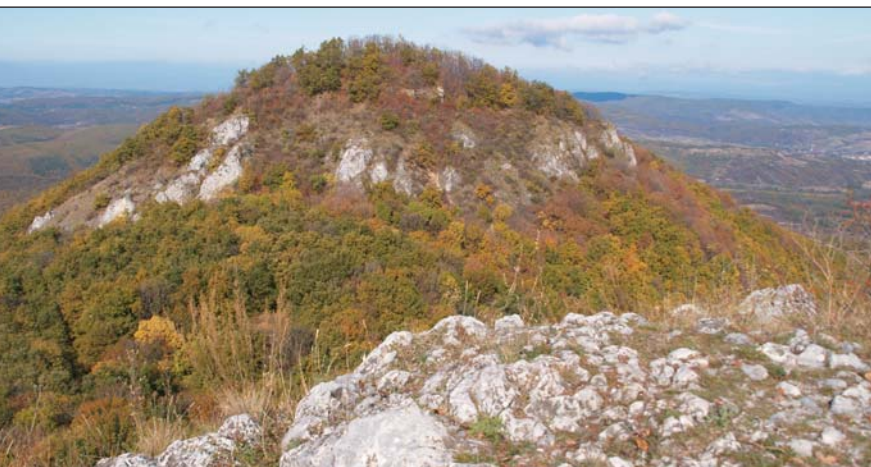
Az erősség utolsó várnagyának nevét az oklevelek is megőrizték, hiszen vitézi bátorságával írta be azt, a nem mindig discsőséges emlékü törökkori magyar végvári harcok históriájába.

1567-ben a Hódoltság északi határait a török hadak hadjáratakkal tölték északabbra. A hadmozdulatok során érkezett Dédeskő falai alá Hasszán temesvári pasa sok ezres túlerőt felvonultató serege. A kis erősség meglepetésre több mint két hétre megakasztotta maroknyi várvédőjével a félelmetes ellenfelet. A hadjárat üteme Dédes mészkőszikláin megtört! A bámulatos ellenállással, szívóssággal, kitartással küzdő végváriak a tizenötödik napon szembesültek a helyzet további tarthatatlanságával. Az ágyúkra már nem jutott elég kezelő személyzet, a falak romokban, élelem fogyóban. Várnagyuk Kávásy László halott, helyét a korábbi alvárnagy Bárius István vette át. A dűledező erődítés körül az egyre dühödtebb törökök tengere. Bárius azonban két dolognak nem volt hiányában. Puskapor és kurázi. A kettőt összekombinálva, egybe gyűjtötte április 15-e éjjelén kicsiny védőseregét és a váratorony pincéjét teletömte az ágyúkba már hiába tartogatott robbanószerrel. Lassú égésű kénes kanócot vetett és a meggyújtása után egy rejték alagúton elhagyta a tovább védhetetlen Dédes várát. Az időzítés tökéletesre sikerült. A hajnalban szokatlan csendre felfigyelő törökök majd fél ezres támadó csapata berontott a néma falak közé. Mikor fosztogatásba kezdtek, a vaskos kövekből épült váratorony étkelen robbanás során a fejük felett a levegőbe repült. Négy-száznál is több török lelte halálát Bárius magvas üzenete alatt.

A jó mindig elnyeri méltó büntetését. Bárius várnagyot perbe fogták, mert nem volt hajlandó értelmetlen halált halni katonáival egy hadászati romhalom tetején. De a Perényiek sem tudtak kifogni rajta, s a jog szövevényéből is vitézi módon kivágta magát, hogy híven szolgálja tovább a magyar haza ügyét.

Nagy László

Képek: **Birincsik József**

Javaslattevői felhívás a „Kétmilliomodik hektár magyar erdő” emlékérem adományozására

Az Országos Erdészeti Egyesület és a NÉBIH Erdészeti Igazgatósága a sajtó azon képviselői teljesítményének elismerésére, akik a magyar erdőkkel, a magyar erdőgazdálkodással kapcsolatos információknak kellő teret adnak, és azokat kellő tárgyilagossággal közvetítik, „Kétmilliomodik hektár magyar erdő” megnevezéssel emlékérmeket alapított 2008-ban. A díj az idei évben is átadásra kerül.

Az emlékérem odaítélésének főbb szabályai:

- ❖ Az emlékérem kizárólag egyéni teljesítmény elismerésére szolgál.
- ❖ Évente egy darab emlékérem adományozható.
- ❖ Az emlékéremhez pénzdíj nem kapcsolódik.
- ❖ Az emlékérmeket az írott és elektronikus sajtó azon munkatársai, újságírók kaphatják, akik munkájuk során huzamosan és aktívan részt vettek a magyar erdőkkel, a magyar erdőgazdálkodással kapcsolatos kommunikációban, legyen az a médiában megjelenő híradás, szakmai tartalmú műsor szerkesztése, tényfeltáró újságírás, erdész szakemberek kommunikációs oktatása.
- ❖ Az elismerés alapja lehet életút, vagy egyedi kiemelkedő teljesítmény.

A díjazásra javaslatokat jogi és magánszemélyek egyaránt beküldhetnek a NÉBIH Erdészeti Igazgatósága (1370 Budapest, Pf.: 345.), vagy az Országos Erdészeti Egyesület (1021 Budapest, Budakeszi út 91.) részére, **2013. szeptember 13-ig**, kizárólag írásos formában.

A határidőn túl érkező ajánlásokat nem áll módunkban elfogadni.

A javaslatnak tartalmaznia kell:

- ❖ a javasolt személy részletes életútját, kiemelten azokat a tevékenységeit, amelyek indokolják az emlékérem adományozását, valamint
- ❖ a javasolt személy főbb adatait (adatlap letölthető a www.oee.hu és a www.nebih.gov.hu honlapokról).

Az emlékérem tervezett átadására a 2013. évi „Erdők hete” alkalmával kerül sor.

Wisnovszky Károly
NÉBIH Erdészeti Igazgatóság
Igazgató

Zambó Péter
Országos Erdészeti Egyesület
elnök

HASZNÁLJA TAGSÁGI KÁRTYÁJÁT!

Az Országos Erdészeti Egyesületben fennálló tagságot 2012-től tagsági kártya igazolja. Az OEE-kártya tulajdonosa egyre több kedvezményt vehet igénybe a különböző vásárlási lehetőségektől kezdve a vadász-házi szállásokig. Az aktuálisan elérhető kedvezmények listája a www.oee.hu oldalon olvasható, évente egy alkalommal az Erdészeti Lapok is közli.

Az Egyesület vezetése a kártya használatára biztat minden egyesületi tagot! A kedvezményrendszer igazi értékét, minél szélesebb körű elfogadottságát a rendszeres kártyahasználat alapozza meg.

A kártya névre szóló, sorszámmal és vonalkóddal ellátott, az Egyesület titkársága évente érvényesíti. A 2012-ben kiosztott kártyák érvényessége 2013. február 28-ig tartott. A 2013-ra szóló érvényesítő matricákat azon tagok kapják meg a helyi csoportokon keresztül, akik teljesítették az adott évre vonatkozó tagdíjfizetési kötelezettségüket.

A kedvezményrendszerrel és a tagsági kártyával kapcsolatos bármely kérdésben felvilágosítás kérhető az Egyesület titkárságán (titkarsag@oee.hu, 06 1 201 6293) vagy a helyi csoport titkároknál.

Partnereink:

A tiszta ERŐ

STIHL magasnyomású mosók

STIHL RE 98

→ www.stihl.hu

Látogasson el honlapunkra!

Vigyázat! Rendíthetetlenül támad a kosz a ház körül. Poros kerti bútorok, lehullott levelek, makacs sárfoltok, koszosodó autók... És még sorolhatnánk. Az örökös harcban most egy új tisztítófegyver siet a segítségünkre! Nyugodtan rábízhatjuk a piszkos munkát!

A STIHL legújabb magasnyomású mosói ergonomikus kialakításuknak, gazdag felszereltségüknek, erős indukciós motorjuknak és rozsdamentes tisztítófejüknek köszönhetően gyorsan és hatékonyan tisztáznak minden helyzetet. A különféle osztályú berendezések tartós igénybevétel esetén és alkalmasszerűen is megbízhatóan teljesítenek.

Próbálja ki egyszer, és többé nem tud lemondani róla!

A STIHL magasnyomású mosók segítségével Ön is végső diadalt arat a piszok felett.

Termékeinket keresse szakkereskedéseinkben!

STIHL RE 163 PLUS

BUSINESS 5x
Superbrands

'08 '09 '10 '11 '12